

FLACĂRA

FLACĂRA

VIP: Berbecii Doina Levintza + Dan Coma

8 pagini de fotografii inedite

Marcel Iureș vs. Bruce Willis

Exclusivitate:

Acasă la regii României

Documentar:

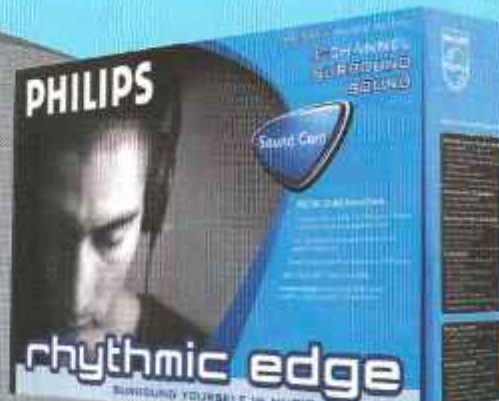
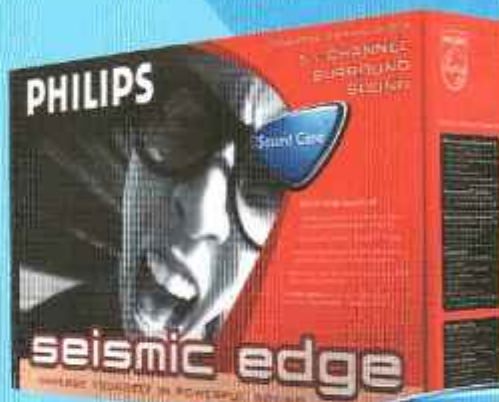
Cele 7 biserici
ale Apocalipsei

Când poliția
bate și ucide

Reportaj:

Lepă din România
este contagioasă

Un univers de sunet si imagine

www.blueridge.ro

Let's make things better.

PHILIPS

O bijuterie pe piața bancară românească

CARDUL DE CREDIT

Brilliant

BRILIANT vă asigură:

- **utilizare națională și internațională** la orice ATM și POS având sigla VISA
- **dobândă zero** pentru creditul utilizat și rambursat în cursul lunii curente
- **credit** diferențiat, în funcție de venituri și de capacitatea de rambursare, până la un nivel maxim de 3.000USD echivalent lei
- **carduri de credit suplimentare**, emise altor persoane fizice desemnate de titular pentru utilizarea în comun a limitei sale de creditare

Cardul de credit BRILIANT:

- este destinat persoanelor fizice rezidente;
- are asociat unul dintre cardurile de debit emise de Banc Post (ULTRA sau MILLENIUM), pe baza căruia puteți beneficia și de avantajele pachetului de servicii "Contul Total"

BANC POST
O bancă a tuturor

Informații: la orice sucursală Banc Post sau la telefon: (01) 336.9884

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Bonu
 DIRECTOR: ALEXANDRU ARION
 REDACTOR ȘEF: REMUS ANDREI ION
 SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE - Felix Ștefan
 SENIOR EDITOR - Liliana Pătruș, Tudor Călin Zăroianu,
 Alexandru Mihăiță (Flacăra Focus)
 EDITOR - Tatiana Dabija, Gică Iovă,
 Marian Marin, Toma Roman jr.
 SPORT - Pongor-Lăurențiu Domăneșcu
 SENIOR EDITOR FOTO - Octavian Tătar
 FOTOREPORTER - Florin Ioniță
 TEHNOREDACTOR - Iana Căbăr
 CULEGERE COMPUTERIZATĂ - Angela Ciocăneanu
 COLABORATORI PERMANENȚI
 Emil Hurezeanu, Radu Ionescu,
 Nicolae Măneșescu, Ștefan Nicașu,
 H.R. Palapiescu, Dan Pavel, Horia Păcuraru,
 Budă Ștefan, Alex Ștefănescu
 CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE
 Gabriela Adrian Oprea (Estonia),
 Alexandru Găuri (Italia), Ion Pașă (SUA)

PUBLICATIILE
Flacăra

Societate română de circulație în
 Old Wing, Căminul București
 nr. 1, 40.5688/991 de
 3402.100 Cod fiscal 1.582076

S.C. PUBLICATIILE FLACĂRA S.A. este membru al
 Biroului Român de Audit al Trezoreriei - BRAT

Consiliul de Administrație:

PREȘEDINTE - DIRECTOR GENERAL: George Arion
 VICEPREȘEDINTE: Alexandru Pășărin

MEMBRI: Mariana Răduțiu Arion, Alexandru Arion, Dorin Ștefan

DIRECTOR EXECUTIV: Brăncușe Anca Arion

DIRECTOR DISTRIBUȚIE: Gabriel Bumb

CONTABIL ȘEF: Elena Anghel

DIRECTOR PUBLICITATE ȘI MARKETING: Emil Dumitru

SECRETARIAT: Liliana Tăroianu Tel: 224.36.68, 224.37.41

Fax: 224.37.13 Email: redactie@flacara21.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Pieței nr. 1, cod 711341

Celulare: +35111478913/ROU BCR sector 1, București

Comercial: +3511179933/USD BCR sector 1, București

+351117892/DMA BCR sector 1, București

Fundația „Premiile Flacăra - România”

Președinte: George Arion

Director executiv: Mariana Răduțiu Arion

Director al publicațiilor de divertisment: ALEXANDRU PĂȘĂRIN

REBUS®

Redactor șef: MIHAI ZGURĂ

Revista Rebus are Certificat de Audit aliberat de BRAT

REBUSACHE®

Redactor șef: GABRIEL POPA

Redactor artistic: Anu Ștefan Alexandrescu

Tehnoredactare computerizată: Dora Vintu

Corectură: Ioan Găgăuș

Publicitate și marketing: Daniela Brașov, Florin Toma

Telefon/fax: 222.67.38, 224.36.66

Distribuție: 222.66.28, 224.37.44; Flacăra Blăgovi

Marian Celcar, Cornel Macoveanu, Valeriu Pădu

Cititori din țară și din străinătate se pot abona

prin S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Cititori se pot abona și prin: S.C. MT PRESS IMPEX S.R.L., București
 Tel./Fax: 01/627.66.65, 01/323.38.50

Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis, Flacăra Focus,

Rebus, Almanah Rebus, Rebusache

sunt măști înregistrate

ale S.C. Publicațiile Flacăra S.A.

Pativit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul
 articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenți
 de presă și personalități crite, responsabilitatea juridică le
 aparține.

ISSN: 1220-773x
 Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

INTERVIU

Marcel Iureș
 sub presiunea notorietății

32

INVESTIGAȚII

Când bate
poliția și ucide

10

EXCLUSIVITATE
Acasă la familia regală

38

ANIVERSARE

Doina Levintza
și Dan Coma

50

8 pagini de fotografii inedite

DOCUMENTAR

Cele 7 biserici ale
Apocalipsei

104

REPORTAJ

Lepra
din România
este
contagioasă

16

REPORTAJ

Hipodromul – Agonia unei pasiuni	24
Doctorul de instrumente muzicale	75

DESTĂINUIRI

Andreea Braninschi: „Nu mă las ușor cucerită“	58
Mulatrii din România	64
Nașul Radu Moraru vrea acoperire națională	73

SPECTACOL POLITIC	84
-------------------	----

TEATRU

Eficiența alchimiei în teatru	92
-------------------------------	----

FILM

Trei filme de cinci stele	94
---------------------------	----

ARTĂ

Colecția de lingurițe	96
-----------------------	----

ECONOMIE

S-a făcut curățenie în sistemul bancar	78
--	----

AUTO

Noua Toyota Corolla	102
---------------------	-----

OPINII

Emil Hurezeanu, Nicolae Manolescu,
H.-R. Pataplevici,
Dan Pavel, Bazil Ștefan

Hart's War
este distribuit
în România de
Intercom Film

Foto-coperta 1:
Murray Close
20th Century Fox and
Metro-Goldwin-Mayer Pictures Inc.

Altceva

Un străin care venise doar de scurt timp
în București m-a întrebat deunăzi nedumerit:
de ce arată așa de obosiți oamenii
de pe străzi?

Oboseala poporului român

De ce chipurile lor sunt trase, de ce ochii le sunt infundați în orbite, de ce abia își târăsc pașii pe trotuare, de ce le sare țandăra dintr-un fleac, ca și cum nervii le-ar fi întinși la maximum? Nu regăsesc la ei mai nimic din cunoscutul spirit latin, care înseamnă exuberanță, dorința de a gusta din plin fiecare clipă, voluptatea de a comunica rapid cu ceilalți, optimismul, vocația fericirii. Și continua acel locuitor al planetei venit la noi dintr-o țară îmbelșugată: înțeleg, sunt îmbrăcați ponosit pentru că n-au destui bani. Dar de ce aleg pentru hainele lor numai culori cenușii, triste? Rareori vezi pe cineva cu veșminte a căror vedere te bucură. Sunt și prin alte părți săraci, unii chiar mai săraci ca românii; își trăiesc însă viața ca pe o sărbătoare perpetuă. O istorie zbuciumată au avut și alții. Suferințele n-au ocolit pe nimeni. Atunci de ce bătrânii voștri sunt cocârjați, ca și cum ar purta poverile lumii și merg de parcă s-ar furișa, de parcă ar dori să treacă neobservați? Le e rușine c-au ajuns la o vârstă înaintată? Ce au trăit, ce trăiesc de fețele lor exprimă o asemenea deprimare? Iar bărbații în toată firea de ce merg mai mult cu capul plecat, și când se duc la serviciu, și când se întorc la familiile lor? De ce sunt posomorâți? Ce fac la slujbă de par așa lipsiți de viață? Îi chinuie șefii, li se cere să facă prea mult, nu le place să muncească? Din câte am aflat, dacă se adună sâmbetele, duminicile și multele sărbători în care nu lucrați, mai mult de o treime din an se stă acasă. Mi s-a mai spus că în multe locuri unii ard gazul de pomană, plimbă niște hârtii, stau la taclale sau beau cafele. Atunci cum se explică oboseala de care sunteți cuprinși? Chiar și petrecerile voastre au accente de disperare, e veselia culva căruia îi este teamă că n-o să mai aibă prilejul să se bucure niciodată.

Un străin care venise de scurt timp în București m-a întrebat deunăzi nedumerit: de ce arată așa de obosiți oamenii de pe străzi? Iar eu am tăcut istovit.

Sanger Brice

DISTRIGAZ SUD SA

vă urează

UN PAȘTE FERICIT

Vă dorim de sărbători să reușiți să vă racordați
la cea mai bună sursă de caldura ... suflăTeasca

O decizie grea și urmările ei

Ex-ministrul sârb de Interne, Vlado Stojiljković, s-a împușcat în cap în fața sediului Parlamentului, ca urmare a deciziei executivului de a-l preda Tribunalului Penal Internațional pe cei care ar urma să fie judecați pentru crime de război.

Gvernul sârb a anunțat că va colabora necondiționat cu TPI, în ciuda opoziției președintelui Vojislav Koštunica. Atâta doar că anunțul Belgradului a venit după expirarea ultimatumului TPI, drept care ajutorul american, promis sârbilor, a fost amânat *sine die*. ■

La catafalcul lui Vlado Stojiljković a vegheat și soția fostului președinte Slobodan Milošević, deținut și judecat de către Tribunalul Penal Internațional

Hugo Chavez mulțumește cerului pentru eșecul puciului militar, după ce cu ani în urmă încercase el însuși o asemenea lovitură de stat.

De-a președinții

Venezuela, țară dinspre care nu mai venise de mult vreo veste spectaculoasă, a ieșit brusc din amănire: în urma unei tentative de puci militar, la conducerea statului s-au perindat trei președinți în două zile. Până la urmă, Hugo Chavez a revenit din arest, cu elicopterul, reluându-și locul. Se spune că agitația ar fi fost creată de patronate, enervate de vederile de stânga ale lui Chavez. ■

Să râdem cu CSJ

Curtea Supremă de Justiție a decis că Răzvan Temeșan are dreptul să rămână președinte al Bancorex. N-are importanță că Temeșan a fost arestat, în mai multe rânduri, în diverse dosare privind Bancorex. Nici detaliul simpatie că Bancorex nu mai există. Răzvan Temeșan e președintele ei! În definitiv, la câți președinți fictivi avem noi, ce mai contează încă unul? ■

La CSJ se întâmplă lucruri din ce în ce mai interesante: Răzvan Temeșan a redevenit președinte al unei bănci care nu există, iar Miron Cozma se plânge că a fost o victimă a mineriadelor.

Ghin Ion?

Premierul Silvio Berlusconi a vizitat Bucureștiul la doar o zi după greva generală care a paralizat Italia, ignorând, poate că, în urmă cu câteva decenii, generalul Charles de Gaulle, președintele Franței, își asumase riscul de a veni în România în mijlocul protestelor studenților parizieni, care practic l-au scos de pe scena politică. De data aceasta, ghinionul românesc pare să fi lovit altfel, căci, după încă o zi, Milano a trăit o panică asemănătoare cu aceea americană din 11 septembrie 2001: un mic avion a intrat în fațada turnului Pirelli (30 de etaje), provocând zece morți, zeci de răniți și pagube încă necalculate. Chiar dacă, deocamdată, nu pare să fi fost vorba de un atentat, milanezii au fost, pe drept cuvânt, îngroziți. ■

Silvio Berlusconi l-a îmbrățișat pe Ion Iliescu, dar l-a invitat într-o vizită privată pe Adrian Năstase. Cei doi premieri au făcut deliciul presei italiene, lăsându-se fotografiați cu cornetele de înghețată în mână.

Bietul Cozma

În septembrie 1991, Miron Cozma a fost bătut de către ortaci și silit să vină la București ca să dărâme cabinetul Petre Roman! Așa a declarat Luceafărul Huilei în cadrul audierilor de la Curtea Supremă de Justiție, efectuate în dosarul celei de-a patra mineriade.

Adăugată la faptul că, în timpul mineriadei a șasea, în februarie 1999, marele Cozma a încercat să o șteargă, lăsându-și ortacii de izbeliște, această „mărturisire” completează portretul moral al liderului sindical din Valea Jiului. ■

IGP se întoarce

Au trecut doi ani de la apariția albumului *Lasă (muzică de casă)* și iată că Ioan Gyuri Pascu lansează din nou: *Stângul de a visa*. Nici urmă de ironiile, sictirul ori umorul cu care ne obișnuise Gyuri. De această dată muzica e toată numai pace, liniște, visare, iar versurile sunt ușoare, uneori aproape de diafan. Țasta să fie Gyuri? El zice că da: „M-am mai liniștit în ultima vreme, am nevoie de timp pentru a visa...”. Și mai zice, cântând: „Mi-am luat o pauză / Gândirii profunde l-am dat cu flit. / Mi-am luat o pauză din cauză că m-am îndrăgostit / De banalul infinit.” Cu siguranță nu l-a părăsit hărul de a colora banalitatea în mod fericit, pentru că albumul lui Gyuri emoționează cu adevărat. Sunt momente de duioșie, dar și de zburdănicie. De altfel, chiar autorul ne-a atenționat cum că ne-ar paște un mare pericol: „Nu confundați visarea cu răbdarea, că așa veți deveni politicieni!” Și apoi, albumul va fi un succes tocmai pentru că a fost lansat cu stângul!

Integrarea cinematografică

La București, între 10 și 27 mai, se va desfășura cea de-a șasea ediție a Festivalului Filmului European. Manifestarea este organizată de Delegația Comisiei Europene, în colaborare cu Uniunea Cineaștilor din România și Institutul Francez.

Filmele au fost obținute prin bunăvoința ambasadelor și Institutelor culturale ale țărilor participante la festival, precum și prin amabilitatea companiilor de distribuție.

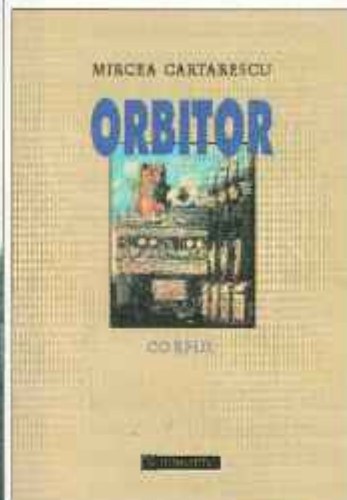
Vor putea fi vizionate, la Cinema Studio (10-19 mai), respectiv Cinema Elvira Popescu (21-27 mai), aproape 30 de pelicule produse în Marea Britanie, Polonia, Franța, Finlanda, România, Austria, Cehia, Slovacia, Grecia, Germania, Portugalia, Belgia, Ungaria, Danemarca, Italia, Suedia, Spania și Olanda.

Micul Otik, o comedie grotescă, coproducție Cehia-Marea Britanie, a primit Mențiunea specială la Festivalul filmului de la Pilsen, în 2001. Actori și animație, umor macabru, poveste, legendă...

Orbitor bis

Editura Humanitas pregătește apariția pe piață a volumului doi din romanul *Orbitor* semnat de Mircea Cărtărescu. Este un eveniment mult așteptat, ținând cont că primul volum a suscit

vii și îndelungate discuții, poate mai mult decât oricare alt titlu de literatură română contemporană. Practic, întreaga critică a fost la unison, susținând că *Orbitor* este cheia de boltă a postmodernismului autohton.

„Femeia din fotografie” nu este, așa cum s-ar putea crede, autoarea. De altfel, cartea conține, între altele, o adevărată galerie de portrete.

Femeia din presă

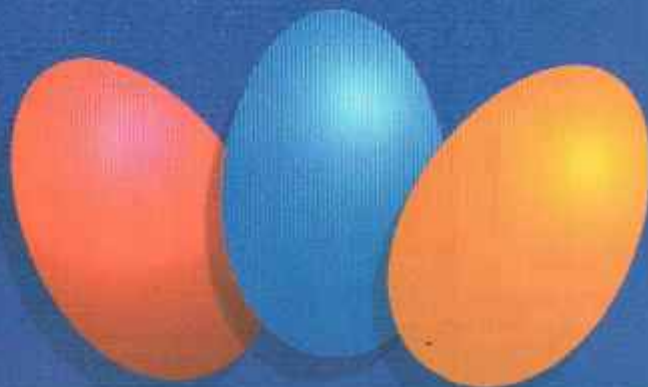
Editura *Compania* a reușit performanța de a o convinge pe Tia Șerbănescu să ofere cititorilor o carte, „Femeia din fotografie”.

Nedrept de puțin cunoscută ca prozatoare, deși are trei romane publicate înainte de 1989, în schimb celebră ca ziaristă, Tia Șerbănescu a ieșit, în sfârșit, din constrângerea autoimpusă a laconismului, consacrat sub genericul *Bref*.

Rezultatul este tulburător: un pseudojurnal (însemnările nu sunt consemnate zilnic) din ultimii ani ai *Epocii de Aur*, în care referirile la situația socială generală, la statutul ziaristului și la destinul literaturii române se grefează pe scheletul unor mărturisiri lipsite de orice cenzură despre viața personală, începând chiar cu copilăria. Deși precedată de o introducere intitulată „În loc de roman”, cartea este chiar un roman, și anume unul de incontestabilă valoare.

*Vino intre 28 aprilie si 5 mai
la Bucuresti Mall
si-ai sa te ciocnesti de tot felul de surprize:
iepurasi si oua la tot pasul,
cadouri pentru familia si prietenii tai,
oferte speciale,
nenumarate concursuri cu premii.
Te asteptam in universul fara limite
al Bucuresti Mall !*

investigații

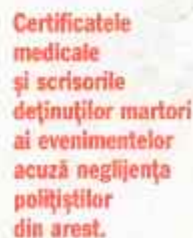
În ultimii 12 ani ziarele din România relatează periodic povești despre abuzuri ale unor polițiști. Un om a fost împușcat, altul moare suspect în arest, persoane nevinovate sunt bumbăcite în plină stradă de către zeloșii slujitori ai legii. În orice țară civilizată, numai o singură poveste de acest fel ar declanșa un scandal național. Pentru români însă, fenomenul a devenit o fatalitate, de parcă ar face parte din traiul nostru zilnic. Dar și mai grav este faptul că în cele mai multe din aceste cazuri polițiștii rămân ne-sanționați.

Când bate poliția și ucide

Un om a primit o amendă de 800 mii lei. Apoi, pentru că nu a plătit-o, a fost arestat. În arest a murit, a fost omorât. Un destin tragic și absurd. Poliția încearcă mușamalizarea, dar deținuții martori fac dezvăluiri prin scrisori. Dezvăluie teroarea.

În sat, lumea vorbește tot mai des despre niște AN-uri. Adică despre anumite infracțiuni

Familia unui tânăr omorât în bătaie în arestul poliției vrea cu orice preț să afle adevărul. Ul instituțiilor statului și organizațiilor pentru apărarea drepturilor omului din România.

comise aici și rămase cu autor necunoscut. Și tot lumea spune că s-ar fi încercat în repetate rânduri punerea acestor fapte pe seama unor infractori sau chiar contravenienți. Există mai multe declarații în acest sens. Cum spuneam, poliștii din sat ne-au ignorat, însă primăria Cărlan, care mărturisește că a asistat la bilanțul poliției, știe sigur că nu există nici un asemenea „AN”. Valeriu Stan, reprezentant al APADOR – Comitetul Helsinki, ne declară că în urma investigațiilor făcute, în comuna Călugăreni ar exista totuși niște fapte cu autori necunoscuți și că „nu este exclus ca poliștii din arest să-l fi incitat pe deținutul Davidoiu să-l bată pe Mihai Iorga pentru a-l determina pe acesta să ia asupra lui asemenea fapte.” În plus, există câteva scrisori ale unor deținuți care au fost martori ai evenimentelor petrecute în arestul IJP Prahova și care cer cu insistență să fie audiați de Parchetul Militar! Ceea ce, nu-i așa, pune la mare îndoială temeinicia cercetărilor prin care s-a dispus neînceperea urmăririi penale a poliștilor gardieni. Dar să redăm câteva rânduri din aceste scrisori:

Scrisoarea 1: „Eu știu cum se proceda în arestul poliției și am de spus multe în fața procurorului militar (...) despre ce este vorba în legătură cu Mihai. Această scrisoare să nu o arătați poliției că o să o ascundă, că ei acum încearcă să mototolească, că la televizor poliția a declarat că (Mihai Iorga – n.r.) a fost bolnav psihic.”

Scrisoarea 2: (...) „Poliștii din arest au știut tot ce s-a întâmplat și după ce și-a revenit din bătaie (M. Iorga – n.r.) a fost mutat la camera 36. Acolo era șef Davidoiu Florin, fratele lui Davidoiu Viorel (autorul agresiunii – n.r.) care l-a bătut și el. L-a jucat în picioare și cu un ciocan i-a rupt coatele. Ei (frații Davidoiu – n.r.) îi băteau pe hoți ca să recunoască de frică și alte fapte pe care nu le-au făcut și de-aia poliția îi ținea șefi de camere.”

Scrisoarea 3: (...) „A fost transportat la spital, acolo medici nu i-au acordat asistență medicală. Pe urmă l-a adus înapoi în camera 36, unde era celălalt frate, Davidoiu Florin, care l-a bătut până l-a băgat coatele în plămâni. Când a văzut poliția că iar a ieșit scandal l-a scos pe hol și a fost bătut și de ei (...) Poliția făcea treaba asta,

erau introduși în camera 3 și 36 unde (frații Davidoiu – n.r.) îi forțau prin bătaie să ia fapte.”

General de brigadă Damian Mică, șeful IJP Prahova, susține că aceste scrisori trebuie puse la dispoziția Parchetului Militar, dar respinge acuzațiile aduse de autorii lor. „Din cercetările de până acum nu rezultă că Mihai Iorga ar fi fost lovit și de subofițerii arestului și nici că arestatul ar fi fost audiat cu privire la vreo faptă cu autor necunoscut. Mihai Iorga a fost lovit în termen scurt de către Viorel Davidoiu. După ce Iorga a adresat câteva glume proaste colegilor de celulă, Davidoiu, într-un mod extrem de rapid, l-a pocnit, l-a culcat, l-a jucat în picioare.”

Noi nu comentăm, dar lansăm o simplă recomandare Parchetului Militar: să mai cerceteze o dată și, dacă se poate, ceva mai temeinic. Pentru că o concluzie e clară: conform legii poliției, oricărei persoane reținute în arest este obligatoriu să i se asigure sănătatea, integritatea fizică și mentală. Pe 12 martie a.c. un om a fost închis în arestul din Ploiești și după câteva zile el s-a întors acasă în coșciug. Iar pentru asta nici un polișt nu a fost găsit vinovat. ■

Mutilat pe viață

Nu avusese niciodată de-a face cu poliția. S-a întâmplat ca într-o seară să fie pe stradă și să fie împușcat în cap. Apoi, s-a întâmplat să supraviețuiască.

18 mai 2000, orele 19.00. Lângă spitalul Caritas din București, Mugurel Soare de 19 ani este oprit de doi poliști în civil aflați în misiune în acea zonă. Misiunea lor însă nu are nici o legătură cu „pietonul” Mugurel Soare, acostarea lui fiind probabil numai așa, un aperitiv al acțiunii lor. **Dorel B., martor:** „La un moment dat l-au

proptit de un zid și au început să-l dea cu capul de perete. Am rămas, eram pe partea cealaltă a străzii și nu-mi venea să cred.”

Angela V., martor: „Am văzut cum îl dădeau cu capul de perete, am strigat la ei să-l lase în pace, că-i zboară creierii. Nici nu m-au băgat în seamă, îi dădeau înainte cu bătaia.”

Cei doi poliști, un locotenent și un subofițer, susțin că Mugurel Soare ar fi avut în mână un cuțit și că, după ce l-au legitimat, le-ar fi adresat mai multe injurii. Martorii însă spun că nu au văzut nici un cuțit în mâna lui Mugurel. **Dorel B.:** „După ce l-au

pus în genunchi unul din poliști a scos pistolul, l-a apropiat de capul băiatului și a tras. Băiatul s-a prăbușit într-o baltă de sânge. Poliștul s-a luat cu mâinile de cap și a început să strige, băi, ce-am făcut, l-am omorât.” Varianta subofițerului este, firește, alta: a scos pistolul cu intenția de a trage foc de avertisment în plan vertical, dar

agresorul ar fi început să-l lovească și din încăierarea produsă pistolul s-ar fi descărcat accidental. Mugurel Soare este transportat la Spitalul de Urgență și timp de cinci zile rămâne în comă. Este operat de două ori, dar rămâne paralizat pe partea dreaptă a capului și cu incapacitatea de a vorbi. În urma primelor cercetări, Parchetul Militar decide neînceperea urmăririi penale a poliștilor pe motiv că aceștia se aflau în legitimă apărare. Cu alte cuvinte, s-au apărut de cuțitul agresorului. Cuțit însă, care nu există, martorii nu l-au văzut, iar poliștii „au

uitat” să-l ridice de la locul incidentului. „După ce l-am împușcat pe agresor, eram atât de bulversați încât am uitat să mai luăm cuțitul de jos”, declară plutonierul implicat. Mai mult, subofițerul declară că ar fi fost chiar lovit în zona pieptului de agresor cu misteriosul cuțit. Martorii însă se încăpățânează să nu creadă o iotă din povestea asta. Deși erau foarte aproape de locul incidentului, n-au văzut nici un cuțit și nici o rană. **Angela V.:** „În minte că după ce l-au împușcat, l-am luat pe polișt în brațe și m-am luptat cu el să nu plece de acolo până nu vine poliția să vadă cum l-a omorât pe băiat. Dacă ar fi fost rănit așa cum zice el, m-ar fi murdărit și pe mine de sânge atunci când l-am ținut. Și în plus, el purta o cămașă albă și nu era nici un fir de sânge pe ea.”

Cei doi martori au fost chemați la Secția 10 Poliție unde timp de zece ore au fost ținuți sub teroare. Ne-au zis: „Nu vă dați seama că puteți fi băgați la puscărie dacă mințiți?” Un singur lucru ar fi trebuit să declare martorii: că au văzut în mâna lui Mugurel Soare un cuțit. Deși n-au spus asta, cei doi poliști au scăpat nevinovați. De curând, s-a încercat o a treia intervenție chirurgicală. Inutil: Mugurel Soare, care n-a mai avut niciodată de-a face cu poliția, a rămas paralizat pe viață. ■

Alte cazuri aflate în atenția APADOR – Comitetul Helsinki

Florian Neguț

Pe data de 14 decembrie 2000, Florian Neguț, în vârstă de 30 de ani, a plecat de la serviciu și s-a oprit, pentru circa o jumătate de oră, într-un târg din zona Titan. S-a urcat apoi în tramvaiul 34 pentru a se duce acasă. După ce a depășit stația Baba Novac, tramvaiul a fost oprit între stații, de mai multe echipaje de poliție. Doi polițiști cu măști l-au dat jos din tramvai pe Florian Neguț, l-au percheziționat, i-au pus cătușele și l-au urcat într-o mașină a poliției. Toată acțiunea s-a desfășurat în jurul orei 16.00 – 16.30, în văzul călătorilor și al trecătorilor și a fost filmată de poliție cu o cameră video.

Întrebările repetate ale tânărului cu privire la motivul acestei acțiuni au rămas fără răspuns. Mai mult, el a fost lovit în mașină și amenințat cu o armă (certificatul medico-legal nr. A2/7614 eliberat la data de 21 decembrie 2000 menționează excoriații la ambele mâini și echimoze pe față). Adus la Poliția Capitalei, Florian Neguț a fost fotografiat și amprentat, tot fără a se da vreo explicație cu privire la privarea sa de libertate. În plus, i s-a spus de către cei trei plutonieri care îl audiau, să „înceteze cu întrebările pentru că altfel vine Cojocaru...” (probabil șeful grupului de intervenție care l-a reținut). Florian Neguț a scris o declarație dictată de unul dintre plutonieri, în care, practic, a relatat modul în care se petrecuse reținerea, după care i s-a permis să plece.

APADOR – Comitetul Helsinki consideră că modul în care au procedat polițiștii în cazul lui Florian Neguț (polițiști cu cagule, oprirea tramvaiului între stații, percheziționarea și încătușarea în plină stradă ca și cum ar fi fost vorba de un infractor deosebit de periculos, lovirea sa pe traseu, apoi fotografierea și amprentarea la DGPMB și, mai ales, refuzul constant de a da explicații asupra motivului privării de libertate) constituie încălcări ale articolelor 189, 246 și 250 alineat 2 din Codul penal. În plus, faptele sesizate lezează drepturile reclamantului garantate de art. 3 și 5 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994.

Vasile Dănuț Moise

Pe data de 14 martie 2001, mama și fiul s-au dus la câmp. În jurul orei 10.00 dimineața, acolo a venit o mașină în care se aflau polițiștii Sorin Sendroiu și Gabriel Crindeanu și un sătean care reclamase furtul unei vaci. Polițiștii l-au luat pe minor în mașină, spunând doar că trebuie să meargă la post pentru a da explicații. Văzând că Dănuț nu se mai întorcea, Elena Doina Moise s-a dus, împreună cu Nicoleta Căpraru, la postul de poliție. Acolo nu era nimeni. După circa o jumătate de oră de așteptare, a apărut mașina din care au coborât polițiștii, reclamantul și minorul care plângea. Mama copilului a încercat

să intre după ei în post dar a fost dată afară. După altă perioadă de așteptare, ea a fost chemată înăuntru să semneze declarația fiului. Din cauza emoției și a asigurărilor din partea polițiștilor că „totul va fi bine pentru băiat”, Elena Doina Moise a semnat declarația fără să o citească. După ce i s-a dat drumul, copilul a fugit și s-a ascuns în fundul grădinii casei părintești. A fost descoperit abia spre seară în stare de șoc: tremura tot și făcuse pe el, iar palmele îi erau umflate și roșii.

Elena Doina Moise a făcut apel la un sătean care are mașină pentru a-l duce pe fiul ei la spi-

soții Moise s-au declarat surprinși și indignați de încercarea polițiștilor implicați în „cercetarea” minorului de a acredita – inclusiv prin presa locală – ideea că Dănuț a fost bătut de... tatăl lui (care nu se afla în Vlădești în acea zi) sau de unul din cei doi bărbați bănuți că, împreună cu minorul, ar fi furat vaca.

Mai trebuie precizat că polițistul Sendroiu și-a luat concediu imediat după incidentul cu Dănuț și că vaca, a cărei dispariție a declanșat șirul abuzurilor, a reapărut chiar în ziua „cercetării” minorului, iar presupusul păgubaș și-a retras plângerea.

Conform celor mai recente statistici ale Ministerului de Interne, aproape 250 de ofițeri și subofițeri au fost cercetați pentru abuzuri în serviciu. Nu se știe, însă, câți dintre ei au fost sancționați și dacă cei implicați în incidente grave au fost condamnați.

tal la Câmpulung. Au ajuns acolo abia în jurul orei 1.00 noaptea, iar pe data de 17 martie a fost transferat la Spitalul de pediatrie din Ploiești, la secția chirurgie, unde a rămas până în 23 martie, când a fost externat. Conform biletului de ieșire din spital, diagnosticul la internare a fost „traumatism cranio-cerebral acut închis formă minoră” și „sindrom Silverman” (ceea ce înseamnă sindromul copilului bătut).

Minorul, elev în clasa a VII-a, era în prima zi de școală după incidentul cu polițiștii. El a spus că a fost bătut la palme și pe spate de doi dintre polițiști din care unul cu o „bătă de oi” (un baston lung cam de un metru), iar celălalt cu „pulanul”. Al treilea l-a lovit cu mapa în cap, în cădere, băiatul s-a izbit de sobă. Tot acest tratament avea ca scop să-l facă pe Vasile Dănuț Moise să recunoască „furtul” vacii, în complicitate cu Puiu Bărboi și Petre Moise. Minorul a scris declarația sub presiune, conform celor dictate de polițiști. Pe durata spitalizării la Pitești, Dănuț a fost vizitat de un civil care s-a prezentat ca lucrător la IJP Argeș și care l-a interogat în legătură cu incidentul. Trebuie precizat că nici la postul de poliție, nici în salonul de spital, minorul nu a fost asistat de părinți, așa cum prevedea legea.

Constantin Roșca

În ziua de 8 martie a.c., Constantin Roșca moare în Penitenciarul Jilava. El era cercetat în arestul IJP Timiș pentru complicitate la furt, asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni și luare de mită. Mai exact, făcea parte dintr-un lot de nouă persoane surprinse de poliție în timp ce furau reziduuri petroliere de la Sonda 101 din localitatea Lovrin. Deși a dovedit cu acte că e bolnav de plămâni, Roșca este arestat și după numai o zi este transportat în stare gravă la Spitalul Penitenciarului Jilava. Aici, după nici o oră de la sosire, arestatul moare. Poliția declară că decesul ar fi fost cauzat de o insuficiență cardio-respiratorie provocată de boala arestatului. Soția lui Roșca însă, susține că atunci când a făcut identificarea cadavrului a suferit un șoc: era complet desfigurat, cu fața plină de vânătăi, dinții spărți și mâna dreaptă ruptă din încheietura umărului. „După părerea noastră, declară Valerian Stan, reprezentant APADOR – CH, Constantin Roșca a murit din cauza unor agresiuni produse în arestul IJP Timiș.”

Deocamdată, nici un polițist nu a fost găsit vinovat pentru acest deces.

text și foto: Cătălin Apostol

Doriți să fiți tratați decent și civilizată, așa cum meritați!

CITY CENTER – dealer autorizat Daewoo Automobile Romania vă invită să vizitați centrul de service și vânzări, situat în plin centrul Capitalei, pe Calea Dorobanților nr. 31-33.

Noi vă oferim întreaga gamă de autoturisme Daewoo la cele mai avantajoase prețuri precum și o gamă largă de facilități:

- sisteme de vânzare în rate;
- sisteme de vânzare în leasing;
- achiziționare imediată;
- discount-uri de flotă semnificative;
- alarme și accesorii auto.

CITY CENTER
e altceva!!!

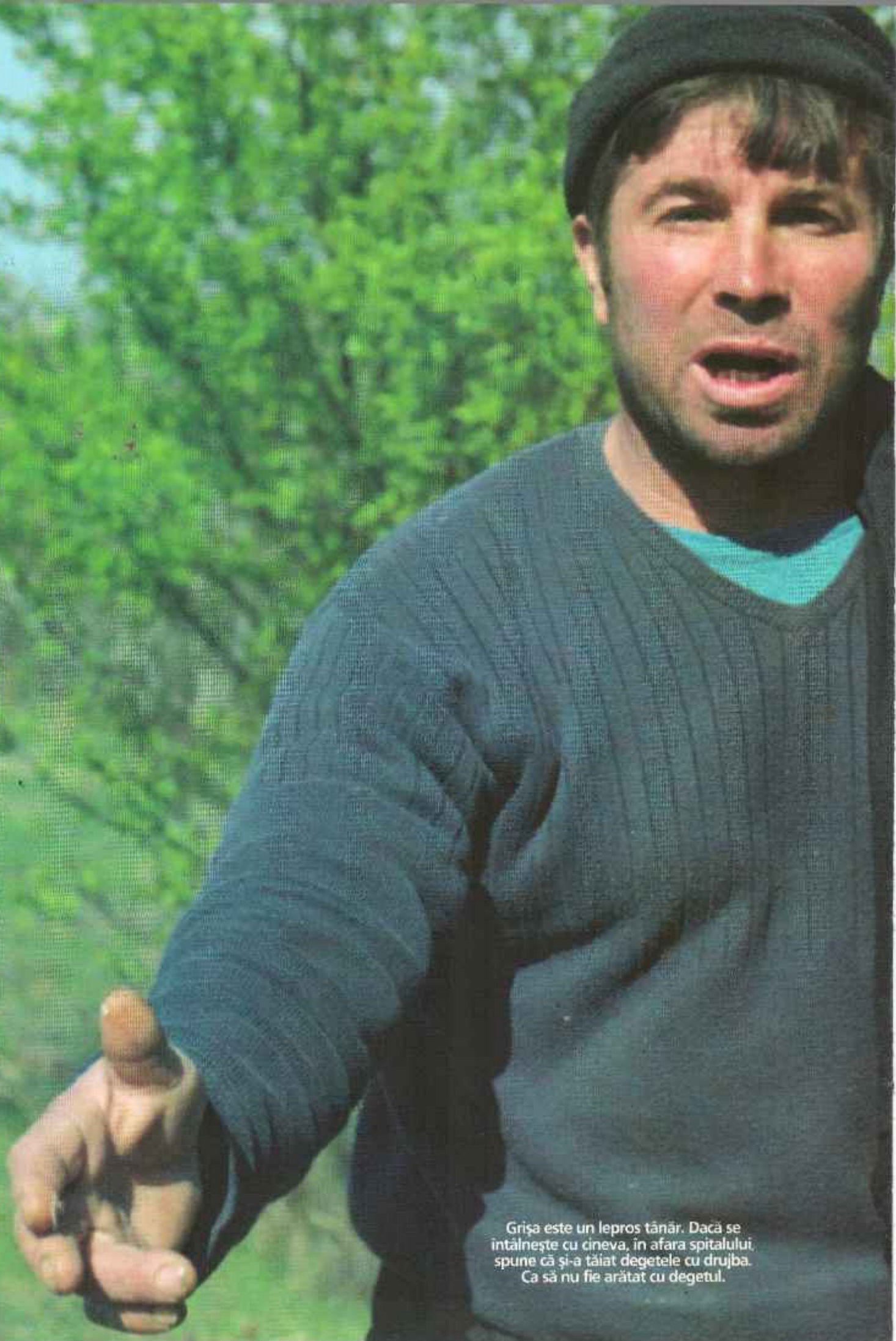
Apelând la serviciile noastre beneficiați de calitatea lucrărilor la nivel european, aparatură de diagnosticare și reparații de ultimă oră, servicii complete de:

- mecanică;
- tinichigerie;
- electrică;
- vopsitorie;
- vulcanizare și echilibrare roți;
- stand de frânare;
- reparare și încărcare aer condiționat;
- linie inspecție tehnică periodică.

ATUNCI VĂ AȘTEPTĂM!

Calea Dorobanților nr. 31-33, Telefon: 210 36 76, 210 66 24, Fax: 212 27 01.

Grişa este un lepros tânăr. Dacă se
întâlneşte cu cineva, în afara spitalului,
spune că şi-a tăiat degetele cu drujba.
Ca să nu fie arătat cu degetul.

Leprea contagioasă din România

Leprea este o boală foarte gravă, care mutilează oameni. Autoritățile sanitare susțin că varianta românească nu este contagioasă și că transmiterea ei se face exclusiv prin familie, prin sânge. Am auzit, însă, că la Tichilești există un pacient a cărui poveste contrazice teoriile medicale oficiale. Lucian Toma s-a născut din părinți sănătoși, dar a fost contaminat cu maladia *Hansen*. Am plecat spre Leprozeria Tichilești, ca să lămurim această dilemă.

reportaj

Undeva între Brăila și Tulcea, la poalele piticilor munți ai Dobrogei, din șosea se face un drumeag șerpuit care se afundă într-o vale. Aici, printre copaci contorsionați și tufe de măceș, este dosită o așezare omenească. Locuințele sunt modeste, construite în pantă, țărănești. Unele dintre ele, părăginite. Între zidurile lor trăiesc leproșii. Sunt bătrâni, răniți, sătui unii de alții și de presă. Nu trece săptămână de la Dumnezeu fără să le bată un reporter în ușă, să le ceară să-și povestească viața. Ca să-i convingă să vorbească le oferă țigări. Poveștile lor sunt triste, convenționale. Pentru că sunt plictisiți, încearcă să le scurteze. Dacă insiști, se irită. În final îți cer bani.

Dacă boala lui ar fi fost depistată din timp, Grișa ar fi putut să se vindece. Pentru asta, însă, Ministerul Sănătății trebuia să facă anchetele cerute de unii medici.

Boala contrazice teoriile Mi

La Tichilești mai sunt exact 28 de bolnavi de lepră. Unele dintre căsuțele lor părăginite sunt locuite de oameni de pripas. Gloria sumbră a leprozeriei se apropie de sfârșit. Umblă vorba că spitalul se va transforma într-un sanatoriu pentru tratamentul bolilor pulmonare. Când am sosit, se înfopă. Era prima oară când ajungeam în această așezare de legendă. Pe bănci stăteau două mogâldețe: Primaru și Vera. Doi leproși. Prima lor grijă a fost să-mi comunice, cu vocile lor dogite, că e un mort. Unde? Mi-au arătat fundul curții. M-am dus până la clădirea bisericii baptiste, pe peretele căreia umbrele oțetarilor clătinau lumina becului de la WC. Ușa era încuiată. M-am uitat pe geam. Așezat într-un coșciug de brad, în semîntinericul încăperii se zărea un om mort. Am aflat a doua zi despre el că în ultimii ani, de durere, nu mai putea vorbi decât în șoaptă. Asta se întâmpla acum trei ani. În această primăvară am ajuns la Tichilești după-amiaza. Curtea era pustie și un câine moțâia la soare. Nu era nici directorul spitalului, nici sora șefă. Ne-am mulțumit cu asistenta de serviciu. Am întrebat-o unde este Vera, unde este Primaru. Au murit, ne răspunde. În fiecare an mor câte patru, cinci bolnavi. Cum se face atunci că numărul lor rămâne același? Acum trei ani mai erau la Tichilești tot 28 de bolnavi. Ceva nu e în regulă, îmi zic în sinea mea și o rog pe soră să ne ducă la un bolnav urât. Căruia boala i-a mutilat figura. Această prejudecată, însă, nu mai are suport. S-au stins toți cei a căror figură a adus faima așezării. Ultimul a fost Primaru. A murit ca un rege, ne consolează asistenta. Vegheat de două infirmiere „personale”. Primaru purta o pereche de ochelari de mafiot pe care nu-i scotea niciodată. Își ținea țigara între cioatele mâinilor și trăgea din ea până ce jarul ajungea la piele. Zicea că nu simte. Era numărul lui favorit, cu care impresiona ziaristii. Locul lui a fost luat de Grișa, un leproș din ultima generație. Are 38 de ani, umblă beat de dimineață până seara și se laudă că s-a culcat cu toate asistentele. Ca să fie mai convingător le ia de gât cu mâna lui fără degete și încearcă să le ciupească cu cealaltă la care mai are toate degetele.

Leprozeria seamănă mult cu orice sanatoriu mai izolat. Bolnavii, asistentele, bucătăresele, portarul și mecanicul de întreținere sunt un fel de rude, de vecini, un fel de familie mare. În această familie bolnavul se simte important. El este, cumva, chiar pretextul ei. Conștiința propriei importanțe în această lume mică și solicitudinea presei, asociate cu bănuiala că alții profită de pe urma lor, au creat bolnavilor un complex al lehamitei și frustrării. De câte ori au prilejul le vorbesc de rău pe asistente și pe

bucătărese. Probabil pe bună dreptate. Dar obsesia lor cea mare este legată de tirurile cu „ajutoare” din Occident și banii acordați de Guvern. Chiar și Iliescu le-a trimis niște bani. Ceea ce ajunge în căsuțele lor ponosite este sub așteptările lor. Această obsesie a stricat echilibrul delicat care se instalează în sufletele bolnavilor izolați de societate între poarta de a-și plânge de milă și apetitul vindicativ. Deși merg în fiecare zi la pansat și, unii dintre ei, urmează tratamente complicate, boala pare să ocupe un loc secundar în viața lor. Ea este pe jumătate pacoste, dar pe jumătate chilipir. Și partea de chilipir pare să le consume integral interesul. De pe urma bolii primesc o locuință, un petec de pământ, mâncare și o pensie. Nu vorbim aici de medicamente și asistență medicală gratuită. Bașca micile „atenții” ale Occidentului. Poți să spui, frizând cinismul, că, într-un anumit sens, soarta i-a răsfățat. Sau, mai corect, că a încercat să dregă ceea ce a făcut din capul locului prea nasol. Dacă ar fi să le credem pe asistente, mulți dintre ei își cresc copii, sau alte rude, cu ceea ce reușesc să pună deoparte. Aproape toți au o familie, au pe cineva în lumea (îmi vine să spun adevărată) de dincolo de această vale. Această familie individuală, mai mică, stă îngheșuită între ramele tablourilor agățate la vedere, în camerele lor scunde de bolnavi fără vindecare.

Le-am întrebat pe asistente dacă lepra se ia și dacă se expun îmbolnăvirii în contactul cu bolnavii. Mi-au răspuns că este un risc asumat, ca acela care îi pândeste pe cei care îngrijesc bolnavii de SIDA. Că boala este contagioasă. (Acum trei ani nu era. Era „uscată”.) Că folosesc mănuși de cauciuc de unică folosință atunci când pansează rănilor și că incinerază pansamentele folosite. Am cerut să fotografiem o asemenea operațiune. Bolnavii nu prea vor să se expună când sunt pansați. Unii fac mofturi ca să poată cere bani. Alții chiar nu vor. Probabil de jenă. Că

rănilor sunt dezgustătoare. Dar lepra este dezgustătoare prin excelență. Boala mănâncă părțile din corp care degeră mai ușor. Uneori atacă și ochii. Unii dintre bolnavi au picioarele atât de roase că de-abia reușesc să se târască. Au drumuri scurte de făcut. La sala de pansamente, la bucătărie, la WC și la Club. Toate înșirate pe o palmă de loc. Cei mai bolnavi sau mai îndărătnici au renunțat până și la acestea. Nu mai ies din casă decât până în fața ușii. Au oliță,

radio. Se uită pe geam.

Când e soare, se înșiră pe băncuțe și bărfesc. Tot atunci schimbă între ei ce au putut să mai prindă din „ajutoare”, sau de la turiștii carității. Sunt râi, invidioși. Nici nu ar avea cum să fie altfel. Lumea nu-i prea vrea. Cei care ies și-și mai vizitează familia își ascund boala. De aici și rezistența pe care o opun la a fi filmați sau fotografiați. Se tem că vor fi recunoscuți în revistă de vreun vecin care îi va arăta cu degetul, stigmatizându-i. Așa, se ascund și ei sub înfățișarea unui om obișnuit. Cine știe de ce are el mâna ciuntă? Dacă are răni supurânde, și le pansează noaptea, pe ascuns. Nu poți, bine mersi, să trăiești în mijlocul societății cu lepra pe tine rontându-te tăcut. Decât dacă te ascunzi. Se pare că această soluție a fost aleasă de noua generație de bolnavi. Nu vin la spital decât pentru consultații și

analize. În rest, se tratează acasă, pe ascuns. Ca bolnavii de SIDA. N-ai cum să nu-i înțelegi. E mai uman.

Sunt nouă feluri de lepră. Toate mănâncă trupul și-l hidoșesc. Lepra asta de pe la noi nu este cea mai rea. Am primit asigurări că boala are un tratament eficient. Că mutilați sunt numai bătrânii, care nu au avut parte, la timpul lor, de miracolul doftoriilor cu adevărat valoroase. Dar aproape toți sunt bătrâni. Până de curând exista părerea că varianta asta „românească” de lepră este necontagioasă și că transmiterea ei se face exclusiv prin părinți, prin sânge. Există însă la

Lepra este o boală urâtă. Sufринțele sunt paralizii, anestezii, tulburări trofice la nivelul pielii, musculaturii sau oaselor. Unora dintre bolnavi le pică degetele, mâinile, labele picioarelor. Dar Ministerul Sănătății, prin șefa biroului de presă, Roxana Hizo, ne spulberă orice temere: toți bolnavii de lepră din România sunt izolați la Tichilești. „În România, forma care se manifestă la bolnavii din Leprozeria Tichilești este lepra tuberculida, și este necontagioasă de la om la om. Din moment ce forma existentă la noi în țară este lepra benignă, nu este necesară prevenția. Fiind necontagioasă, nu cred că mai are rost nici un fel de îngrijorare în ceea ce privește protecția copiilor.”

misterului Sănătății

Tichilești un bolnav care contrazice această teorie. Îl cheamă Lucian Toma. În dosarul lui de boală, la originea contagiunii este trecut termenul: *necunoscută*.

Părinții lui naturali nu au fost bolnavi. Nici frații. Din sărăcie, maică-sa l-a abandonat, de prunc, la o casă de copii din Oltenia. Soarta lui a fost foarte urâtă, pentru că de la casa de copii a fost adoptat de Dumitra Nicolae, o femeie bolnavă de lepră. Dumitra voia să fie sigură că nu va avea urmași leproși.

Așa că a preferat să înfieze un copil sănătos decât să dea ca naștere unuia care putea fi purtător al microbului. La 12 ani, sănătatea lui Lucică, însă, dă primele semne că ar fi luat-o pe nesimțite pe un făgaș anormal. I se schimbă culoarea pielii, îi cad sprâncenele și îi apar bube pe față. La căminul unde copilul era internat se dă alarma și Lucică este băgat la izolator. Două săptămâni stă încuiat singur într-o încăpere. Primește mâncarea prin ușa întredeschisă și se joacă cu umbra lui și cu muștele care se așezau pe biscuiții unși cu marmeladă. Este adus la București, unde analizele confirmă contaminarea cu maladia Hansen. Adică lepră. Lucică este internat la Tichilești și devine tovarășul de joacă al bătrânelor fără degete. Nu prea înțelege el ce caută

acolo. Într-o iarnă, pe când se dădea cu sania pe pârta care mărginește cimitirul, s-a răsturnat și a venit de-a berbeleacul printre mărcinii și bolovanii din râpă. Și-a luat frumos sania și s-a dus la Club. Acolo a văzut că are o gaură în genunchi care *nu-l durea*. Atunci a înțeles că poate să rămână fără degete, ca bătrâneii din colonie, fără să bage de seamă, și a hotărât să urmeze tratamentul cu strictețe. Lucian Toma crede acum despre sine că este vindecat. Singura amintire a bolii este absența durerilor în coate și genunchi. El nu mai urmează nici un tratament de mai mulți ani. Are 34 de ani și este considerat

cel mai tânăr din colonie. Are prieteni în sat la Revărsarea, cu care bea banii primiți de la ziaști, cu care merge la pescuit și la lipovencele care-și vând nuri pe vodcă. Una dintre tovarășele de dragoste și băutură a rămas însărcinată, dar a ajutat-o să scape de pld. La ce-i trebuie lui urmași? Unul dintre ei va trebui, mai devreme sau mai târziu, să ajungă la Tichilești. Uneori, când îl apucă dorul de ducă, se întovărășește cu alt bolnav și pleacă pe la rudele acestuia din țară.

Părerea specialistului este alta. Directorul spitalului Tichilești, doctor în științe medicale, cercetător al fenomenului leprei în România susține că boala este contagioasă! (inclusiv variantele „românești” de la Tichilești). Microbul leprei se numește Hansen, după numele descoperitorului său olandez, de la începutul secolului. Transmiterea microbului se face prin respirație, strănut, tuse. Cei cu adevărat expuși contagiunii sunt copiii bolnavilor, care ar trebui să facă periodic analize. Pr. dr Pavel Vulcan, o somitate în cercetarea leprei, este de părere că Ministerul Sănătății trebuie să întreprindă o anchetă pe urma focarelor de lepră cunoscute pentru a putea pune în evidență potențialii purtători ai virusului.

Sunt primejdioase călătoriile acestea ale lor prin țară pentru cei cu care intră în contact? S-ar zice că nu. Sursele de contaminare ambulante sunt aceia care au răni și se tratează acasă. Există unul la Constanța, tată de copii, care se oblojește singur. Nevasta îl știe că e bolnav, dar copiii nu. Copiii aceștia sunt cu adevărat în pericol. Ei ar trebui să facă analize pentru a se stabili dacă sunt purtători ai virusului. Mai există un caz asemănător în orașul Tulcea. Cei expuși sunt nepoții unei bolnave. Dar acestea sunt numai cazurile descoperite de noi. Câte or mai fi, însă? Există o evidență a bolnavilor care reprezintă o sursă de contaminare? Și care sunt măsurile de protecție pe care Ministerul Sănătății le-a adus la cunoștința publică privitor la aceste riscuri? Asistențele de la Tichilești sunt scandalizate de iresponsabilitatea

acestor bolnavi și cred că ar trebui să existe posibilitatea de a-i constrânge să-și protejeze copiii și pe cei apropiați cu care intră în contact. Pe vremuri Tichileștiul era izolat și păzit. Bolnavii care fugeau erau aduși înapoi cu câtușe la mâini. Avea Gheorghiu-Dej mai multă grijă de om? Nu, de vreme ce el a importat boala de la ruși. Colonia de la Tichilești a fost înființată printr-un nucleu de bolnavi originari din Ucraina. Mai există și azi o supraviețuitoare din lotul acela. Am cunoscut-o. Nu a învățat încă bine românește. Are copii care sunt sănătoși. Fără semne clinice ale bolii, dar, poate, cu semnul

La soare, pe băncuțe, cu pachetele de ajutoare

O femeie îngenunchieată de microbul Hansen

Lucian Toma nu simte durerea din coate

bolii dormind între cromozomi. Dar, la urma urmei, cum se transmite boala? Suntem cu adevărat la adăpost de contaminare, noi ăștia ne-internați la Tichilești? Nimeni nu știe prea bine. În zilele cu soare, când nu petrece cu mândrele din Revărsarea și nu are nici chef de pescuit, Lucică, bolnavul-problemă, moșăie lângă ghereta de la intrarea în colonie, pe locul în care, pe vremuri, veghea paznicul înarmat, ca un avertisment echivoc adresat vizitatorilor. Nu simte durerea din cot. Eu o simt. Dar dumneavoastră?

text: **Marin Marian**
foto: **Octavian Tîbăr**

Scrisoarea lunii

Stimată Redacție a Revistei *Flacăra*,

Vreau, prin intermediul acestei scrisori, să vă urez mulțumiri și o viață lungă. Vă admir și vă respect; sunteți o publicație la care nu pot să renunț, o aștept cu nerăbdare lună de lună. Citesc cu o mare plăcere toate articolele și documentarele dumneavoastră –

începând de la documentarele privind realitatea „crudă” a zilelor noastre și până la cele privind viața marilor noștri artiști, a marilor noștri oameni de cultură.

Am urmărit cu o mare plăcere și serialul *Detectiv fără voie* difuzat pe postul național de televiziune, după scenariul lui George Arion.

Cu toată că venitul meu lunar e destul de mic (lucrez în învățământ) și nu-mi permit să-mi cumpăr chiar toate cărțile și publicațiile pe care mi le-aș dori, n-am să renunț la bucuria de a-mi cumpăra lunar revista *Flacăra*, revistă care mă face să constat că, în ciuda a tot ce se petrece azi la noi, mai există oameni care ținesc spre bine, spre frumos și care mai... SPERĂ!

Cristina-Elena Truică, Zalău

N.Red. Vă mulțumim pentru gândurile frumoase și, pentru a vă ușura bugetul, vă sugerăm să vă abonați la revista noastră.

Talon de abonament

Abonându-vă, faceți o economie de 15% din costul total al exemplarelor.
În plus veți primi **GRATUIT**

pentru un abonament pe 6 luni – Almanahul *Rebus Estival 2002*,
pentru un abonament pe 12 luni – Almanahul *Rebus Estival 2002*,
Almanahul *Flacăra 2003* și Almanahul *Rebus 2003*

Costul unui abonament este:

- ☐ Pe 3 luni – 87.975 lei (103.500 lei fără abonament)
- ☐ Pe 6 luni – 175.950 lei (207.000 lei fără abonament)
- ☐ Pe 12 luni – 351.900 lei (414.000 lei fără abonament)

Am achitat suma lei, cu mandat postal nr.

data în contul 2511.1.789.1/ROL al S.C. Publicațiile *Flacăra S.A.* – B.C.R. Sector 1, București

Taxele de expediție vor fi suportate de către redacție.

Pentru relații suplimentare contactați-ne la:

tel.: (04) 01-222.66.28 (distribuție); (04) 01-224.36.88 (secretariat); Fax: (04) 01-224.37.13;

e-mail: redactia@flacara21.ro

Expeditor

NUMELE PRENUMELE TEL.

Str. Nr. Bl. Sc. Ap.

Cod poștal O.P. Localitatea Jud./Sector

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **20 mai 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

REBUS

Câștigătorii concursurilor din revista *Flacăra* nr. 4, 2002

Concursul

Editura Niculescu:

Mihail Botezatu,

str. Nicolae Kirilov, sector 2, București

Concursul ICS:

Eugen Iancu,

Slănic Prahova

Ana Opreanu,

Aleea Licurilor, județul Caraș-Severin

Daniel Samfira,

str. Bucium, Cuf-Napoca

Concursul

Sankt Petersburg:

Ilie Puia,

str. Săbărilor, com. Măgurele

Ștefan Matei,

Aleea Ciceu, sector 4, București

Silviu Dumitrescu,

Bdul Transilvaniei, județul Alba

Louise-Daniela Martalogu,

str. Unirii, Craiova

Concursul Alfa:

Mihail Sima,

Aleea Lebedei, județul Brăila

Concursul Humanitas:

Marioara Călugăru,

str. Valea Uzului, județul Bacău

Concursul

Mașina de scris:

Cristina Șerbu,

str. Securilor, sector 4, București

Cumpărați numărul 5/2002 al revistei *REBUS*, în care găsiți, pe lângă careuri, umor, concursuri, și rezultatele Concursului de creație rebusistă intercercuri pe anul 2001.

A APĂRUT

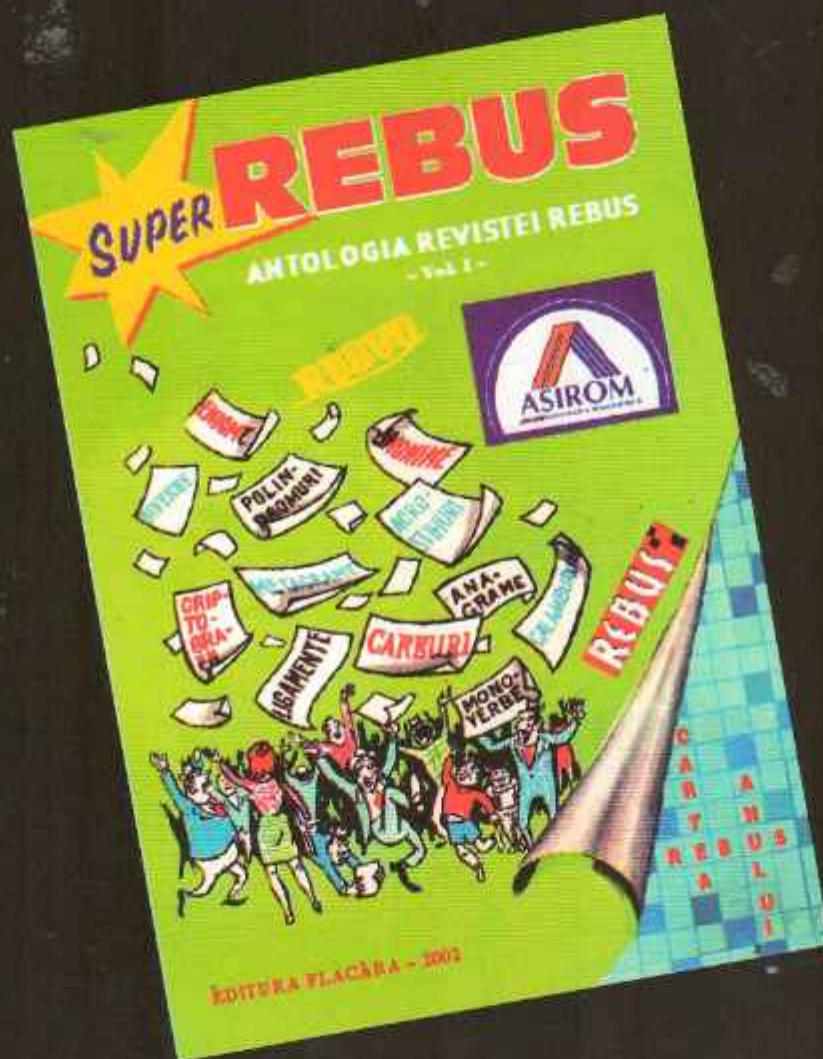
SUPER

REBUS

O antologie a revistei **REBUS** între anii 1931-1975.

O carte plină de divertisment de calitate, apărut de-a lungul anilor,
înainte și după război.

O șansă unică de a veni în contact cu cele mai valoroase lucrări,
semnate de către cei mai apreciați autori de jocuri și de către cunoscuți condeieri.

Super **REBUS** poate fi procurat de la toate unitățile de difuzare a presei
și din librării. Costă doar **45.000 lei**. Pentru cine dorește să primească antologia
acasă, costă **40.000 lei**, plata ramburs, cheltuielile de
expediere fiind suportate de către redacție. Comenzile se fac pe adresa:

S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A., Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1,
71341 – București, sau la telefon 222.66.28.

Hipodromul-
agonia
reportaj
unei pasiuni

O clădire impozantă, stingheră, cu geamurile sparte, construită anapoda, la marginea orașului. În preajma ei un islaz amenajat ca un fel de teren de fotbal fără porți, înconjurat de o pistă gloduroasă, sumar împrejmuită. La un colț al clădirii sunt movițe de deșeuri din construcții. La celălalt, un jeep albastru și o limu-

zină gri metalizată. Pe teren pasc oile. Mai la o parte, clădirile paralele ale câtorva grajduri. Niște maidanezi aleargă un mânz printre pomii înfloriți. Pare curtea unui fost CAP. Este de fapt amenajarea pentru concursuri hipice cunoscută sub numele de Hipodromul de la Ploiești. Singurul din țară, de altminteri.

„Acest hipodrom arăta cu totul altfel. Arăta ca un hipodrom. În '92, '93 s-au ținut și concursuri internaționale. Cu cehi, ucrainieni. După aia nu a mai venit nimeni. Nici nu ne-au mai chemat. Tot în jos, în jos, în jos.” (Călin Călarășu, proprietar de cai.)

Animalele astea magnifice
sunt în stare să tragă în piept,
la propriu, o roabă de zgură
în scurta lor viață de trăpași
cu inimă și plămâni hiperdilați.

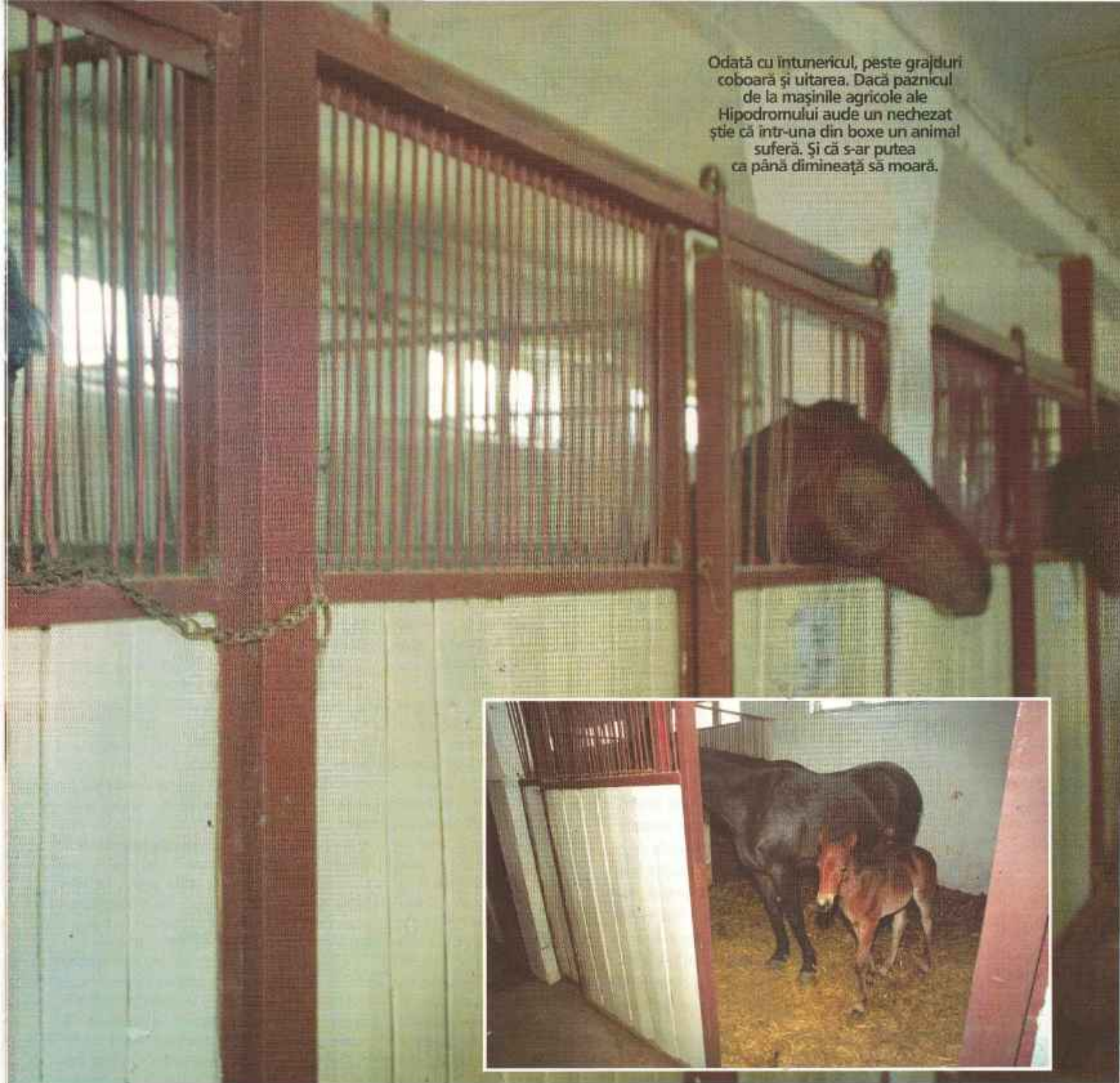
Caii cu lacrimi cărămizii

Din sărăcie sau din nepăsare pista de alergare este un amestec prăfos de zgură și nisip. Are mici adâncituri și arată ca o groapă de sărituri la lungime proaspăt folosită. Din sărăcie sau din nepăsare? Proprietarul și administratorul stabilimentului are obligația de a uda pista pentru ca praful să nu înfunde plămânii oamenilor și animalelor. Dar mai ales plămânii cailor, supradimensionați,

aspiră toate gunoaiele din aer cu toată puterea, în timpul efortului lor disperat. Caii de trap care aleargă pe Hipodromul de la Ploiești au lacrimi și muci cărămizii. Din ochii și din nările animalelor curge zgură. Asta și la două zile după antrenament. Nu este o metaforă. Bineînțeles că fac silicoză, ca minerii. Iar când nu mai au randament sunt dați fără mofturi la zoo, ca aliment.

Odată cu întunericul, peste grajduri coboară și uitarea. Dacă paznicul de la mașinile agricole ale Hipodromului aude un nechezat știe că într-una din boxe un animal suferă. Și că s-ar putea ca până dimineață să moară.

Înainte de prânz viața acestui mic orașel al cailor se însufletește. Două-trei mașini parchează în apropierea grajdurilor și îngrijitorii încep să învârtă prin bățatură hulubele șaretelor de cursă (sulky) și baloturile de paie. N-ai zice că aceste clădiri posace adăpostesc două sute dintre cei mai frumoși, mai puternici și mai scumpi cai din țară. Câteva trăsuri intră pe pistă. Văzute de la distanță, acoperite pe jumătate de norul de praf stârnit de alergare și având în plan apropiat

turma de mioare, compun o panoramă calmă, aproape pastorală. Te simți undeva la țară, în apropierea unei stații de cale ferată, într-o duminică de vară. Când norul se apropie vezi gingiile dezgolite de efort ale cailor. Nările dilatate, năclăite de transpirație și pudrate de zgură. Imaginea aceasta, simbol al curselor hipice, a driverului hurducat și răscrăcat între roțile subțiri ale sulky-ului e tulburătoare și misterioasă.

„Hipismul este pentru oamenii cu bani.

Ce vrea omul ăsta încordat și plin de praf agățat de spinarea nădușită a calului? Vrea să câștige? Ce dracu' să câștige, că nu se mai țin curse? Gata, sezonul ăsta e compromis. Trebuia cel puțin acum o lună să înceapă pregătirile. Ceva din frumusețea sălbatică a animalului înnebunit de efort se răsfărâge pe mura de miner a driverului. Acesta își suflă muci cu o mână și se conversează în același timp, din fugă, cu bărbatul din grupul de lângă pistă.

Oamenii ăștia din anturajul calului de trap au ceva care te face să le treci cu vederea multe. Precum circarilor, sau artiștilor, în general. Îi simți legați de meseria lor cu un viciu neajunzător. Poate nobil. Căi au nume de fenomene naturale, de sentimente, de pietre prețioase. Există prejudecata că numele mai modeste aduc ghinion. Buna Roaibă, bunăoară, este numele unei iepe care și-a rupt piciorul acum, înaintea sezonului. A trebuit să o omoare. Avea trei ani, era o supersperanță și costa cât un apartament la bloc. Accidentul s-a produs dintr-o neglijență a îngrijitorului care antrena două animale în același timp. Unul în ham și pe Buna Roaibă pe lângă sulky. Ca să nu-i pricinuiască omului

necazuri, printr-o complicitate generală s-a acreditat versiunea că accidentul s-ar datora stării dezastruoase a pistei. I-au făcut o injecție, după care i-au tăiat gâtul și i-au acoperit capul cu un prosop. După care au dus-o la grădina zoologică din Bucov și au dat-o de mâncare la hiene. Două zile au hăpăit hienele la speranța trapului românesc. Cui îi pasă? Era proprietatea crescătoriei Dor Mărunt. A noastră adică, a poporului.

Proprietarii de cai, ale căror animale sunt găzduite în grajdurile Hipodromului, nu plătesc apa. Nu plătesc nici curentul. Nu plătesc nimic. De ce spun ei că îi costă cinci milioane de lei pe lună întreținerea unui cal, nu înțeleg. Se descurcă fiecare cum poate. Și nu se descurcă toți.

Anul trecut au murit cai pentru că furajele au fost amestecate cu rumeguș. Pentru economie. Căi ăștia care aleargă 12 secunde pe sută de metri cu o sută de kg agățate de spinare – cam atâtă trebuie să cântărească driverul cu trăsurica lui cu tot – trebuie să mănânce.

În primăvara asta a murit un mânz. Pentru că l-au hrănit cu morcovi stricați. Tot din economie. A făcut ceea ce medicul Hipodromului, Constantin Jeletszy, numește colici. Adică dureri. A murit în chinuri, vegheat cu lumânarea de omul care păzea tractoarele. Știi cum face un cal care moare de colici? Nechează așa prosteste, la neșfârșit, se tâvălește pe jos și busește cu picioarele în pereții grajdului. O zi, două, până moare. Poate vi se pare că exagerez cu prezentarea suferințelor animalelor? Nu cumva, însă, cei care exagerează sunt alții? Hipodromul este în proprietatea și administrarea Societății Naționale Cai de Rasă din subordinea Ministerului Agriculturii. Anul acesta un director din ministerul amintit a venit în inspecție la Ploiești, nici mai mult nici mai puțin, decât ca să vadă și el cursele. Vă dați seama ce paralele sunt cu situația? Că aleargă pe altă pistă? Contra sens? Am să reproduc mai jos părerea unui proprietar de cai în cunoștință de cauză, despre

Starea de degradare a Hipodromului este atât de avansată încât, după toate presupunerile, în această primăvară cursele vor începe prin vară. Dacă vor începe. Pista e făcută zob. Instalația de sonorizare lipsește. La fel și instalația pentru start și cea de cronometrare electronică. Barele metalice care împrejmuiesc pista sunt descompletate. Geamurile de la clădirea tribunelor sunt sparte. Curentul este întrerupt. A fost oprită și apa, dar pentru a nu lăsa animalele să moară de sete, s-a refăcut racordarea fără autorizare.

competența și reponsabilitatea funcționarilor secretariatului din Ministerul Agriculturii care se ocupă special de problemele calului de trap: „Niște incompetenți cărora le e frică să facă și să semneze ceva. Niște oameni care habar nu au cu ce se mănâncă. Iar pe ăștia de la Societatea Națională Cai de Rasă nu-i interesează nimic. Noi, crescătorii de animale, am fost primii care am participat la privatizare în România. Am cumpărat tot ce era material cabalin pentru curse de trap de la hergheliile Dor Mărunt și Rușeu. Deci am făcut investiții, le-am băgat bani în buzunar. Ei fără rușine ne-au vândut tot, fără să aibă în vedere menținerea acestei baze. E singurul Hipodrom din țară! Numai aici pot să alerge cai ăștia pe care i-am cumpărat. Numai

aici se poate face calificarea calului de trap. Deci ni l-au vândut, dar nu au nici un concept economic! Situația Societății Naționale Cai de Rasă este cauzată de obtuzitate. Pentru că în 12 ani ei nu au o piață pentru marfa pe care o produc. Ei vor să vândă cai de trap. Or, această marfă nu are căutare decât în măsura în care se formează o piață pentru ea și această piață nu se poate forma decât în jurul Hipodromului. Să vină arabu' în tribună, să vadă calul trecând linia de sosire și să zică: vă dau două vapoare de petrol pentru animalul ăsta.”

Nemulțumirea proprietarilor de cai este motivată de încercările eșuate de a găsi o soluție pentru impulsivitatea vieții hipice care ar asigura o piață pentru hergheliile de stat, dar și pentru ei, pentru proprietari. Pentru asta ar trebui ca Hipodromul să ajungă pe mâna unui gospodar. Pe vremea guvernării anterioare, fostul ministru al Agriculturii a dat undă verde transferării Hipodromului în administrarea Primăriei Ploiești.

Această soluție este agreată de proprietari, care s-ar asigura în felul acesta că stabilimentul își va păstra destinația și utilitățile. Proprietarii au făcut demersuri pentru a prelua ei în administrare, prin asociația lor, stabilimentul sau măcar organizarea curselor: „Noi l-am cerut (Hipodromul – n.r.), nu ni l-au dat. LOTO l-a cerut, ca să-l ia în administrație. Deci tot al statului rămânea. Nu-l lua nimeni. Nu-l fura nimeni. LOTO stă cu ofertă de 20 de miliarde de doi ani, ca să-i bage în această groapă de gunoi. Cu proiect clar, în care arată unde vor intra banii: pistă, grajduri, rețea de transmitere a curselor în sistem de televiziune la nivel de țară etc. Deci să putem și noi să intrăm în lume.”

Grija proprietarilor de cai este ca Hipodromul să nu încapă pe mâna cuiva care să-i dea o altă destinație – cartier de locuințe, de exemplu. Zvonul că el va fi preluat în administrare de primărie este de natură să le liniștească temerile, dar un alt zvon, care anticipează ca viitor proprietar grupul de firme italiene care strânge gunoiul din Ploiești stârnește noi pasiuni. Grupul respectiv a preluat în administrare parterul de la clădirea tribunelor unde funcționează deja un local. Sunt în curs lucrările pentru un al doilea local, la același nivel și există proiectul unui cazino care să îmbogățească oferta de agrement a ceea ce Calin Călărășu, proprietarul de cai ale cărui păreri le-am citat în text numește „groapă de gunoi”.

Text: **Marin Marian**

Foto: **Octavian Tîbăr**

Cum să vină în groapa asta de gunoi?"

Ca de obicei, responsabilitățile sunt pasate de la o autoritate la alta. Fostul administrator al hipodromului, Societatea Națională „Cai de Rasă” (SNCR), aflată în subordonarea Ministerului Agriculturii, spune că toate problemele au apărut ca urmare a lipsei fondurilor. Banii de la minister erau insuficienți, iar proprietarii de cai nu vroiau să plătească nici unul dintre serviciile asigurate de SNCR. În același timp, conducerea Societății susține că nici Hipodromul din Viena nu arată mai bine decât cel ploieștean, ceea ce nu prea sună a consolare.

După trecerea în administrarea primăriei, la 26 aprilie 2002, s-a ivit suspiciunea că în jurul Hipodromului ar putea apărea un cartier de locuințe, proiect care a mai fost luat în discuție. Tot e criză de terenuri. Planul este verosimil, pentru că Hipodromul nu „produce” atâta mizerie cât să împiedice un aviz de mediu pentru locuințe. La rândul ei, administrația primăriei susține că se luptă să asigure condițiile pentru tradiționalul derby din iulie. Până atunci ar trebui reparate pista, instalația de canalizare și cea de sonorizare, dotările electronice, gardurile de împrejmuire și grajdurile. În două luni. Un fleac,

nu? Mai mult, noul administrator vrea să pună la punct și un parc de divertisment cu ponei. Aceste proiecte ar urma să se realizeze printr-un parteneriat public și privat, deci fără mari cheltuieli de la bugetul local. Se poartă discuții cu SNCR, Administrația Domeniilor Statului, RA Loteria Națională și proprietarii cailor de trap. Pariurile vor continua probabil să fie de competența Loteriei Naționale, care pentru moment asigură acest serviciu doar pentru cursele externe. Deocamdată, tot ce s-a făcut a fost să se înființeze în zonă un post de gardieni publici, să nu se fure puținul care a mai rămas de furat. Totodată, se inventariază patrimoniul și se caută modalitatea de a-i obliga pe proprietarii de cai să-și achite datoriile față de Hipodrom. Iar pentru cele 370 de hectare adiacente urmează să se stabilească dacă vor fi folosite pentru locuințe, supermarketuri sau vor fi „redate agriculturii”. Mai trebuie spus că un hipodrom există și la Mangalia, fără a funcționa însă în circuitul marilor curse, iar iubitorii acestora continuă să viseze la vremea când și Capitala avea hipodrom. ■

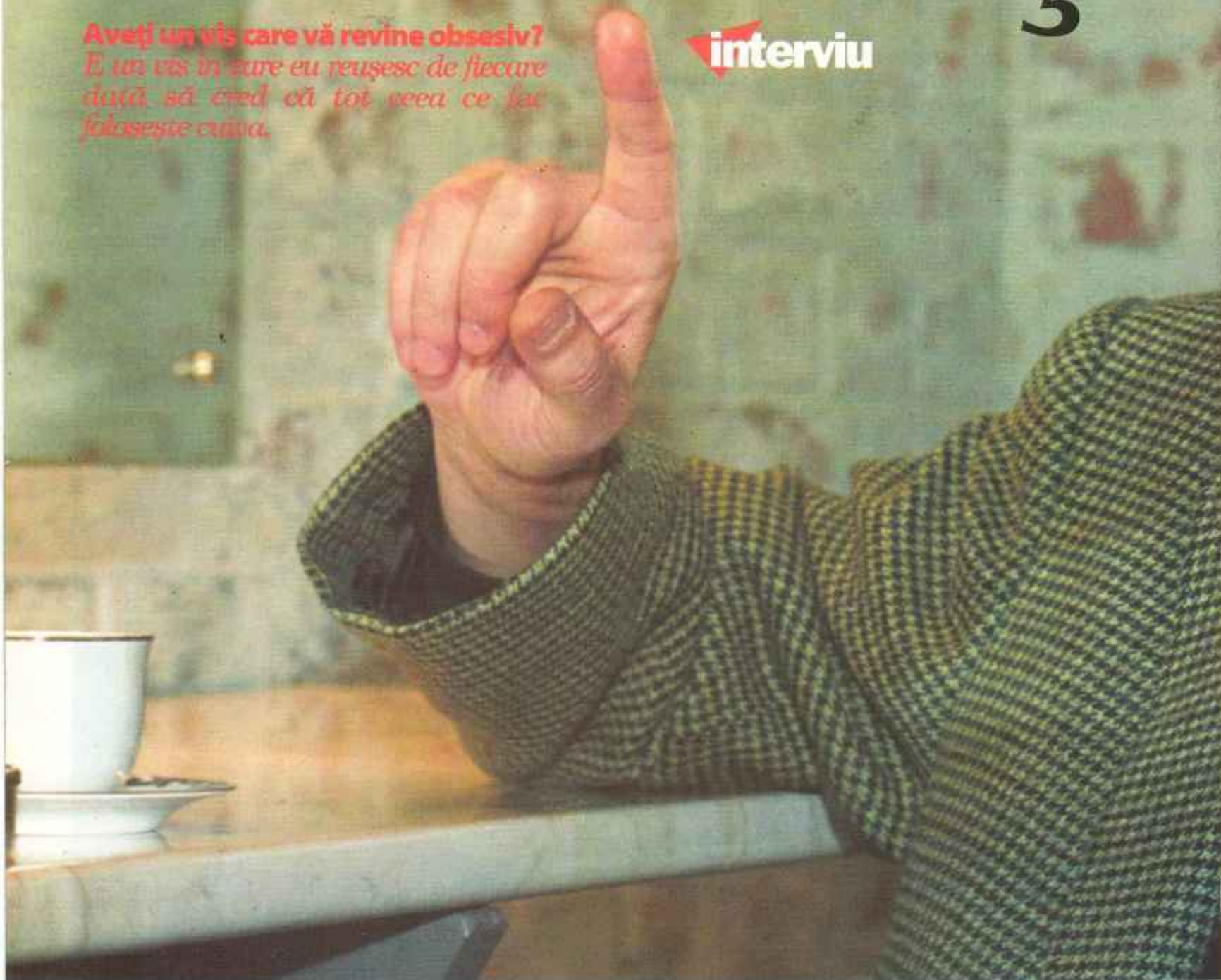
Buna Rosibă – o amintire urâtă pentru SNCR. După ce i-au smuls piciorul rupt dintre roata și osia sulky-ului, au imboldit-o să se ridice în picioare. Abia după aceea i-au tăiat beregata și i-au pus un prosop pe cap.

Marcel Iureș sub presiunea notorietății

Aveți un vis care vă revine obsesiv?
È un vis în care eu reușesc de fiecare dată să cred că tot ceea ce fac folosește cuiva.

interviu

Marcel Iureș: **Nevoia de educ în relația stat-artist trebuie**

▼ **Cum se mai înțelege actorul Marcel Iureș cu omul Marcel Iureș?**

– Încerc să fac liniște și să păstrez măsura lucrurilor. Actorul, fiind la „exterior”, este supus presiunilor de toate felurile; presiunea vine din notorietate, din atipic, din faptul că actorul devine o marfă care pare să aibă un preț, începe să fie negociat... Omul rămâne la locul lui; este foarte important să-ți dai seama cât ești de mărunț în raport cu Dumnezeu. Dacă poți să te și emoționezi la gândul ăsta e foarte bine.

– **Dialogul nostru se poartă sub pământ, la teatrul ACT care este amenajat într-o pivniță; a devenit acesta un adăpost al lui Marcel Iureș, un loc de refugiu?**

– Nu, nu este o cazemată, deci nu este împotriva cuiva și nici nu are funcția de osuar; are funcția de mică trezorerie sau de mic laborator unde se reînvață normalul; „Normalul” însemnând să respecti limba română, să respecti cu discernământ ceea ce găsești valoros în ceea ce trăiești. Să ai o relație de răspuns cu problemele de teatru, de viață și, în general, cu această misiune a serviciului cultural pe care trebuie să îl faci. Presa a observat că au venit în acest loc mulți tineri, părând a fi niște azilanți, pentru că nu mai aveau loc în teatrele de stat. Asta nu-i deloc adevărat! Ei chiar s-au selectat în decursul ultimilor doi ani; au venit cu foarte mult entuziasm și cred că sunt conștienți de ceea ce au trăit aici.

– **E un moment bun pentru creatorul de teatru?**

– Aș răspunde așa: nu știu dacă e bun sau rău; știu doar că e momentul pentru orice creator de teatru.

– **Dar pentru Creatorul de teatru, spectacolul pe care l-ați realizat?**

– Da, a produs efecte, a născut o polemică. Între „cine” și „ce”? Aș începe cu „ce”, și anume cu cea mai înaltă autoritate administrativă în domeniu – Ministerul Culturii. Buzuindu-se exclusiv pe bunul plac (reflex mai vechi!) a

ordonat artiștilor să se încoloneze frumos pentru Premiile Naționale. „Cine”? O bună parte dintre artiști, printre care mă număr și eu, care au reacționat la nivelul educației și al bunului simț. Sper să se fi înțeles că nevoia de educație și minimă decență în relația stat-artist trebuie redescoperită și păstrată.

– **V-a trebuit curaj ca să refuzați un astfel de premiu?**

– Nu mi-a trebuit nici un curaj. A fost atât de evident că nu e în regulă încât le-am și trimis o scrisoare. Din păcate, nu au citit-o la Gală, așa că a trebuit s-o aduc eu la cunoștința publicului.

Publicul trebuie să știe, m-a sunat presa, m-au sunat prietenii, colegii întrebându-mă totți „Ce te-a apucat? E totuși un Premiu Național.” Atunci a trebuit să public scrisoarea.

– **Care mai este relația statului român cu artistul român?**

– O relație, aș zice, perversă. Sau, mai exact, când e, când nu e. Când e, nu face altceva decât să se plângă că nu mai sunt bani nici pentru teatre, nici pentru muzee, nici pentru biblioteci, nici pentru muzicieni, nici pentru coregrafi, dar poate să facă rost de bani pentru premieri ideologice. Iar când nu e – de fapt se ascunde practi-

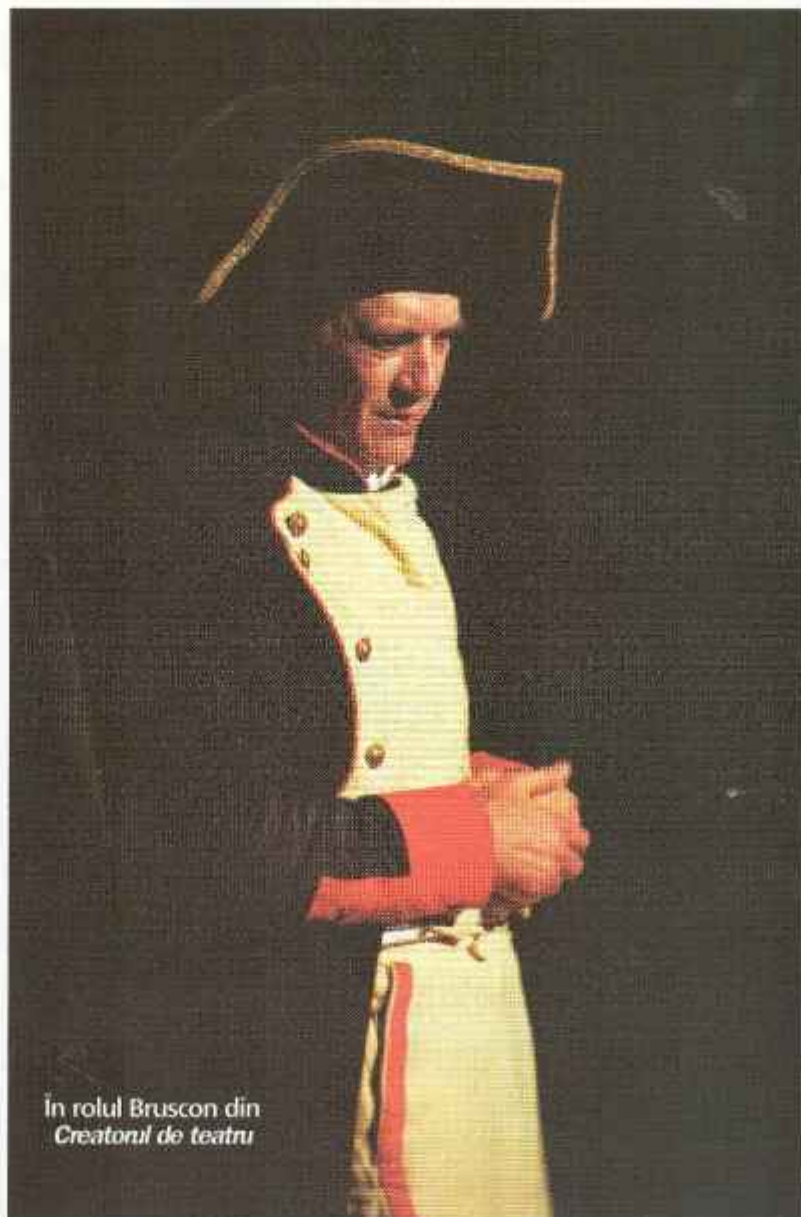
când un dispreț incalificabil față de oamenii de cultură, ale căror destine închinăte culturii românești justifică existența unui Minister al Culturii

– **Vorbiți des despre verticalitate, discernământ, educație. De unde au venit la dv. aceste cuvinte pe care le și respectați în sensul lor profund?**

– De la ele, chiar de la ele; fără ele, omul nu e om. Așa m-au educat părinții. Am avut imensul noroc să întâlnesc oamenii potriviți la timpul potrivit. M-am întâlnit cu mari profesori, cu mari artiști și am luat-o de fiecare dată pe „drumul interzis” și ei m-au dus undeva. Adevăratul drum este să găsești calmul descoperirii, „vestigiu” bunului simț, „vestigiu” tradiției. Oamenii, câți au mai rămas verticali reprezintă „vestigii” de la care luăm de fiecare dată câte ceva, dacă suntem atenți și respirăm deodată.

– **Vă este mai ușor să trăiți respectând acele coordonate care v-au fost date de către părinți, de către întâlnirile de care pomenești sau v-ar fi mai ușor să nu le respectați?**

– E o întrebare bizară dar reală pentru că, de fapt, la acest nivel se duce lupta. Invitația la bunul plac, la „se poate oricum” este foarte mare și te simți ca într-o cazemată din care trebuie să lupți împotriva tuturor ca să-ți păstrezi normalul – să citești, să-ți iubești copilul, să-ți respecti

În rolul Bruscon din
Creatorul de teatru

ație și minimă decență redescoperită și păstrată

familia, spunând măcar două rugăciuni pe zi, să te ții de cuvânt. Ajungi să te întrebi „de ce fac eu toate astea?” iar răspunsul e simplu – pentru că așa ți-e bine, așa te simți om.

– **Ce aduce Marcel Iureș din viața personală în teatru?**

– Normalul. Sper.

– **Rolurile pe care le-ați interpretat au pus o pecete asupra dumneavoastră?**

– Da, în măsura în care am prins de veste că ele mă reprezintă, da; de fapt ele mă reprezintă într-o proporție recognoscibilă și confortabilă. În cea mai mare măsură rolul din *Creatura*, de teatru.

– **Se poate spune că acest rol v-a marcat mai mult decât altele?**

– Nu, dar pot să spun că am privilegiul de a trăi o întâmplare fericită, o împlinire fericită între ce spune Bernhardt și ce trăiesc eu. Întâlnirea e naturală, nu forțată. Nu doresc altfel decât zice Thomas Bernhardt.

– **Dar e bine să se arate cineva exact așa cum este? Mă refer la un artist.**

– Sigur că e bine, e singurul mod de a trăi, mai ales ca artist; trebuie să fii ceea ce ești cu adevărat ca să poți crea. Orice actor, orice artist, orice pătimitor în zona asta are un spectacol interior. Teatrul are o origine invizibilă în fiecare om. Este un spectacol grandios în interiorul nostru și el se joacă indiferent ce rol joci în exterior și el chiar participă la asta. E ca un suport vital pentru orice faci în viață, chiar dacă este un spectacol în pivniță sau la Londra, în Groenlanda, pe scenă sau pe ecran.

– **Nu se produce o scindare a personalității actorului? Chiar o pulverizare?**

– Nu facem asta zilnic, domnule Arion? Nu ne spargem în bucăți ca să ne reunim la sfârșitul zilei? Să facem din nou suma acestor cioburi pe care unii cu entuziasm, alții cu timiditate, alții cu spaimă le împrăstie pentru ca să fim mai bogați după aceea? Nu facem suma experiențelor noastre zilnice din aceste cioburi? Așa trăiește și un actor, așa trăiește un contabil, așa trăiește și un scriitor, cred că și un copil al străzii trăiește așa. Actorul este singurul care se emoționează pe față de această bogăție.

– **Credeți că se va produce reîntâlnirea cu punctul maxim care este Dumnezeu?**

– Eu cred că la această întâlnire suntem invitați zilnic doar că ne comportăm ca niște oameni beți, căzuți într-un somn adânc, monstruos, din care o mână divină, uneori fraternă, alteori mai aspră, încearcă să ne trezească și noi refuzăm.

– **În acest spectacol al vieții noastre din România ce rol joacă Marcel Iureș?**

– Omul sau actorul?

– Și unul, și altul.

– Actorul – nu știu. Oricum, pare creator. Omul – nu știu. În orice caz, învață să privească în sus, și dă semne că învață să se bucure de ceea ce vede acolo sus. Să nu mă întrebați cine vorbește acum.

– **N-am să vă ntreb. Cum se mai împacă Marcel Iureș cu natura?**

– Nu sunt un ecologist febril, dar cred că prima lege a acestei globalizări la care asistăm ar trebui să interzică orice agresiune împotriva naturii.

– **Credeți că omul a ajuns într-un impas?**

– Omul ca om, nu. Umanitatea lui, da. Tradiția spune că Dumnezeu a început să sufere când omul l-a suspectat pentru prima oară; iar acum omul a ajuns să declare că Dumnezeu nici nu mai există. Consecințele se văd.

– **Ați interpretat personaje din istorie și din contemporaneitate. Cum vi se înfățișează istoria omului? Există un sens al acestei istorii?**

– Dacă este adevărat ce spune Shakespeare că omul este diamantul firii, deci istoria ridicată la cea mai înaltă putere, atunci actorul, care-i doar o oglindă...

– **V-ar fi plăcut să fi trăit într-un anumit timp istoric, altul decât cel de azi?**

– Timpul este o uriașă capcană pentru că nu poți spune nimic mai mult despre el. Sincer, nu m-am gândit la asta.

– **Credeți că oamenii erau diferiți de cei de azi? Aveau alte probleme?**

– Până la un moment dat, da. Până când au decis că Dumnezeu a murit, după aceea au început complicațiile, a început nevroza, au început suferințele. Asta l-a obligat la ceva – și anume, să se autozămislească.

Autozămislire înseamnă singurătate trufașă, deșert multiplicat la infinit, suferința ca hrană a nevrozei perpetue. În fond – o nevroză a suferinței. Iar astăzi avem o omenire care întocmește pătimaș lungi liste de suferințe. Nimănui nu-i mai pasă de adâncimea suferinței, de ce suferim. Singurul lucru care contează este de a spune cine suferă mai mult.

– **Arta poate să îmblânzească această suferință?**

– Da. Prin oglindire. Noi suntem oglinzile noastre. Șase miliarde de oameni reprezintă oglinzi pentru ei și pentru ceilalți.

– **Priviți cu optimism, cu indiferență sau cu pesimism ceea ce se va întâmpla cu noi în continuare?**

– Cu noi românii?

– Și cu noi și cu omul, în general.

– Cu omul, în general, e mai greu de spus. În legătură cu noi, pot să spun că uimirea legată de miracolul existenței poporului român se va păstra. Miracolul este limba română. Cred că vom rămâne împreună.

interviu de **George Arion**
foto: **Octavian Tibăr**

Marcel Iureș VS. Bruce Willis

Războiul lui Hart ("Hart's War", SUA – 2002), film a cărui proiecție durează peste două ore – este unul **de război**, dar cu pronunțată tentă psihologică și a cărui realizare conține câteva elemente extrem de interesante:

În primul rând el reprezintă ecranizarea unui roman scris de **John Katzenbach** și este un omagiu adus experienței trăite de tatăl acestuia, **Nicholas Katzenbach** (fost prizonier de război

într-un lagăr fascist care, după eliberare, a ajuns chiar Procuror General al Statelor Unite în timpul mandatului președintelui Lyndon Johnson).

Apoi, însăși producția filmului a însemnat o veritabilă piatră de încercare: lagărul a fost construit în apropierea orașelului Milovice din Cehia – decorul necesitând o suprafață de 160 de hectare și amplasat acolo unde înainte existase o cazarmă pentru militarii sovietici – pentru câte-

va (superbe!) imagini de iarnă au fost folosiți cca. 3.000 de figuranți, iar timp de șase săptămâni cât au ținut filmările actorii au îndurat un frig de -7°C, în general noaptea și pe o ninsoare aproape permanentă. (Însuși Nicholas Katzenbach, care a vizitat platoul, a rămas impresionat de **autenticitatea** reconstituirii condițiilor inumane trăite altădată...!)

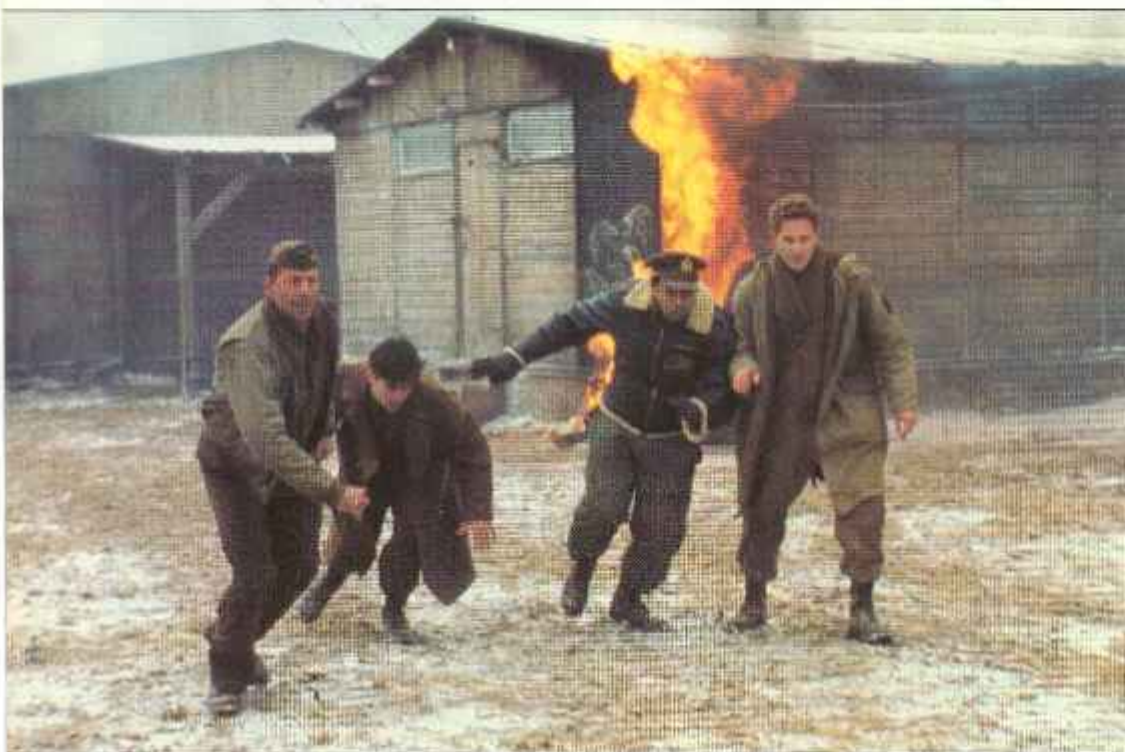
Deși „eroul” filmului este lt. Thomas Hart (impresionantă interpretarea tânărului **Colin Farrell!**), întreaga acțiune este axată pe lupta, mai mult „inteligentă” decât „fizică”, dintre **șeful** prizonierilor americani (col. McNamara – interpretat de **Bruce Willis** – unde am mai auzit noi numele ăsta?! – **n.a.**), și comandantul neamț al lagărului (col. Werner – interpretat – **absolut cu brio!** – de către românul **Marcel Iureș!**).

Că, exact în final, Iureș îl împușcă în cap pe Bruce – menționez asta doar așa, ca să mai zămbim și noi în această lume tristă!, drept pentru care o colegă de breaslă a exclamat cu umor: „Păi, cum să mai intrăm noi, domnule, în NATO, **dacă românul îl împușcă pe Bruce Willis?**!”... (și care sper că va rămâne de domeniul anecdotei! – **n.a.**), asta nu mă împiedică să afirm că – față de interpretarea extrem de subtilă și interiorizată a lui Iureș! – „simpaticul” Bruce nici nu prea se mai zărește...! (iar cei care vor vedea filmul îmi vor da dreptate).

Cu atât mai mult pare cel puțin stranie următoarea situație: afișul **original** – deci cel al principalului producător american, adică M.G.M., adică „leul care rage”, și pe care apărea **doar figura lui Willis!**, trimis spre difuzare în România – dar pe care **distribuitorul român** al peliculei în cauză (adică **Intercom Film Romania**), din motive lesne de înțeles, a dorit să apară și chipul cunoscutului actor, nu doar la noi (amintiți-vă, doar, prestațiile sale din *Interviu cu un vampir*, *Misiune imposibilă* sau mai recentul *Amen*, al lui Costa Gavrasi!) – ei bine, pentru a realiza acest lucru, a fost nevoie de „solicitarea spre aprobare” a însuși mamutului industrial-cinematografic: adică M.G.M. a trebuit să dea aprobarea ca, în țara noastră!, să apară **și chipul actorului român!** (cel care este, nu doar partenerul direct al lui Bruce, dar care... în sfârșit, să lăsăm!).

Aktfel un film sobru, dramatic, amintind **MIZERIA**: nu atât mizeria, stupiditatea și asasinarea gratuită a unor oameni nevinovați pe care o provoacă oricare război, cât „mizeria morală” pe care o naște această permanentă, imbecilă înclăștare umană – din care nu învățăm nimic, total cuprinși de amnezie! – și pe care ne-am obișnuit a o numi, comod: **ISTORIE!**

Text: **Horia Pătrașcu**

INTRAROM

Intrarom S.A. Romanian Telecommunications and Electronics Industry
17, Fabrica de Glucoza Street, Sector 2, Code 72332, Bucharest.
Tel: (+40 1) 20 40 910 Fax: (+40 1) 20 40 902
<http://www.intrarom.com>; E-mail: office@intrarom.ro

exclusivitate

Acasă la Familia Regală

Acasă la Familia Regală a însemnat, în 1995, pentru noi, cei de la Flacăra, vila Serena din Versoix. M-am gândit atunci că bucuria de a fi primiți de Regele nostru este ceva dat să se întâmple o singură dată în viață. Timpul m-a contrazis, privilegiul s-a repetat de câteva ori. În toți acești ani m-au urmărit multe amintiri legate de întâlnirile cu Familia Regală; nici una nu este la fel de tulburătoare ca imaginea Regelui petrecându-ne cu privirea de la o fereastră a vilei de la Versoix, în ziua de 10 aprilie 1995. Iată că după mult, impardonabil de mult timp, acasă la Familia Regală înseamnă din nou România, „acasă la noi” – cum a simțit și a spus întotdeauna Regele Mihai.

În timp ce aștept să înțeleg mecanismele unui sistem democratic, la noi și aiurea, mi-e tot mai dragă ideea că regii sunt aleșii lui Dumnezeu. Și că El știe să „voteze“ mai bine decât noi. Poate de aceea, ziua în care am fost în vizită la Familia Regală a

României am început-o cu o neliniște aproape religioasă. Un fel de teamă, amestecată cu bucurie, m-a ispitit să cred în misiunea Casei Regale, chiar și fără să o cercetez vreodată. La școală am învățat puține lucruri

despre regi, în general, și aproape nimic despre Regele Mihai I al României, în special. Desigur, mai apoi am citit niște cărți. Dar parcă nu este același lucru, la nivel de nuanță. Există

o oarecare diferență între „regele citit“ și cel „învățat“. Eu nu am reușit să-mi depășesc acest handicap. Iată-mă, așadar, la poarta Palatului

Elisabeta, reședința oficială a Familiei Regale, încolțită de zeci de întrebări stupide: cum să mă adresez Majestăților Lor, cum să mă port, ce și cât să

vorbesc, cum să-mi potolească tusea, de ce oi fi răcit tocmai acum? Încerc să mă încurajez spunându-mi că măcar nu sunt singură. Numai că nici colegii mei nu par mai viteji. Doamnei

Manuela Arion îi tremură mâinile pe buchețele de lalele. Domnul George Arion ne măsoară punctualitatea, la minut. Remus, redactorul-șef, are mari probleme cu nodul de la cravată. Tibi își face de lucru

pe lângă aparatele lui de fotografiat. În fine, intrăm. După verificările de rigoare, aghiotantul Regelui ne conduce în Salonul de primiri, aflat la parter. Este ora 13.30.

În 1997, pe Aeroportul Otopeni, Familia Regală a fost impresionată de „insistențele“ unui maidanez. Se gudura pe lângă Majestățile Lor, se bucura de parcă și-ar fi găsit stăpânii. Și, când colo, chiar așa! De atunci, Ursus a rămas de-al casei.

Fără protocol la

Alteța Sa Principele Radu de Hohenzollern-Veringen ne invită să ne așezăm în jurul unei mese tocmai pregătită pentru a servi o cafea: „Sau poate un ceai, aici avem lapte, zahăr...”. Fotografiez interiorul, din priviri: canapele, fotolii și draperii din pluș verde, covoare în același ton, două veioze „împerecheate” cu două ceasuri tip soare, multe tablouri.

Majestatea Sa Regele Mihai intră în salon aproape pe nesimțite. Dă mâna cu fiecare dintre noi. Simplu, firesc, preia „frățele” conversației. Vorbim despre multe, de la turneul pro NATO până la vremea capricioasă de primăvară. Se interesează dacă vrem să scriem în *Flacăra* despre această vizită. Desigur, poate ceva de genul „O zi cu Familia Regală”. Zâmbeste. Majestatea Sa nu crede că acesta ar fi un subiect spectaculos. Sunt lucruri obișnuite: „Dimineată, eu și Regina am fost într-o vizită la Biofarm. Este o unitate privatizată recent, cu un director american. M-a impresionat faptul că la noi s-a făcut o treabă extrem de bună. E curat acolo, ca într-o farmacie, au aparatură modernă, atmosfera mi s-a părut degajată”.

Doi cățeluși parcă de jucărie, unul alb și altul maroniu, se agită printre picioarele noastre, ca și când ar vrea să ne anunțe ceva. Ne ridicăm, Majestatea Sa Regina Ana chiar se bucură să ne vadă. Se scuză pentru hărțoneala căteilor: „Nu pot să-i stăpânesc!” Rasa lor, *Chiuana siberian*, este tare jucăușă. Și-apoi sunt băiețel și fetiță, ba, mai mult, îl au „ajutor” și pe Ursus, un maidanez adoptat de Familia Regală. Între timp vine și Alteța Sa Principesa Margareta, luminoasă și spontană, ca de obicei: „Ce mai faceți? A, ce flori frumoase, de primăvară! Asta e cafeaua mea? Știți, am atâtea probleme la Fundație, trebuie să angajez două persoane, un administrator și cineva care să se ocupe de proiectele culturale”. Discuția revine la programul unei „zile regale”. Și Principele Radu vrea să ne sugereze că suntem în preajma unor oameni obișnuiți: „Am luat prânzul împreună. Acum stăm de vorbă cu dumneavoastră, după-amiază răspundem la scrisori. Eu mă întâlnesc cu reprezentanți ai Guvernului, în legătură cu problema minorităților. Apoi cinăm în familie, mai punem la punct câteva detalii ale turneului pro NATO...”.

Cafeaua a fost bună, de-acum la treabă! Vizitarea Palatului Elisabeta începe, firesc, cu biroul de lucru al Majestății Sale Regele Mihai. O încăpere nu foarte mare, dominată de două drapele, al României și al Uniunii Europene. La prima vedere, nimic special: un birou, un șemineu, icoane, cărți. Multă literatură română:

Eminescu, Blaga, Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Constantin Bălăceanu Stolnici ș.a.m.d. În acest birou, însă, chiar s-a scris istorie. „Uitați, faimoasa ușă trântită de Vișinski, de a crăpat zidul”, ne explică Majestatea Sa. „Era furios pe mine, a bătut și cu pumnul în masă. Eu am zis că o să facem lucrurile așa cum s-a stabilit la Iași. El mi-a răspuns: «Eu sunt Iași aici!»”

În timpul ședinței foto, pe care a suportat-o mult peste așteptările noastre, și ca timp și ca „scenariu”, Regele ne-a arătat cu bucurie și alte lucruri dragi Majestății Sale: actul de la inaugurarea Palatului Elisabeta, din 1937, cu semnăturile celor prezenți, tabloul înfățișând-o pe Regina Elena cu fiul ei Mihai, la întoarcerea din exil, în 1940, un alt tablou cu Regele Ferdinand I și, ca o pată de culoare, două mașinuțe de jucărie, primite cadou. Următorul „obiectiv” este Salonul cu bărne, un loc destinat întâlnirilor intime, în familie sau între prieteni. Și aici domnește bunul gust, răspândit în vase de ceramică, mobilier sobru și... flori de tei, așezate între geamuri, la uscat. La etaj mai vizităm birourile de lucru ale Altețelor Lor Principesa Margareta și Principele Radu, apoi coborâm în Galeria de Artă. Cele 65 de lucrări expuse au fost donate familiei Regale, de artiști plastici români, ca semn de prețuire, la întoarcerea în țară. Notez câteva titluri, la întâmplare: *Visul lui Iacov* (Dărie Dup), *Relicvă* (Laurențiu Mogoșanu), *Geamantanul Regelui* (Marian Zidaru).

Îeșim în grădină. Altă lumină, alte culori, alte fotografii. Aceleași personaje, aceeași noblețe. Născută, iar nu făcută. Din verdele crud al ierbii tășnesc două câprioare: „Le-am găsit aici, sunt moștenire. Dorm afară, în tufișuri, mănâncă iarbă, frunze, grâu, porumb, fân. Și câinii le aleargă toată ziua, dar fără răutate. Între ei e prietenie”, se amuză Principesa. Acum înțelegem și de ce în grădina Palatului Elisabeta nu sunt flori. Mai în joacă, mai de foame, câprioarele le-au mâncat pe toate.

Brusc, mă încearcă o ușoară senzație de ireal. Peisajul ăsta parcă e prea frumos ca să existe în realitate. Încerc să-l privesc din exterior, cu încetinitorul. Aici este Palatul Elisabeta. Familia Regală s-a întors acasă. Regele și Regina se plimbă prin grădină cu niste ziariști. Principele Radu se străduiește să disciplineze câinii. Principesa Margareta dă din mâini, a pagubă. Stop. Democrația despre care vorbeam are și ea păcatele ei. Dar și acest model de normalitate. Ne luăm la revedere. Rămâne să ne vedem la Castel.

„Geamantanul Regelui”, în viziunea artistului Marian Zidaru, este plin cu trupul țării. Harta României se repetă parcă la nesfârșit, din materiale uneori chiar odate: ceară, aluat de pâine, lemn, fier, țesătură.

Palatul Elisabeta

Din Colecția de artă, Regina Ana este fascinată de acest copac desfrunzit, pictat de Ștefan Câlția. Majestatea Sa crede că tabloul sugerează o anumită stare a Regelui, prin istorie.

În biroul Princesei Margareta miroase a crini. Alteța Sa își petrece aici cam trei ore zilnic. Cărți, telefoane, scrisori. Și, atât de prețuit, un portret al Reginei Elena, bunica Princesei și modelul ei spiritual.

Biroul Principelui Radu este „tapetat” cu fotografii istorice, obiecte vechi și multe, multe cărți.

Lacul este fals, făcut cu buldozerul, în 1943. Apa s-a retras, în ultimii ani, până la nivelul de baltă.

Jungla de la Castel

Familia Regală, din care, de data aceasta, lipsește chiar Regele, din motive de NATO, este îmbrăcată „de teren”: pantaloni, pulovere, cizme de cauciuc. La Castelul Săvârșin nu e timp de odihnă, totul trebuie refăcut. Din mobilierul de altădată nu mai există decât o masă rotundă. Restul a dispărut. Acum se încearcă, la

Timișoara, confecționarea unor obiecte după niște fotografii. Nici grădina nu stă pe roze. În primăvara asta s-au tăiat 60 de copaci. Erau putrezi, sufocați de iederă, casa părea cufundată în junglă, nu mai avea pic de soare. Principesa are bucuria unui copil: „Când a căzut ultimul copac, să mă credeți, am simțit casa cum respiră.”

Fără electricitate, căldură și apă Viața la țară

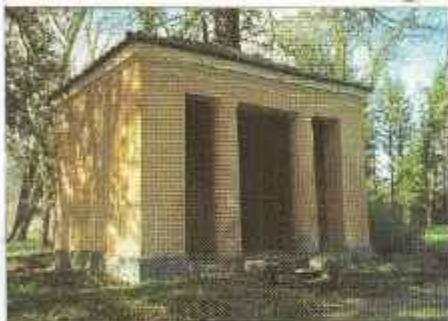
Peste câteva zile, iată-ne în drum spre Săvârșin. Povestim, bineînțeles, despre Rege. Despre cât de frumos a știut să ierte. Despre faptul că nu a obosit să-și facă griji pentru țară. Drept dovadă, la 81 de ani, s-a angajat într-un turneu, lung și istovitor, în mai multe țări occi-

volan, voi în spate." Ne amintim ce ne-a sfătuit Regina Ana, pentru drumul la Săvârșin: „Este departe, să știți, dar puteți să faceți un popas în Deva. Un oraș frumos, liniștit. Noi am mâncat la pizzeria *Veneția*, a fost totul foarte bun.”

Am respectat întocmai „îndicațiile”, așa că am ajuns la destinație oarecum odihniți. Este o zi de sâmbătă, orele 15.00. Nu bănuim că intrarea într-o tabără școlară coincide cu intrarea pe proprietatea regală. Ne uităm în jur, nici urmă de pază. Treccm de o poartă verde, legată cu sârmă, și, în sfârșit, un localnic ne confirmă că am nimerit-o bine. Nu vedem nimic din strălucirea închipuită a unui castel. Grădina e năpădită de iederă și copaci tăiați, clădirea, în sine, a fost lăsată în paragină. În hol ne întâmpină Prințesa Margareta: „Bine ați venit, poftiți în salon, dar cu scuze, aici totul este răvășit, în schimbare. De-abia am început să amenajăm. Și e așa de frig! Astăzi s-au oprit electricitatea, căldura, apa, toate. Ei, așa-i la țară!” Facem cunoștință cu Nicolae, fiul Prințesei Elena, care își petrece vacanța de primăvară în România. Are 17 ani și este elev la *Shiplake College*. Spune că ar renunța bucuros la împrejurimile Londrei pentru Săvârșin. Dar, cel puțin deocamdată, nu se poate.

Vizităm domeniul regal, pas cu pas, și parcă iar intrăm într-o poveste. E drept, cam prăfuită în momentul de față, dar gazdele noastre și-au promis să-i redea strălucirea de altădată. Capela se va renova cu ajutorul unor pictori tineri, poate la toamnă, într-un fel de tabără de creație. Altețele Lor chiar au „deschis” Săvârșinul pentru activități culturale. Aici s-au desfășurat, deja, două festivaluri de poezie, iar în septembrie suntem invitați în Tabăra europeană de filosofie. Din când în când, Principele Radu ne avertizează că tocmai stăm la umbra unor arbori rari: trei platani de peste 350 de ani, chiparoși, stejari măcinați de secole. Până și livada e năpădită de uscături. Casa grădinarului, altădată galbenă, stă să cadă. Căsuța stuparului, careia abia i se mai vede tencuiala portocalie, își vrea și ea viața înapoi. Anul trecut, serele erau numai rugină, geamuri sparte. Câțiva localnici, angajați cu ziua, le-au refăcut și le-au umplut cu verdeață. Mergem mai departe. Cu senzația că pe aici au trecut cel puțin hunii. Un schelet de barcă, niște picioare de pod între malul lacului și insulă, alte bălării. Cam în starea asta a fost retrocedat Săvârșinul, anul trecut.

dentale, pentru a susține admiterea României în NATO. Familia Regală nu pare îngrijorată de rezistența Majestății Sale la călătorii. Anul trecut a parcurs, la volanul mașinii, peste 1.400 km, de la Versoix la Săvârșin, cu pauză de o noapte. Se știe, doar, mașinile sunt o pasiune. Pe tema asta are mici probleme și cu cei doi băieți din paza personală. Nu acceptă să stea pe bancheta din spate a mașinii. SPP-ști n-au încotro, argumentul este convingător: „Eu am condus prima dată la 6 ani, în 1927. Altfel spus, conduc de atâția ani câți nu aveți voi împreună. Așa că eu mă așez la

Capela trebuie renovată.

Serele și Casa grădinarului au fost cârpite de localnici.

Căsuța stuparului stă să cadă.

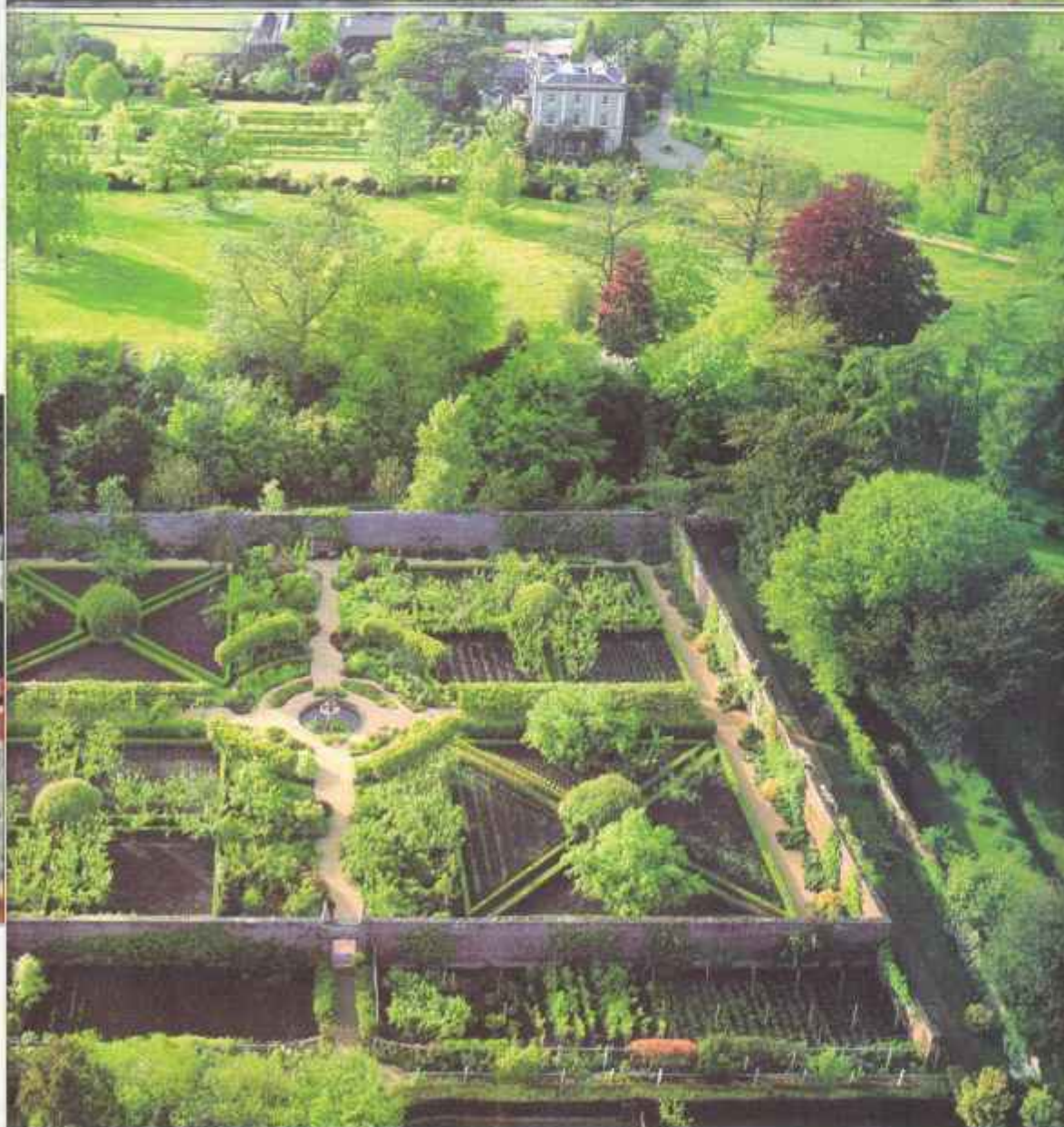

Fotografiile
din arhiva regală
demonstrază că
interioarele
Castelului
Săvârșin erau
bijuterie curată:
un salon amplu,
mobilă stil,
tapiserii,
tablouri, lămpi.
Toate aceste
lucruri de valoare
și de bun gust
au dispărut
în vremurile
„tovărășesti”.
Comuniștii au
batjocorit, cum
s-au priceput ei
mai bine,
intimitatea
Săvârșinului.
Familia Regală va
readuce la Castel
strălucirea de
altădată. Este
doar o problemă
de timp.
Și de bani.

Proprietatea Săvârșin datează de peste patru secole. Casa a fost mistuită de flăcări de două ori, aceasta este a treia variantă. Familia Regală a cumpărat domeniul în 1943, pentru că Regele Mihai s-a îndrăgostit de Transilvania și își dorea o locuință acolo.

Domeniul Săvârșin va fi amenajat după o „rețetă” a Prințului Charles

Familia Regală are, deja, un plan de reabilitare. Modelul este o proprietate a Prințului Charles, *Highgrove*, transformată într-o mândrețe de fermă ecologică. Asta înseamnă că la Săvârșin se vor cultiva fructe și legume, se vor crește animale și păsări, se vor amenaja un parc și o zonă etnografică, cu mici cabane în care meșterii populari să-și demonstreze măiestria. Totul va fi natural, ferma va funcționa pe ideea „puțin, dar bun”. Desigur, proiectul este mult mai ambițios, mergând până la o școală de meserii, o ofertă turistică atrăgătoare și, prin urmare, scăderea ratei șomajului în zonă și reabilitarea localității. Pentru toate acestea, însă, în afară de bunăvoință, sunt necesari și bani. Așa că Familia Regală va face un împrumut la bancă. De-abia după aceea vor fi angajați un manager și o echipă de oameni specializați. Așa de tare ne-am luat cu vorba, că era cât pe-aici să înnoptăm în grădină. Ne-am uitat unii la alții, am zâmbit: toată lumea, de la Principe până la fotoreporter, tremura de frig. Este atât de bună o cafea fierbinte, la etajul clădirii, în fostul apartament al Reginei Elena. „Aici avem un exemplu de artă tovarășească!”, se necăjește Princesa Margareta, arătându-ne, prin ușa deschisă, un perete pictat cu ramurile și ciute. Iar biblioteca au îmbrăcat-o în faianță. Până azi chiar nu m-am gândit că există și profanatori de proprietăți regale. La Săvârșin încă mai bântuie o tristețe istorică. Se vede, de la o poștă, că Regele a fost plecat mult timp de acasă.

Text: **Liliana Petruș**

Foto: **Octavian Tibăr**

Să trăiască t

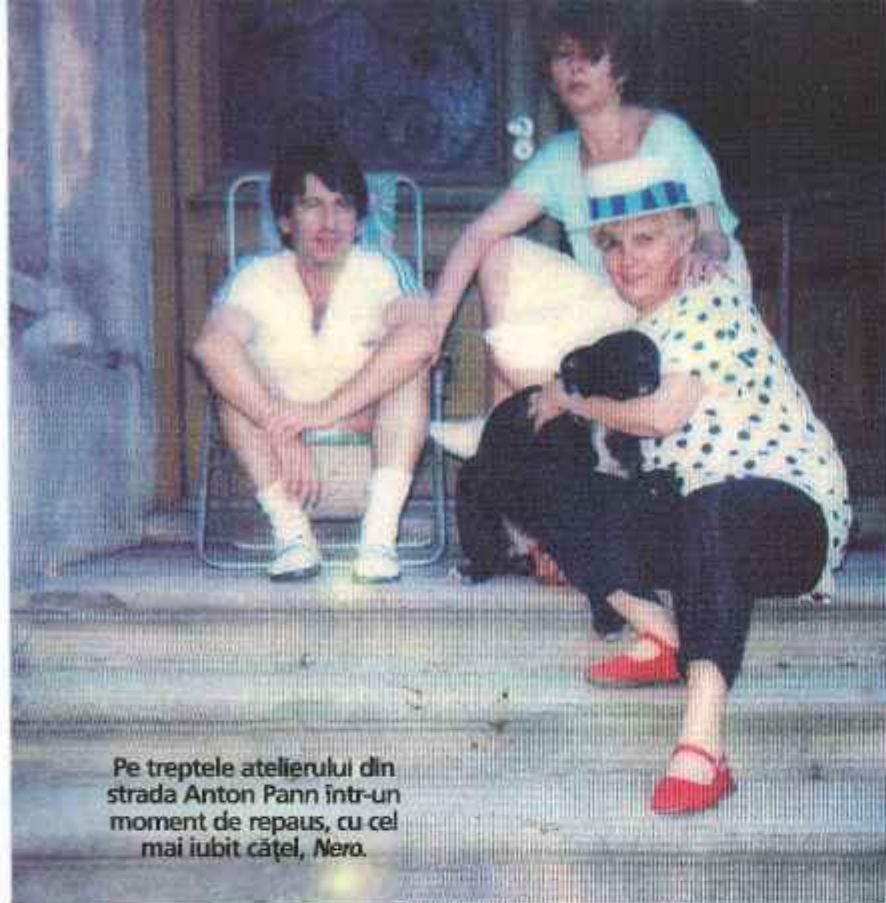
toți Berbecii!

Doina Levintza și Dan Coma nu sunt doar două nume de forță ale designului de modă din România. Sunt și doi Berbeci care ne fac cu farmec, pasiune, foarte multă muncă și eleganță, viața mai frumoasă. Își serbează aniversările în luna aprilie, la patru zile diferență, iar la urările de *La mulți ani!* răspund: *Să trăiască toți Berbecii!*

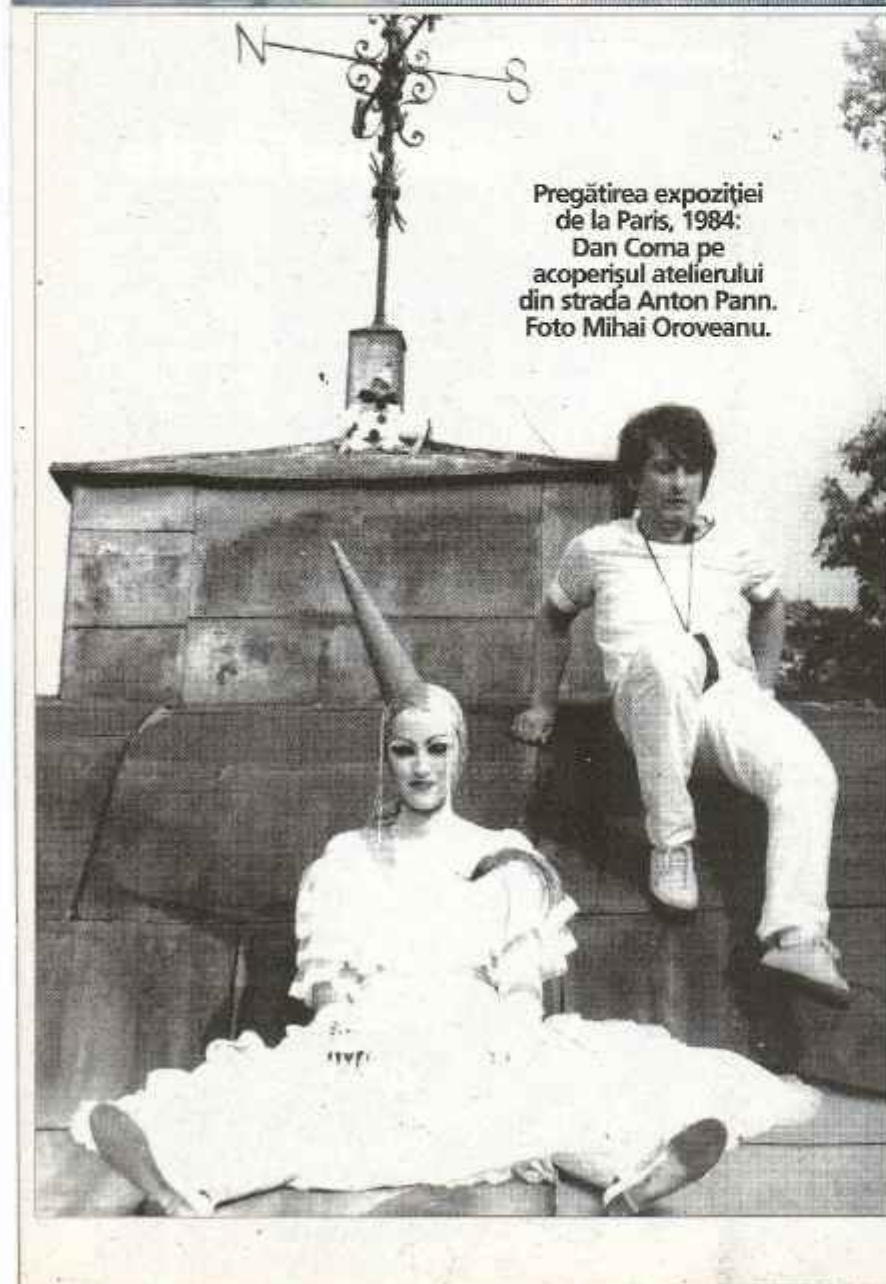
În paginile următoare publicăm o poveste în imagini a vieții de artist în varianta Levintza + Coma.

exclusivitate

Pe treptele atelierului din strada Anton Pann într-un moment de repaus, cu cel mai iubit câțel, Nero.

Pregătirea expoziției de la Paris, 1984:
Dan Coma pe acoperișul atelierului din strada Anton Pann.
Foto Mihai Oroveanu.

Doina Levintza la Studiourile Cinematografice Buftea, urmărind execuția decorurilor pentru filmul *Gloria nu cântă*, regizat de Alexandru Bocăneț în 1976.

Doina Levintza și un bun prieten, Mihai Oroveanu, în anii '80.

**DEBUTUL
CINEMATISTEI**

este multumirea dintr-un secret
teu. Ești înconjurată de pri-
mii, sunt eu și alții. Ești

înconjurată de prietenii tăi, de
prietenii tăi. Ești înconjurată de
prietenii tăi. Ești înconjurată de

București
BUKARESTIN

este multumirea dintr-un secret
teu. Ești înconjurată de pri-
mii, sunt eu și alții. Ești

înconjurată de prietenii tăi, de
prietenii tăi. Ești înconjurată de
prietenii tăi. Ești înconjurată de

▲ Facsimil dintr-o revistă din Ungaria în care s-a scris despre Doina Levintza și Dan Coma.

▼ La vernisajul primei expoziții de modă din București, după defileul de la Facultatea de Arhitectură. Expoziția a fost prezentată de Dan Hăulică, fondatorul revistei *Secolul XX*, unul dintre cei mai influenți critici de artă ai momentului.

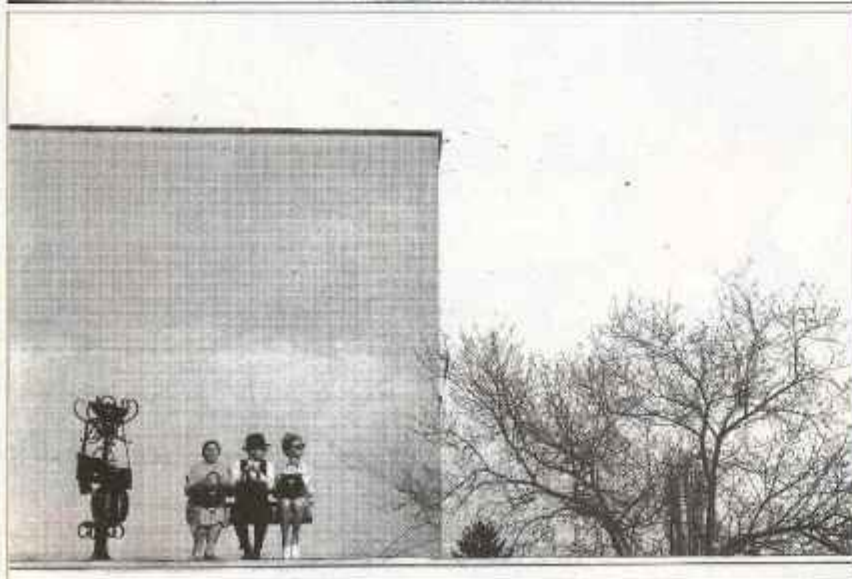

▲ Pregătirea expoziției de la Paris, 1984. Studiu pentru omul-păpușă, primele creații de modă sem-nate Doina Levintza. Foto Mihai Oroveanu

▲ Doina Levintza a avut mereu respect și s-a bucurat foarte mult de lucrurile care poartă patina vremii. Acasă a strâns, cu bucurie, obiecte și mărturii ale trecutului.

După decembrie '89 fotograful italian Piero Marsili Libelli a fost fascinat de contrastul dintre costumele Doinei Levintza împreună cu accesoriile lui Dan Coma și imaginea Bucureștiului din acele zile.

Defileu la Paris, 1992.

Sala Frescelor de la Facultatea de Arhitectură: primul defileu de modă din România realizat de un membru al Uniunii Artiștilor Plastici.

Teatrul și filmul au fost o mare pasiune pentru Doina Levintza: imagine din spectacolul *Furtuna*, regizat de Liviu Ciulei, alături de Lucian Pintilie pe platourile de filmare pentru *De ce trag clopotele Mitică*, scenă din *Trilogia antică*, regia Andrei Șerban.

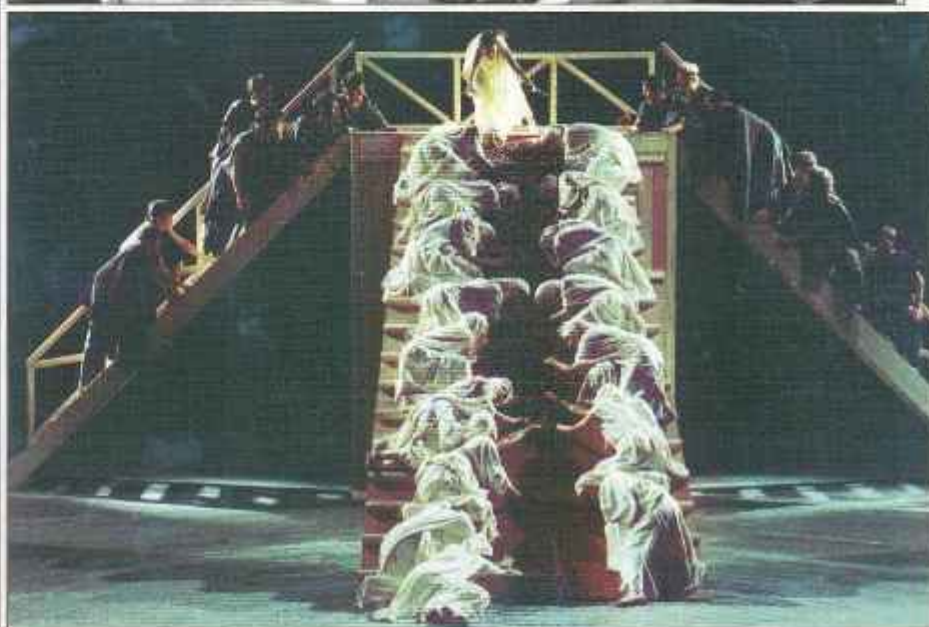

creation easy . letter . efficiency .

Înainte de a se dedica exclusiv designului, Dan Coma a studiat foarte mult fotografia. Una dintre imaginile realizate a fost folosită pe un pliant de prezentare pentru Fondul Plastic, 1983.

Stilus

Concursul tinerilor designeri

O după-amiază magică

„Gala tinerilor designeri” 2002, desfășurată în Sala Nicolae Titulescu din complexul Romexpo, a fost dominată de emoție. Emoțiile premianților, dintre care unii, cu un nod în gât, au avut reale dificultăți să vorbească, emoțiile Doinei Levintza, tulburată de foarte tinerii creatori de modă, dar și emoțiile publicului – nu numai cele provocate de frumusețea sutelor de schițe expuse, ci și de coincidența care a făcut ca, doar cu o zi în urmă, să fie ziua de naștere a primei doamne a designului românesc. Peste 2.500 de mape cu desene, sosite din toată țara, de la tineri între 12 și 25 de ani, au deschis Doina Levintza și colaboratorii săi, pentru a decide, cu greutate!, premianții. La acestea s-au adăugat, până în momentul Galei, 7.500 de plicuri cu răspunsurile la concursurile lansate în emisiunea *Levintza prezintă*, în fiecare duminică, la Prima TV și, în fiecare lună în rubrica Doinei Levintza din revista *Flacăra*. Ținutele propuse au fost cu precădere rochii de seară, iar vedetele cele mai vizate au fost Catrinel Sandu și Andreea Raicu – tema concursului fiind dedicată „îmbrăcării” VIP-urilor TV.

Câștigătorii concursului tinerilor designeri

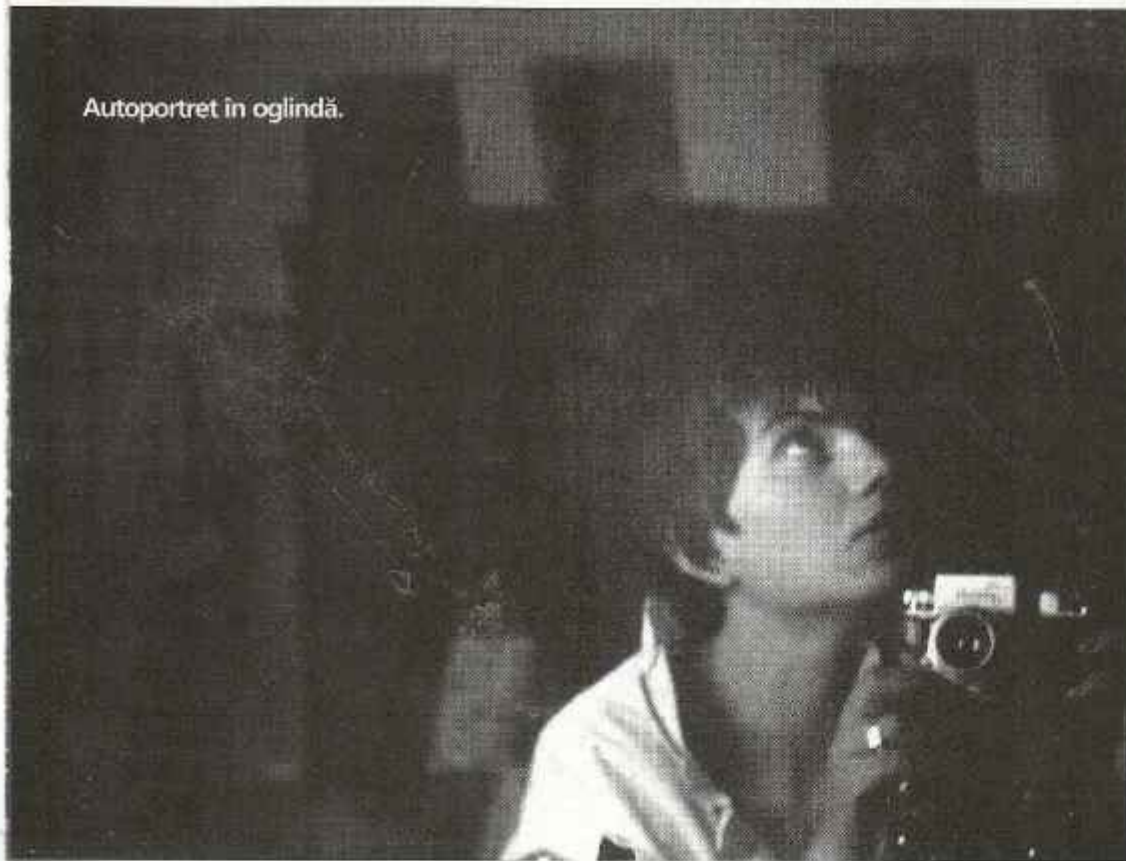
Delia Bondur, București și Ana Lica, Iași **pentru ilustrație de modă**; Ioana Nemeș, București **pentru fotografie de modă**; Corina Comanischii și Martha Clăudia din Timișoara și Alina Rab, Iași **pentru costume de teatru și film**; Anca Georgescu, București, Alina Morar, Zalău, Cristina Lazăr și Amir Doboș din București **pentru colecții prêt à porter**; Ilica Blondina, Oradea pentru costume propuse pentru emisiuni tv de divertisment; Petru Bubă, București pentru colecție masculină; Monica Alexandra Popescu, București și Mihaela Panaitescu, Craiova pentru colecțiile pe care le au realizat; Zoica Bacula, Constanța pentru cel mai tânăr participant. Adriana Boantă din Cluj a primit premiul revistei *Elle*, iar Teodora Tudorache din Timișoara va lucra ca stilist pentru vedetele televiziunii Prima.

Cel mai frumos premiu l-a primit Alina Botea care a fost recomandată de Doina Levintza pentru a prezenta o colecție la Săptămâna model de la Iași, în secțiunea rezervată tinerilor designeri.

Prezența vedetelor Prima (inclusiv proaspătul miliardar Tudor Hurezeanu!) și uriașul tort-surpriză, însoțit de corul ad-hoc cântându-l „Mulți ani trăiască!” Doinei Levintza, au completat de minune o după-amiază magică.

Autoportret în oglindă.

Dragoste, frumusețe și bucurie

▼ Cum a apărut ideea concursului pentru tineri designeri?

– Ideea a venit ca o necesitate la începutul anilor '90. Atunci am înființat *Fashion Club* în jurul căruia s-au adunat foarte mulți tineri care doreau să se lanseze în designul de modă. La *Fashion Club* s-au afirmat elevii liceului Tonitza, sau au luat un prim contact cu publicul Catinca Roman, Adrian Uianu, acum designer la Las Vegas, sau Elena Persei care lucrează la Paris. Tot la *Fashion Club* au prezentat o colecție de costume de teatru și scenograful Irina Solomon și Dragoș Buhagiar. Acum, având și suportul televiziunii am reluat ideea și i-am dat amploarea unui concurs național. Am organizat deja trei expoziții cu desene ale tinerilor și iată că unul dintre participanți a urcat pe podium la Festivalul Modei de la Iași.

– Care este miza acestui concurs, cât de departe va merge?

– Așa cum am spus, încerc să dau șansa de a se afirma, de a se auzi numele celor mai buni dintre participanții la concurs. În timp, unora dintre ei am să le creez posibilitatea de a-și realiza unele dintre modele în atelierele Levintza.

– E o școală, într-un, fel acest concurs...

– E cam mult spus. Eu nu pot să-i învăț sistematic. Ei trebuie să prindă din mers. Încerc

să-i incit, să le trezesc dorința de a se modela, de a studia mai mult decât se face în școală. În modă, pentru realizarea unui costum, tot timpul trebuie să te documentezi, să înveți câte ceva, despre stil, despre noi materiale, despre tehnica în croitorie și multe altele. Tot timpul trebuie să studiezi. În designul modern nu se mai pune problema de a „fura” o idee din trecut, e vorba de inspirație și de adaptare la dinamica și temperamentul lumii de astăzi.

– De ce există mereu, și în creațiile proprii și în evaluarea tinerilor designeri, o legătură atât de profundă între modă și costumele de teatru și film?

– Legătura este dată de stil. Există caractere, structurare pe categorii de personaje, de subiecte. În fiecare loc este vorba de alt costum: unele sunt pentru televiziune, altele pentru stradă, alta este vestimentația pentru business. Dacă nu gândești pe un anumit stil pentru un moment dat, eșuezi. Este vorba de a găsi stilul potrivit la momentul potrivit. Treci totul prin structura stărilor personale, dar trebuie în final să imprimi un stil. Subiectul este extrem de amplu, dar concluzia, pe care o repet mereu, este că de fiecare dată un stil sau măcar o idee apare pe baza unui documentări bine făcute.

– Cât de mult vă mai gândiți la primele prezentări, din anii '80, '90?

– Mai deloc, pentru că nu am timp.

– Ce va fi mai puternic în viitor în designul vestimentar: moda, teatrul sau filmul?

– Libertatea. Va fi libertate în modă, în teatru, în film. Se caută o bucurie a culorii, o bucurie a imaginii, e foarte puternică dorința de a nu mai fi constrâns de o anumită modă, de un anumit curent. Câștigă femeia liberă și care are curaj.

– Ce e mai frumos, să lucrezi *haute couture* sau *prêt à porter*?

– *Haute couture* este interesant la privit, dictează câteva intenții care se reiau în *prêt à porter*.

– S-a spus despre Doina Levintza că realizează rochii pentru o seară, dar în acea seară femeia care o poartă este regina balului. E o legendă?

– Și acum fac la fel. Orice femeie are ocazia, nevoia, dreptul ca măcar o singură dată să fie o regină, să fie cea mai frumoasă, cea mai interesantă. Cred cu putere acest lucru.

– Și, îndrăznesc să spun, voi doi, Doina și Dan...?

– Dan, de câte ori face un lucru frumos vine și îmi arată imediat. La fel fac și eu. Totul în jurul nostru ne exprimă și arată o împlinire artistică. Avem împreună un parcurs cu dragoste, frumusețe și bucurie.

interviul de Remus Andrei Ion

„Nu mă las ușor cucerită”

Știu că nu trebuie
să mă umilesc
pentru a fi pe
podium sau
pentru a
poza pe
prima
pagină
a unei
reviste.

Andreea
Braninschi
este la
20 de ani și
90-62-92 cm,
un manechin
independent,
intelligent, tenace.

„Un bărbat trebuie să fie masculin, feroce, dar și delicat, tandru”

În studioul foto intră o fată frumoasă, cu ochi curați, cuminți. Pe măsură ce fardul acoperă pleoapele, multe se schimbă. Cu îndemănare, Andreea devine o tânără melancolică, apoi ușor incitantă, ori de-a dreptul provocatoare. Acestea sunt fețele feminității, ne spune ea, într-un mod atât de concret.

– La 15 ani am mers prima oară la agenția doamnei Zina Dumitrescu. Mi-am dorit foarte mult să fiu pe scenă. De mică am știut ce vreau. Vroiam să fac limbi străine și să fiu manechin. Adică am fost foarte precisă. Și-am ajuns să fiu și manechin, și mi-am dat seama că nu-i așa cum credeam eu... Nu este o lume atât de strălucitoare, așa cum pare. E doar o chestiune de fațadă.

▼ E ca un machiaj, care ascunde bine defectele?

– Da, exact. Și am vrut să fac limbi străine și iarăși am văzut că nu e cum credeam eu. Adică este foarte frumos, dar foarte mult de muncit, dacă vrei să faci ceva. Și-n modă este foarte mult de muncit, dar în România e o mizerie, sunt prea multe lucruri murdare și nedrepte.

– Al fost pusă în situația de a te umili?

– Nu, eu niciodată nu m-am umilit! Am citit ultima carte a lui Paleologu, *Despre lucrurile cu adevărat importante*. El spune acolo că unii oameni își fac o fală din refuzul oricărui compromis. Dar viața poate să fie o suită de compromisuri. De tot soiul. După mine, fiecare om trebuie să-și stabilească o limită a compromisului. Eu am fixat demult acest lucru. Știu că nu trebuie să mă umilesc pentru a fi pe podium sau pentru a poza pe prima pagină a unei reviste. Sau în schimbul unei sume mari de bani.

– Dar ți s-a propus?

– Într-un fel sau altul ți se propune, ți se dă de înțeles... Unele acceptă, altele nu.

– Ca și tine, nici prietenele tale nu acceptă compromisul?

– Eu nu am prietene în modă. E mult spus prietene. Dar ne înțelegem bine, pentru că tot ceea ce se întâmplă pe podium depinde de munca de echipă. Dacă doar o fată greșeste, asta are efect asupra muncii tuturor.

– Ție ți s-a întâmplat să greșești? Să strici imaginea echipei?

– N-am făcut-o intenționat, dar mi s-a întâmplat, la o prezentare, să-mi cadă rochia. Aveam o rochie de mireasă și pe deasupra un sacou. Rochia avea bretele foarte subțiri și în momentul în care a trebuit să-mi dau sacoul jos mi-am dat seama că bretelele s-au desfăcut și rochia mi-a alunecat în fața a sute de oameni. Au început să aplaude frenetic. Am mai fost aplaudată, dar nu așa. Dar eu m-am simțit foarte prost, pentru că am crezut că am supărat-o pe creatoarea la care eu țineam foarte mult, pe Agnes Toma. Nu mi-a reproșat nimic.

– Crezi că te-au aplaudat doar pentru că erai dezgolită?

– Evident că m-au aplaudat pentru că m-au văzut în sâni goi! Pentru că suntem în România și li s-a părut a fi ceva nemaipomenit. M-am simțit foarte prost. Am mai prezentat rochii transparente, dar știam ce fac. Acum acest lucru nu era în program.

– Și dac-ai fost aplaudată furtunos nu te-ai gândit să folosești asta, să pozezi și nud?

– Nu m-au aplaudat pentru că eram frumoasă sau pentru că le-au plăcut sâni mei, ci doar pentru că eram goală iar celelalte erau îmbrăcate, pentru ineditul situației. Sigur, m-am gândit, aș poza nud, dar numai în anumite condiții, mult mai stricte decât cele care se practică. Am un manager foarte bun și sunt convinsă că mi-ar încheia un contract avantajos.

– Dacă s-ar întâmpla cu adevărat, ce ar gândi prietenul tău despre această apariție a ta? Al un prieten, nu?

– Da, suntem împreună de trei ani. El mă cunoaște foarte bine și nu cred că l-ar pune pe gânduri. Din păcate sau din fericire... El este un introvertit, și nici acum nu-mi dau seama dacă-i place sau nu ceea ce fac eu. Vine la prezentări, se uită și nu spune niciodată nimic. Dar știu că dacă n-ar fi de acord, nici n-ar mai sta lângă mine. Noi suntem foarte diferiți, de aceea încă nu a apărut rutina. Uite, acum aș avea nevoie de el, să-mi spună cum arată!

– O să vă căsătoriți?

– Deocamdată nu mă gândesc la asta. Dacă aș fi pusă, vreodată, în situația de a alege între familie și carieră aș alege cariera, fără nici o ezitare. Este adevărat că relația cu un om îți oferă satisfacții pe care nimic nu le poate compensa, dar pentru mine este foarte important să reușesc să nu depind de nimeni. De aceea, acum, prefer să nu-mi fac planuri. Știi ce-a spus Cioran: *Dacă vrei să atingi fericirea, pune-ți orice altceva ca țintă, numai fericirea nu!*. Și cred în asta. E mai bine să lași totul să curgă de la sine. Cred că orice lucru rău are o parte bună, și invers.

– Și chinezii gândesc cam așa.

– Înseamnă că sunt un popor înțelept. Nimic nu este întâmplător pe lume, totul are un scop.

– Dar care este scopul unei fete frumoase care e manechin de la 15 ani?

– E și asta o meserie, nu? Eu văd totul ca pe o provocare. Trebuie să avansezi, dar cu pași mici și siguri. Iar pașii mei au fost, până acum, mici. Nu-mi pare rău. Sigur, aș vrea să ajung pe marile podiumuri de prezentare ale lumii, la Paris, la Milano. Oricum, eu sunt foarte neîncrezătoare față de contractele din afară. N-aș vrea să mă las ușor cucerită.

Make-up artist
Ana Loredana Moței
Hair style
Iuliana Ardeleanu

– **Te cucerește un anumit stil?**

– Noi avem și creatori buni, și stilști, dar nu sunt apreciați la adevărata lor valoare. Moda nu este promovată eficient în România. Iar dacă e să vorbim de un anumit stil, chiar dacă nu e din modă, uite, îmi place Julio Iglesias. Masculinitatea lui e superdiscretă, și în același timp impunătoare. După atâta timp, rezistă în topuri, îmi place foarte mult.

– **Ai întâlnit un astfel de bărbat în România?**

– A, nu, la noi bărbații nu au personalități prea puternice. Un bărbat trebuie să fie masculin, feroce, dar și delicat, tandru. Eu mă refer la o masculinitate discretă, nu la lucruri evidente și somptuoase, cum ar fi pachetele de mușchi. Nu-mi plac pachetele de mușchi.

– **Și feminitatea, tot discretă trebuie să fie?**

– Feminitatea o ai sau n-o ai. Eu sunt feminină independent de faptul că sunt manechin. Sunt un om normal, mi-e frică de vedetism. Pentru că asta te obligă la un autocontrol permanent, te obligă să fii mereu în gardă. Nu mai ai intimitate, nu mai ai viață, e foarte neplăcut. Nu-mi place să fiu vedetă.

– **Și te ascunzi, uneori, după machiaj?**

– A, machiajul nu numai că schimbă imaginea, dar poate pune în evidență lucruri nevăzute. Machiajul este un mod de a transmite, este o artă. Ceea ce face Abagiu, de pildă, este extraordinar.

– **Te mai preocupă și altceva, în afară de modă?**

– Citesc, îmi plac foarte mult Cloran și Garcia Marquez. Mai colecționez reviste și timbre, dar de clasorul meu nu m-am mai ocupat de doi ani. Merg des cu prietenul meu la film, la teatru. Nu-mi plac locurile aglomerate, mi se pare injust să respir fumul altora.

– **Există ceva ce nu-ți place la tine?**

– Da. În ultima vreme am constatat că mă implic mult prea mult în ceea ce fac, și apoi sufăr. Mă consum foarte mult. Și nu pot să spun că sunt o fire foarte hotărâtă, mă gândesc de o mie de ori înainte de a face ceva. Și nu-mi mai place că n-am mașină. Am carnet din clasa a XII-a, dar mașină n-am. Mi-aș dori un Mercedes sport, cu două uși... Dar m-aș mulțumi și cu altceva. O mașină îți dă foarte multă putere, optimism, încredere, libertate, siguranță.

– **La creatorii noștri de modă ce nu îți place?**

– Unii sunt foarte încrezuți, ne tratează pur și simplu ca pe niște obiecte. Alții, dimpotrivă. Ca în viață. De pildă, Răzvan Ciobanu este un profesionist: este foarte calm, nu țipă, e punctual, are grijă de manechine. Și unii încrezuți sunt profesioniști, dar au senzația că numai ceea ce fac ei e bine, iar noi suntem doar obiectul muncii lor.

– **Dar ele, creatoarele?**

– Unele sunt de-a dreptul rele. În general, femeile sunt mai rele decât bărbații, iar în modă asta e evident.

– **Frumusețea are legătură cu libertatea?**

– Foarte mult. Trebuie să ai libertatea de a-ți cultiva frumusețea. Uite, dacă aș avea nevoie să mi fac o operație estetică (la ochi sau mai știu eu unde), dacă ar fi nevoie să retușez ceva, aș face-o. Deocamdată sunt foarte bine așa cum sunt.

text **Gia Iova**

foto **Florin Ioniță**

Marele Premiu al Spaniei

Calificări - sâmbătă, 27 aprilie, ora 14:00

Cursa de la Barcelona - duminică, 28 aprilie, ora 15:00

Marele Premiu al Spaniei

Doar la ROMANIA

poți să vezi

Marele Premiu al Austriei

Calificări - sâmbătă, 11 mai, ora 14:00

Cursa de la A1-Ring - duminică, 12 mai, ora 15:00

Marele Premiu al Austriei

ROMÂNIA 1

FORMULA 1

ROMÂNIA 1

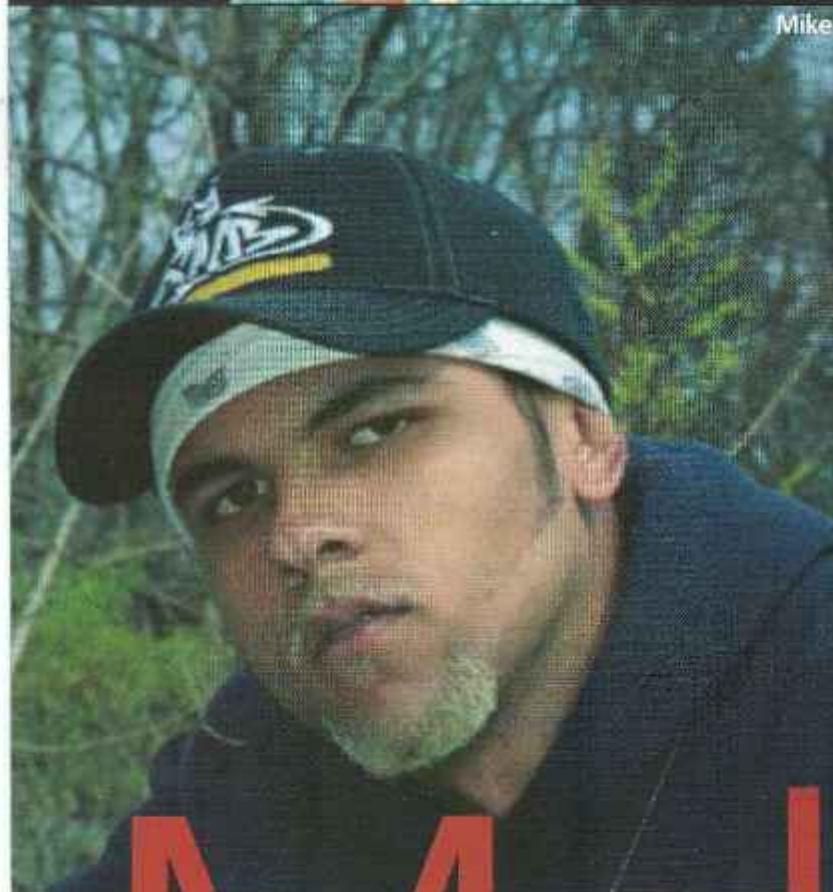
Daniela

Mihut

Mike

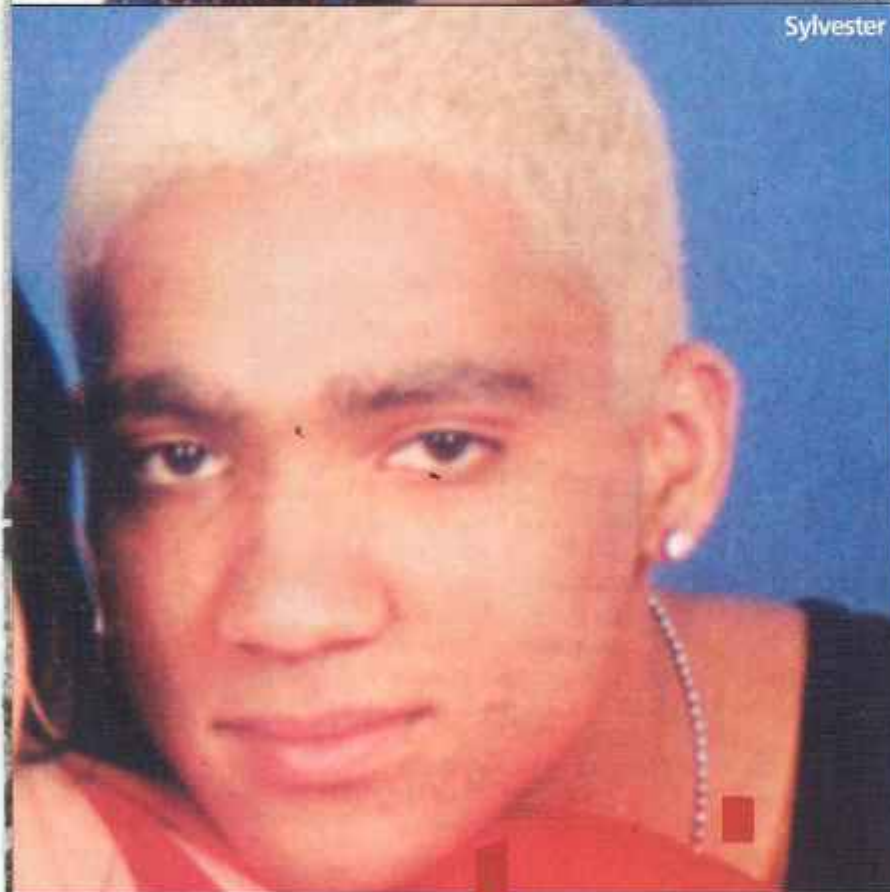
Nadine

Mulatri n

José Cabral
Sylvester Florina

Oștri₃

Majoritatea nu își cunosc tații decât din fotografii sau din povestirile mamelor. Unii își visează tatăl, alții preferă să nu vorbească despre el. Mamele sunt cele care au purtat povara pe umeri. În România, cele mai multe dintre despărțiri au fost impuse de sistem. O parte spun că nu au avut probleme sau conflicte cu românii, alții povestesc cum la școală erau strigați „cioară”.

Acum, mentalitatea românilor s-a schimbat, ne-am obișnuit cu vedetele care dau culoare vieții publice de la noi.

Dana s-a integrat rapid
printre colegii ei
de la Primăria Capitalei

O poetă la Primăria Capitalei

Daniela Lukusa s-a născut în România și a fost crescută până la cinci ani de părinții ei. După moartea acestora a fost dată în grija bunicilor și apoi a nașilor, în Ploiești. A avut ambiția de a termina Colegiul de Administrație Locală și Secretariat al Universității București și, din 1996, lucrează la Primăria Capitalei. În București l-a cunoscut pe Willy, un negru din Congo, stabilit în România. El a terminat Facultatea de Chimie Industrială și este translator.

„Mi-a fost destul de greu de multe ori, dar am reușit să mă adaptez. Am avut șansa să cunosc și oameni care m-au ajutat să pătrund în niște medii în care nu se mai ținea cont de culoarea pielii. Aproape că uitasem că sunt mulatră – îmi aminteam doar când

treceam pe stradă, în momentul în care un țigan mă făcea «cioară» sau «neagră», povestește Daniela. Odată, o gașcă de băieți a înconjurat-o pe stradă și chiar a scuipat-o. De obicei – culmea – problemele le creează chiar țiganii, care se plâng și ei că sunt o minoritate. „Fără să vreau, sunt încadrată într-o minoritate, dar eu mă consider româncă. Am trăit aici, n-am plecat niciodată din România. Sunt obișnuită cu religia ortodoxă și tradițiile românești”, mai spune ea. Dana are doi copii, Cristian, de trei ani, și Alex, de doi ani. Cu colegii de la Primărie se înțelege foarte bine și niciodată nu s-a făcut vreo aluzie la culoarea pielii ei.

Daniela Lukusa împreună cu fiii săi.

Daniela a avut șansa de a publica, sprijinită de prieteni, un volum de versuri. Câteva dintre poeme au apărut și în antologia Editurii Vasile Cârlova. În plus, în 1996, ea a obținut locul I pe perechi, la Festivalul Internațional de Scrabble Francophon, desfășurat la Poiana Brașov.

A man in military camouflage is sitting on a wooden bench in a greenhouse. He is wearing a grey and white camouflage jacket and pants, a matching cap, and black boots. He is looking towards the camera with a slight smile. The background shows the glass and metal structure of the greenhouse and some green plants.

„Aș vrea să-l cunosc pe tata!”

Mihuț Massengo Moupondo, născut în octombrie 1981, își face armata la clubul *Dinamo*, unde are grija de seră. Mama lui s-a născut la Brăila, apoi s-a mutat la Galați, iar tatăl lui natural este din Congo, venit să-și facă studiile în România prin '75. „Am stat doar trei ani cu tatăl meu, când eram mic. După aia, el a plecat – a făcut o belea, nu mi-a povestit mama. Am crescut la bunici, la Galați, și după aia m-am mutat aici, la București, unde am jucat zece ani rugby la *Dinamo*. Din păcate, nu am mai ținut legătura cu tatăl meu”, spune cu tristețe în glas Mihuț. Mama lui, Rodica, a mai ținut legătura cu tatăl copilului până în 1989, după care a divorțat de el. Dacă tatăl lui natural le-ar fi trimis biletele de avion pe care le promisese, pentru ca familia lui să fie cu el, destinul lor ar fi fost altul astăzi. Mama s-a recăsătorit cu un român, acum purtând numele Telehoiu. „Aș vrea să-l văd pe tata, să-l cunosc. Mi-este dor de el. Bani nu mi-a trimis. Vreau să plec la el după ce voi termina armata, dar nu definitiv”. Mihuț este mândru de tatăl lui. „A fost în legătura strânsă”, îi spune el. Dorința lui este să se oprească din nou de rugby. ■

Mihuț mai are șase luni de armată și se gândește la iubita lui, Andreea, cu care e de nouă luni împreună.

José merge mai departe

José, născută în august 1978, la București, este numele de scenă al Mariei Elise Kombo. A vrut să fie cântăreață, dar anul trecut a abandonat ideea și a deschis un coafor împreună cu o prietenă, tot mulatră, în Piața Romană. Acesta s-a închis, iar José va pleca în curând în Africa, împreună cu prietena ei, de unde vor aduce materiale și bani pentru a deschide, de această dată, un salon de frumusețe. „Va fi prima dată când voi merge în Africa. Nu l-am văzut niciodată pe tatăl meu, Joseph”. Elisabeta, mama lui José, mai are doi copii, din prima căsătorie, iar mulatra este nașa unuia dintre copiii surorii ei. „Am avut probleme, de la profesori până la colegi mă jigneau, spunându-mi: «Ești cloară, mama ta s-a culcat cu un negru!» De multe ori m-am bătut și cu fete și cu băieți. Dacă eram 1-1, câștigam de cele mai multe ori. Dar, mi se întâmpla să fie mai mulți din clasă”. José a terminat Liceul George Enescu. I-a fost ușor să ajungă vedetă, pentru că a avut sprijinul din partea lui Horia Moculescu, Adrian Dăminescu și al Vioarei Filip. Când era mică, s-a pus problema ca părinții ei naturali să se căsătorească, dar majoritatea rudelor mamei ei erau din MI sau MAPN și riscau să fie dați afară. „Bunica a zis că nu semnează pentru o căsătorie cu un negru”. José nu a vrut să fie ajutată de tatăl ei congolez, dar și-a dorit să țină legătura cu el. Acum, tânăra are un iubit, Joe, care locuiește în Anglia.

Știri și modă

Florina Fernandez, născută în martie 1978, la București, acum este studentă la Universitatea Media. S-a lansat în televiziune la o emisiune de modă și lifestyle. După patru ani a ajuns să prezinte știrile de dimineață la un post de televiziune din București. Este dinamică, aceasta fiind o caracteristică a zodiacului în care este născută – Berbec. Îi plac ambele ipostaze, și cea de prezentatoare a știrilor, cât și cea de reporter. Iubește muzica (Oasis) și animalele. Adoră copiii și ar vrea să aibă o mulțime, dar consideră că încă nu e momentul. Prietenii săi afirmă că este amuzantă și că știe să se distreze. Este adeptă unei ținute sport, preferând pantalonii foarte largi. Fernandez se declară fericită. Pentru ea, știrile reprezintă un început incitant de drum, un plus de responsabilitate, dar și o plăcere. Cu toate acestea, va fi în continuare reporter la emisiunea de modă.

O mie de români mulatri

În România există o Asociație a Mulatrilor, înființată și condusă de Elisabeta Părvu (mama lui José). La noi în țară sunt în jur de 1.000 de mulatri, iar asociația numără până acum 300 de membri. „Nu am nici sâmbătă, nici duminică, nici Paști, nici Crăciun, nimic. Fiecare mulatru, dacă are o problemă, la mine vine. Le dau bani, îi ajut cum pot”, povestește Elisabeta. „M-am gândit să aibă un reprezentant și în Parlamentul României, așa cum toate minoritățile au câte unul. Și ei fac parte din societatea românească”, susține ea. Și de ce nu, pentru că mulți au avut ambiția de a termina o facultate: Jurnalistică, Filologie, Electronică și Calculatoare, Sociologie, Medicină, Matematică-Fizică.

Elisabeta a avut curajul de a da naștere unei mulatre pe vremea regimului comunist. A costat-o scump: lumea a început să spună despre ea că e curvă. Nu s-a lăsat și și-a cres-

cute copilul cu demnitate. „Pe vremea lui Ceaușescu îmi sacrificam ultimul ban pentru meditații, balet, orele ei de pian și costumația de scenă. Am donat chiar și sânge pentru bani, spune mama lui José. Când l-a cunoscut pe Joseph, Elisabeta avea 27 de ani. A cucerito de la început, mai ales prin faptul că îi oferea flori. Joseph era atunci ofițer cu grad de general în cadrul securității statului congolez și venise în România într-un schimb de experiență – îi învăța pe ofițeri români arte marțiale. Regimul trecut a fost cel care l-a despărțit. Faptul că a crescut fără tată a făcut-o pe José mai puter-

Elisabeta Părvu
(în tinerețe), alături de
fiica sa, José, și fotografia
tatălui ei, Joseph

nică. A învățat la cinci ani arte marțiale pentru a se apăra de copiii care o necăjeau. Elisabeta nu a apelat niciodată la tatăl lui José – nu l-a cerut nici bani și nici altceva: „N-am vrut s-o ajute, poate și din ambiție! Au fost compatrioți de-ai lui care au zis că el ar fi vrut copilul. Mi-a fost teamă să nu o pierd pe Maria”.

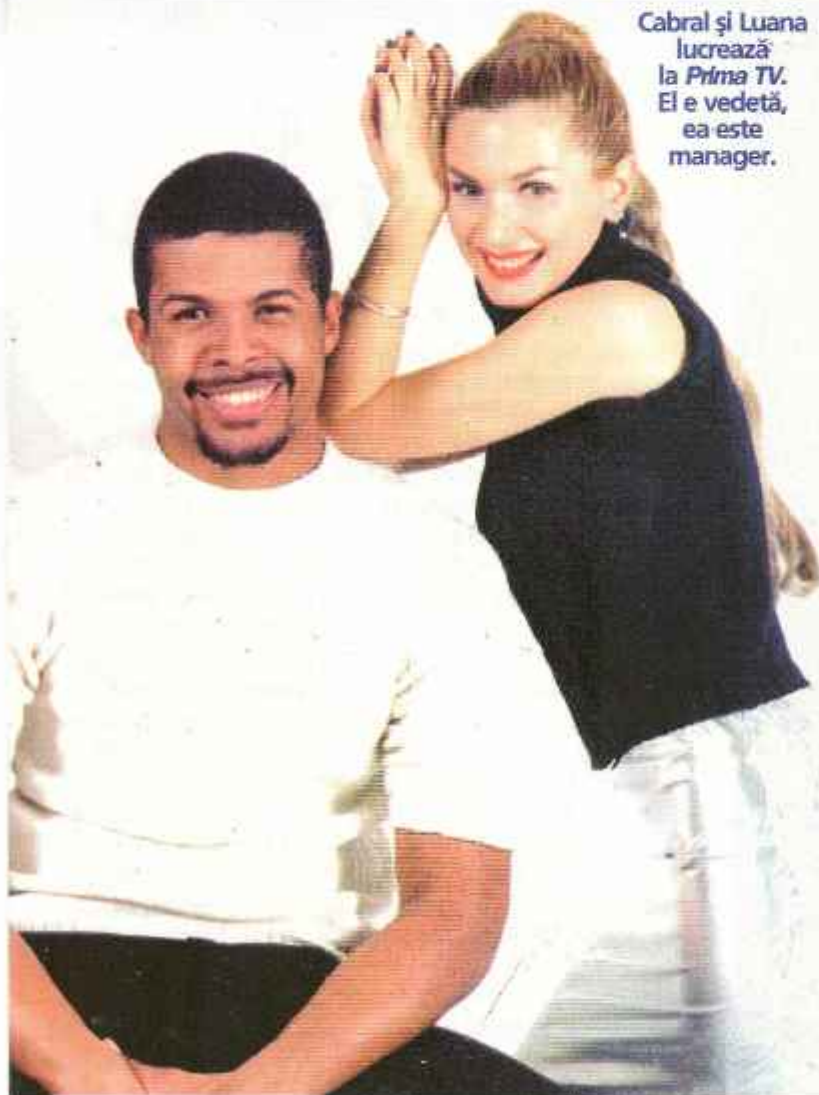
Caldă și prietenoasă

Nadine s-a născut la București, pe 24 februarie 1977. Se simte perfect în pielea ei, se studiază și se controlează ca viața ei profesională să nu fie întâmplătoare, e mândră că a reușit în viață prin propriile forțe. „Sunt fericită când oamenii mă salută și îmi zâmbesc pe stradă, sunt caldă și prietenoasă cu toți, stau de vorbă cu ei”, spune ea. Nu i se pare că se risipește dacă le răspunde oamenilor care vor s-o cunoască. Are o energie extraordinară, timpul și-l împarte între muzică și televiziune și crede că abia acum – deși e în show-biz de la 14 ani – a devenit ceea ce se cheamă o vedetă. Familia ei este un subiect pe care nu-l împărtășește decât cu cei apropiați. La firma *Nadine's Casting*, fratele ei, Edi, este director executiv. Până acum, nu s-a gândit niciodată ce fel de bărbat i-ar putea deveni soț. Oricum, mai are timp suficient pentru așa ceva. Nu e rasistă și nu a întâlnit români rasiști.

În adolescență a fost o rockerită inversunată. Conștientă că nu poate trăi doar din muzică, lucrează la propria ei firmă, unde se ocupă de casting-uri pentru videoclipuri, filme, figurație și spoturi publicitare.

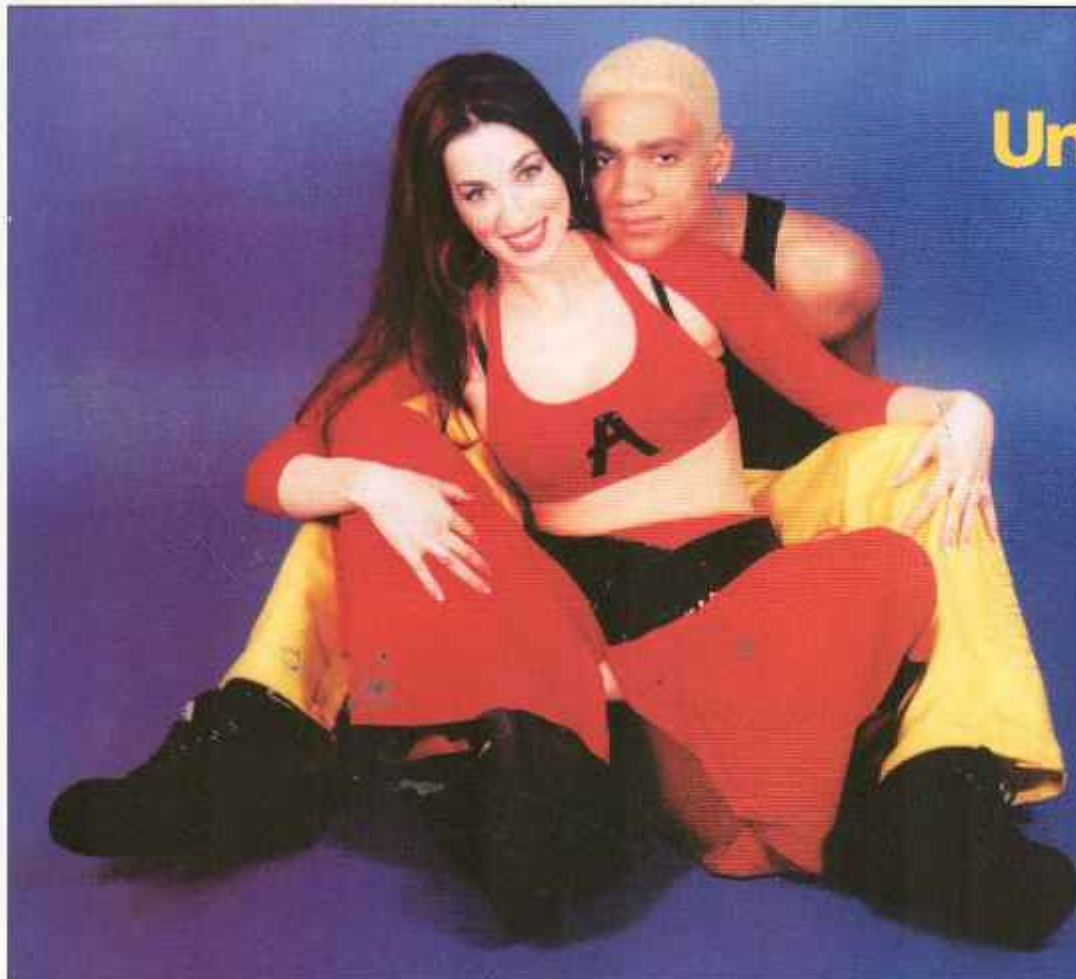
Cabral și Luana lucrează la *Prima TV*. El e vedetă, ea este manager.

„Am crescut și am fost educat ca român”

Cabral s-a născut pe 4 octombrie 1977, la București. Tatăl lui natural este din Congo. Părinții au fost despărțiți forțat. Mama, care lucrează în domeniul bancar, s-a căsătorit cu un român, antrenor de arte marțiale, care l-a crescut pe Cabral de mic. La Cabral nu a fost vorba de adaptare, pentru că s-a născut, a crescut și a fost educat ca un român. Peste ani, Cabral a cunoscut-o pe Luana Mitran, care acum este PR la postul *Prima TV*. Diferența de vârstă dintre cei doi este de zece ani, Luana fiind născută pe 12 aprilie 1967, tot la București. „L-am cunoscut pe Cabral la un eveniment pe care l-am organizat în urmă cu patru ani. Eram deja fiecare dintre noi pe un drum de viață și relația noastră ne-a schimbat perspectiva, profesiile, starea civilă, totul”, povestește Luana, care acum este soția lui Cabral. „Suntem sătuli amândoi de «baletul» conveniențelor și am dorit să fim singuri la primul «DA». N-a fost chiar așa, și ne pare rău că am cedat. Am înfruntat multe împreună, dar nu ne plângem de nimic, ba chiar din contră, ni se pare că avem mult noroc. Copilul nostru se va naște, sper eu, chiar de ziua lui Cabral, adică la începutul lui octombrie, eu fiind gravidă acum în luna a patra”.

Prietenia la persoanele de culoare este simplă. Se întâlnesc, se salută – au salutul lor special – își spun „Ce faci, frate?”, dar nu merg la bere cu femeile lor. „Astăzi, lumea e mult mai liberă și lipsită de prejudecăți, iar faptul că «pe sticlă» sunt atâtea vedete de culoare a făcut ca publicul să le îndrăgească, să le aprecieze”, spune Cabral. El se consideră un român neaoș, iubește tradițiile, teatrul, istoria și personalitățile noastre. După un an și jumătate de apariții la televiziune, Cabral este una dintre cele mai bine cotate vedete *Prima*. „Toți mulțurii de la noi au reușit în profesii. Românii au fost cei care i-au lăsat să se profesionalizeze. Acesta este și motivul pentru care nu putem spune că românii nu sunt rasiști”, spune Luana.

Un cuplu fericit pe scenă

Sylvester, celebrul mulatru care apărea cu Nicola pe scenă, este iubitul Cătălinei, care acum cântă cu Mike. Diferența de vârstă dintre cei doi este de două luni, Cătălina fiind născută pe 5 aprilie 1978, iar Sylvester în același an, dar pe 9 februarie. Cătălina nu a avut nici un fel de prejudecăți în ceea ce privește relația ei cu Sylvester. Merg împreună la concerte și sunt fericiți. Între timp, Sylvester și-a făcut și el o trupă, împreună cu Ana, Anne's, alături de care mai apar și doi dansatori. Sylvester povestește amuzat cum la Hunedoara două fete au sărit pe el și pe unul dintre dansatori – „ne strângeau în brațe și nu mai vroiau să ne dea drumul”.

Hip-hop în alb și negru

Mike s-a născut pe 26 septembrie 1977 în Africa Centrală. Tatăl lui este centrafrican, iar mama româncă. Mai are un frate și o soră, care sunt elevi. „În principiu, nu mi-a fost greu să mă adaptez – sunt foarte deschis, comunicativ, n-am avut probleme la școală”, spune Mike. Nu a avut probleme și datorită faptului că este mai deschis la piele. „Mi s-a întâmplat de multe ori să mă confunde lumea și, după trei ore de stat de vorbă, să-mi spună: «Nici n-am știut că ești mulatru!»” În afara muzicii, pasiunile lui cele mai mari sunt baschetul, jocurile video (*Play station*), fotbalul, ciclismul, natația. La petrecerile din grupul lui, vin și români, și negri, și mulatru. Mike nu îi judecă pe românii care sunt rasiști, pentru că „în fiecare țară există și oameni buni și oameni răi”. El a trăit și în Ardeal, bunicul lui fiind de acolo, iar bunica bucureșteancă. Cu ceva timp în urmă, Mike a dansat împreună cu un alt mulatru, Sylvester, alături de cântăreața Nicola. Pentru că asculta *hip-hop* francezesc când trăia în Africa Centrală, Mike și-a format o trupă de gen când a venit în România. Formația a funcționat din 1996 până în 2002. În momentul de față, și-a format o trupă împreună cu, fostă componentă a formației *Double D*, Cătălina. Cei doi sunt la Casa de Impresariat *United Media Artists*, care a fost încântată de ideea că ea va cânta cu un mulatru.

Text: **Mireille Astrid Popa**

Foto: **Octavian Tibăr și arhivă**

Ca să fii în față

**Citește
pe
spate!**

Pentru informații sunați la: 412 00 71

This row contains several small advertisements. From left to right: a dental clinic 'Dental Care' with a phone number; 'ALUCO SYSTEM SRL' advertising a '706/m²' product; 'GALERIA DE ARTA ZAMBACCIAN' featuring antiques and art; 'Central bar' with a phone number; and 'POLY-GON' advertising a 5% discount.

**Nu scăpa din vedere micile detalii!
De-acum încolo, păstrează bonul fiscal și uită-te pe spatele lui!
Vei descoperi o mulțime de informații utile. Servicii. Promoții. Oferte. Reduceri.
Folosește-le!**

Vava face trup comun cu dansul. Dacă dansul e un vârtej, ea însăși e un vârtej, dacă dansul e senzualitate, ea știe să fie flacăra. Să nu vorbim încă despre o anume filosofie a mișcării. Să privim doar, dincolo de salt sau alunecare, în ochii Vavei. Sunt ochi arși, mocniți, adânci. Dinspre ei se nasc arcuiri, învăluiri, regăsiri ale trupului. Toată-n tot, din ochi până-n picioare, Vava face, în mod absolut, independans.

Prelungirea gândului peste trup **Vava Ștefănescu**

Acum doi ani, după o idee a ei și în colaborare cu Andreea Mincic, Mihai Mihalcea și Andreea Duță, Vava Ștefănescu a înființat centrul MultiArtDans.

Drumul unui dansator este, în linii mari, trasat din timpul școlii: un liceu, o facultate de profil (în cazul Vavei, Academia de Teatru și Film, secția creație coregrafică), un teatru sau o companie (susținută de stat) în care să se poată afirma. Până la un punct, și Vava a urmat acest drum. În timpul facultății dansa în trupa Adinei Cezar, unde și-a dat și lucrarea de diplomă, cu spectacolul *Am fugit de-acasă*. A urmat întâlnirea cu Dragoș Galgoțiu, foarte importantă pentru evoluția ei ulterioară. Mai apoi, spectacolul ei cu cea mai lungă viață, *Despre tine*, unde a dansat, la Brașov, și-n alimentară, și-n parc, cu același succes. Același spectacol a fost prezentat și la Hanovra, în pavilionul României, printre lucrările lui Aurel Vlad.

În timp a devenit vizibil faptul că, urmând apetitul pentru experiment al tinerilor, Vava își conturează propriul stil, cu mișcări sigure, și ajunge să-și câștige, foarte clar, independența. Îndrăzneala îi aduce colaborări celebre și fructuoase: Mihai Măniuțiu o distribuie în *Zoon Erotikon*, unde trece,

Vava Ștefănescu și Sylvain Groud în spectacolul *Uitarea*, regizat de Mihai Măniuțiu

de la femeia șezând cuminte pe scaun, la femeia arzând, tresăltând. Erotismul dansat al Vavei este cerebral, curat, rafinat, ca și în *Uitarea*, alt spectacol al lui Măniuțiu, unde dansează aproape goală, alături de Sylvain Groud.

Ce o interesează pe Vava? „Foarte multă vreme am fost preocupată de trecerea de la gestul cotidian la dans. Un adevăr al lumii în care trăim, transpus în dans, este mai valoros decât orice altă mișcare. Mă interesează empatia cu un loc dat și, de obicei, îmi doresc ca spațiul să fie netratat. Dansând într-o alimentară, de pildă, am avut o experiență nemaipomenită. Și peste tot am căutat multă mișcare. E drept, în unele spectacole am fost și minimalistă. Dar și atunci, din confortul dansului, din lenea de a mă mișca, iese foarte multă mișcare.” Astfel, se demonstrează că dansul contemporan este perceput ca o prelungire a gândului peste trup. Și cum

e gândul mișcătoriu, și dansul e surprinzătoriu. Căci „în secolul nostru arta nu se mai bazează pe un singur tip de discurs. La centrul nostru majoritatea oamenilor se ocupă de coregrafie, dar un spectacol interactiv are nevoie și de alte arte. Suntem bucuroși că avem un spațiu, în interiorul Casei de Cultură a sectorului 4, prin bunăvoința doamnei Nicoleta Nicolici. Este singura care ne-a arătat atenție, căci pentru Ministerul Culturii noi nu existăm. Din acest punct de vedere, pentru arta dansului contemporan, în România, condițiile lipsesc cu desăvârșire.” Cu toate astea, din 5-6 producții MAD (în colaborare cu alte companii) realizate într-un an, cam toate sunt solicitate în afară. Și cu mare succes. „Nu înțeleg de ce se întreține cu bani, de ani de zile, un sistem teatral mort, și nici un teatru de dans contemporan independent”, zice Vava. S-a pus întrebarea: dacă dansul e independent, de ce e nevoie de subvenții? Pentru că așa se face peste tot în lume. Comunitățile mici susțin artele, iar asta se răsfrânge la nivel național. La noi, comunitățile sunt mult prea mici.

La sfârșitul lunii aprilie, în București s-a desfășurat a doua ediție a Festivalului Independans: cinci spectacole în premieră, o conferință despre dans susținută de H.-R. Patapievic, o instalație concepută de Florin Fieroli (*Human exploration*). Următorul spectacol al Vavei Ștefănescu, o instalație de proporții mari, care va fi gata în acest an (*Copy and paste*), va încheia toată experiența unui dansator în mișcare, neobosit.

Până atunci, Vava ni se arată astfel: „Nu sunt un vârtej. Cred că sunt, mai degrabă, o deschidere, o mișcare expansivă. Nici săritură, nici rostogolire. Nu am contact cu solul.”

Text **Gia Iova**

Foto **M. Felix**

Începând cu 8 mai, **Nesul** va fi văzut în toată țara pentru că **B1TV** va recepționa prin satelit la nivel național.

Radu Moraru: **Invitații spun să-i întreb orice, că ei oricum răspund ce vor.**

- De ce Nașul?

- Trebuia să fie un titlu bun, de impact. Am făcut o listă cu peste 30 de nume, din care tot tăiam, pe zi ce trecea. Și nașul tot rămânea, așa s-a legat. Și-apoi eu chiar am o experiență de naș, de cununie, de botez, avem vreo cinci fini. Ca să nu mai vorbim că atunci când spui nașul, în peisajul publicistic de la noi, e un termen inconfundabil. Și-apoi e scurt, are o anumită conotație de caterincă, o anumită coloratură underground. Și mai are un avantaj, nașul asta e o stare de spirit, cu nașul se rezolvă lucrurile și se trăiește în România de pe o zi pe alta. Mi-a povestit cineva odată că se chinuiau să reducă aparatul ăsta care face curat în

tea crimei, acum pregătim un subiect despre viața amoroasă a conducătorilor României de la Ferdinand încoace. Lucruri grele, așa, dar și interesante, ușor digerabile.

- Să ne întoarcem la ce citește românul dimineața. Nașul rămâne o continuare a Revistei presei de pe vremea Pro TV-ului?

- Încă nu e, dar va fi. Am stat mult și m-am gândit, încerc să-mi explic de ce emisiunea aceea a avut atâta succes, atâta audiență.

- Și politica?

- Nu știu, parcă am lăsat-o mai moale, mai ales că politica e în toate, dacă stăm s-o luăm așa. A, am uitat să spun, românul e și glumeț, vrea caterincă.

fide. Politicienii au cam învățat cum lucrează presa, știu de-acum cum pot să trișeze și să ajungă în emisiune: apar pe prima pagină a unui ziar, fac declarații șocante...

- Care au fost cei mai dificili invitați?

- Pruteanu... și iar Pruteanu. El a avut emisiuni, are experiență de realizator TV, are experiență și ca invitat în emisiuni, și-atunci știe să ocolească niște întrebări, să-ți întoarcă vorbele, să te trimită repede pe o altă pistă, să se apere.

- Colegii mai râd de gafele lui Radu Moraru?

- Da, noi ne distrăm, dar nu chiar întotdeauna. Lucrând stresați, de dimineața până noaptea, se mai și sare peste unele secvențe, ca să zic așa. De multe ori vin eu și zic, *măi, ați văzut ce prostie am spus*, că producătorul nu sesizează, este atent la altceva. Dar, în general, ne distrăm. Dacă o să vedeți noaptea o mașină B1 TV alergând să ne ducă acasă, și înăuntru în mașină se râde pe rupe, înseamnă că am terminat emisiunea. E un râs din ăsta jumate nervos, jumate haios.

- Hai să încheiem cu o întrebare serioasă. Care sunt limitele agresivității, chiar ușor-mitocăniei, pe care și le poate permite un moderator?

- Eu cred că fiecare își poate permite cât îi dau voie alții să-și permită: invitații din studio, publicul. Sunt niște limite ale jocului, până la urmă, dacă ești prea barbar oamenii au acolo un buton de televizor prin care te execută imediat. Dacă îți respingi publicul o dată, de două ori, s-a terminat, sau cel puțin așa zic eu, din câte am văzut în istoria asta modernă a televiziunii. Publicul te place azi, dar la fel de bine te poate respinge mâine. Mitocănia moderatorilor, în ghilimele, așa spune eu, a apărut în momentul în care li se răspundea cu o mitocănie. Ce faci cu un mitocan care e în studio și începe să urle? Acum lumea s-a mai cizelat, a mai evoluat.

- Dar există întrebări nepermise?

- Uite, de când am început emisiunile, eu pe toți îi întreb ce să nu-i întreb, că poate e o chestie de familie, o dramă, și am constatat că toți spun să-i întreb orice, că ei oricum răspund ce vor. Știi, iar e o chestie, s-au învățat, dom'le, nu mai e așa de ușor să faci o emisiune, s-au învățat să ocolească, să șunțeze. Ai noștri au deja darul de-a răspunde, în fraze lungi și frumoase, dar fără să spună nimic. Sunt zone unde nu mai poți să-i încolțești, și-ți mai spun ceva, la urma urmei nici nu știu dacă ăsta e scopul, să-i încolțești. S-a dovedit că fiecare se încolțește singur.

interviuit de Remus Andrei Ion
foto: Octavian Tîbăr

„Avem întotdeauna o rezervă, un meseriaș, îl spunem invitatul de la 10.20, că emisiunea începe la 10.30. E un personaj foarte simpatic și haios, căruia, normal, n-o să-i spun numele, pe care îl chemăm dacă suntem în criză. Până acum nu l-am chemat niciodată, dar sunt sigur că va veni și vremea lui.”

Guvern, mă rog, femeile de serviciu, și n-au reușit, dom'le, pentru că toate aveau un naș care se împotriva.

- Nepotismul devine nășismul...

- Da, da, asta e ideea. Și-apoi mai există și credința că nașul le știe pe toate, el vede dedesubturile finei, chestii din astea.

- În emisiune se regăsesc aceste nuanțe?

- Noi încercăm, dar nu suntem încă la formatul pe care l-am prevăzut inițial, este un format intermediar, pentru că am avut niște probleme de sănătate, care m-au cam dat peste cap. Mai am o lună de regim, de nu știu ce... Dar în curând o să vadă lumea și formatul gândit inițial.

- Aveți și o anume ordonare a emisiunilor? Azi politică, mâine social...

- Nu, noi de obicei ne gândim ce citește românul dimineața și seara încercăm să-i servim urmarea, adică să fim destul de actuali. Când nu avem astfel de noutăți, venim cu un subiect pregătit din timp, dar să fie publicistic, interesant. Am făcut, la un moment dat, *Noap-*

- Nașul vrea să știe tot, se bagă în toate?

- Da, am zis, dorința cea mai mare a nașului e să vadă dedesubturile finei.

- Dar Radu Moraru cum vede personajul ăsta, nașul, care apare acolo în fiecare seară și vorbește despre orice?

- Nu-i prea mare diferență între noi, vorbind sincer. Eu sunt la fel și după ce se stinge televizorul, dacă asta era întrebarea.

- Există oameni care fac presiuni să ajungă la emisiune sau să se discute un anume subiect?

- Pe vremea când făceam Revista presei erau presiuni mari din toate părțile, nu cu pistolul la tâmplă, dar mergeau până la datul cu pumnul în masă. Acum s-au mai cizelat toți, presiunile sunt atât de subtile și de elegante încât de multe ori poți nici să nu-ți dai seama și să cazi pur și simplu pradă. Acum sunt cu finețuri, îți dau telefon din când în când și-ți spun ce frumos și deștept ești și, la un moment dat, îți zici hai să-l chem și pe ăsta la emisiune, că uite ce bine zice. Asta-i o formă, sunt însă și formule mai avansate și mai per-

În Piața Matache, din apropierea Gării de Nord, din București, mai găsești oameni care practică meserii vechi, multe dintre ele pe cale de dispariție. Peste drum de un fost cinematograful, aflat acum în ruine, se află singurul atelier din București unde se repară instrumente muzicale.

Doctorul de instrumente muzicale

Suntem într-o încăpăre foarte mică, întunecată și rece, pe care „doctorul de instrumente”, Marian Olteanu, o împarte cu un confectionier de chei. „Deh, ca să plătești chiria pe jumătate, ce să faci...”. Viori, chitare, acordeoane, saxofoane, trompete, atârnate pe pereți sau așezate prin rafturi, așteaptă să fie readuse în stare optimă de funcționare.

„Măi, Mariane, ia uită-te la arcușu' ăsta. E trandafir ăsta, mă, e trandafir! Ia uită-te la vioara asta... Ce zici? Am dat pe ea o sută jumate, cu tot cu arcuș. Din talcioc am luat-o. Să moară copiii mei, ce ton are asta...”. „Bă, Niculae, da' e spartă, mă, uite!”, zice meșterul. „Nu știu tu, mă! Are un ton extraordinar vioara asta. Am lipit-o cu clei d-ăla de oase.”

cârciumă, restaurant sau local care se respecta, avea o trupă de lăutari, un taraf care acompania un solist. Aveam clienți mai mulți pe-atunci. Acum, nu prea mai vin. Doar câțiva elevi de la școlile de muzică și, în rest, lăutari.” Dar meșterul nu-și face griji. Este tot timpul vesel. Stă în picioare, are energie. Vorbește cu multă bucurie despre meseria sa. „Vin oamenii cu tot felul de probleme. Ba că li s-a spart vioara, ba că s-a așezat copilul pe mandolină, unii vin pentru acordaj sau să le curățe clapele de la saxofon... Trec de la mine și lăutari care au umblat prin lume,

și-au cumpărat instrumente muzicale de prin străinătate și nu au piese de schimb la ele. Eu mai iau piese de la instrumente autohtone, le mai modific, le șlefulesc și repar și instrumentele străine. Cele vechi sunt mai căutate și mai scumpe, pentru că au o rezonanță mult mai bună.” Cum așa? „Păi, cu cât lemnul din care sunt făcute este mai uscat, cu atât rezonanța este mai bună. O vioară confectionată dintr-un lemn mai puțin uscat rezistă un an, doi..., dar după aceea, când se usucă, se încovoale puțin și rezonanța se modifică. Dacă

lemnul este foarte bine uscat și fețele vioarei sunt subțiri, sunetul este mult mai bun.”

Meșterul Olteanu nu câștigă cine-știe-ce bani din repararea de instrumente muzicale. Dar îi place. Vorbește cu vervă despre munca sa. Nu toate prețurile sunt fixe în atelierul lui. Acordajul unei viori costă 20 de mii de lei, pentru curățarea unei clape de saxofon clientul trebuie să plătească 40 de mii de lei, înlocuirea unei garnituri se face pentru 100 de mii de lei. Dar prețul pentru multe dintre „operațiile pe instrumente” este negociabil. Marian Olteanu se adaptează vremurilor: „Nu îmi permit să refuz pe cineva acum. Vorbesc cu omul și dă cât poate”.

Ca orice meșteșugar, ar fi trebuit să aibă prin preajmă câțiva ucenici pe care să-i învețe secretele meseriei. Dar domnul Olteanu este trist. Nu are cui să predea ștafeta. Pleacă ochii și o umbră îi brăzdează fruntea. „Am avut doi ucenici, dar nu erau atrași deloc de meseria asta. Stăteau și fumau aici, în atelier, de se făcea ceață, erau ocupați să se distreze, veneau obosiți după ce seara se duceau prin discotecă... Până la urmă au renunțat la ucenicie, dormici de câștiguri mai mari și mai rapide. Deh... tinerii...”.

Dintre cei șase colegi care au plecat la specializare la Timișoara, doar meșterul Olteanu mai are atelier. „Unul dintre colegii mei lucrează la Radio, unul la Liceul de Muzică din Militari, unul a murit, unul este taximetrist, iar o fată e vânzătoare.” „Doctorul de instrumente” este îngândurat. „Nu se mai face azi școală în meseriile astea, dom'ne... nu se mai face...”.

Marian Olteanu are 51 de ani și este reparator de instrumente de când se știe. „Am făcut Școala de Arte și Meserii, pe care am terminat-o în '66. După aceea am făcut specializarea la Timișoara, împreună cu alți cinci colegi.” Când a revenit la București, avea 18 ani și s-a angajat la UCECOM (Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești), unde credea că-l va prinde pensia. Mult timp, a avut atelierul de reparații pe Bulevardul Cobălcescu dar, după Revoluție, și-a mutat „cabinetul” în Piața Matache. Aici nu vin mulți clienți. „Înainte, orice

Marian Olteanu își ridică șapca de pe frunte și caută într-un raft câteva clipe. Se întoarce zâmbind cu o mandolină decorată cu flori metalice, pe care o ține delicat în palmele mari. „Asta este a lui Radu Gheorghe. E făcută în Italia, în 1891.”

text **Tatiana Dabița**
foto **Octavian Tibăr**

Pentru copii

În cadrul programului social **Topway se implică**, lansat la sfârșitul lunii aprilie, compania a donat margarină *Frühstück*, cu calciu și 12 vitamine, copiilor aflați în centrele de plasament din toată țara. Lansat la Centrul de Plasament *Luminița* din București, programul se va desfășura în perioada aprilie-mai 2002 în Capitală și în 11 județe din țară cu sprijinul organizației neguvernamentale „Salvați Copiii”. **Topway Industries SA** va dona o cantitate individuală de 1 kg de margarină unui număr de peste 18.000 de copii. Programul se va încheia în luna mai, la Craiova, și va oferi unor copii incluși în acest program ocazia de a vizita facilitățile de producție **Topway Industries** și a vedea cu ochii lor cum se fabrică margarina. ■

Turism fără frontiere

J'INFO TOURS a participat anul acesta la Târgul Național de Turism cu oferta pentru sărbătorile de Paște. De asemenea, firma a lansat o prezentare multimedia, urmată de o *Gran Fiesta Española*, noul catalog de vacanțe și călătorii, care cuprinde atât excursiile care s-au bucurat de succes în anii trecuți, cât și noi propuneri.

Anul acesta, J'INFO TOURS investește într-un nou sediu, într-un aparthotel și își mărește parcul de autocare. De remarcat este și scăderea prețurilor la toate programele din catalog, față de anul trecut. ■

Un nume nou

Orange Romania este numele sub care activează, începând cu aprilie 2002, compania MobilRom. Zenith Media a fost agenția care s-a ocupat de campania de comunicare media a acestui eveniment al pieței de publicitate din România. Echipa de la Zenith Media colaborează cu Mobil Rom încă din 1997, deci

cunoaște în detaliu mărcile care urmau să fie schimbate. În plus, un proces de înțelegere a noii mărci a început încă din august 2001. Campania a avut două etape: pre-lansarea, care a început pe 15 martie, anunțând schimbarea și ulterior introducând câteva elemente ale noului brand; lansarea propriu-zisă marcând ziua de 5 aprilie ca ziua **Orange** în România. Zenith a profitat de calitățile fiecărui suport media și a speculat toate punctele tari ale acestora. ■

Ce-au făcut în ultimii cinci ani

La mijlocul lui aprilie, **Connex** a sărbătorit cinci ani. În 1997, compania a lansat prima rețea GSM din România, stabilind totodată recordul celei mai rapide puneri la punct a unui asemenea sistem național. **Connex** a lansat numeroase servicii de comunicații, iar succesul său este recunoscut pe plan internațional. Și astăzi, **Connex** continuă să fie liderul telecomunicațiilor din România, cu peste două milioane de clienți GSM și 150.000 de utilizatori Xnet. Investiția totală a fost de peste 700 de milioane de dolari, iar acționarii principali sunt doi lideri mondiali ai pieței de profil: Telesystem International Wireless și Vodafone. ■

CONCURS

International Computer School
Centru de pregătire și calificare profesională
Iancuțu: 252.29.22; 252.34.27 Unirii: 311.09.52; 311.09.53
Drumul Taberei: 413.80.87 Sala Palatului: 312.55.08

Premii: CURSURI ÎN VALOARE DE

3.300.000 lei

Contabilitate • Informatică • Engleză

Începând cu luna aprilie, toate talonetele timbre vor participa la marea extragere din luna iunie, al cărei premiu este un computer.

Decupați talonul și trimiteți pe adresa redacției:
București: Piața Pieșei nr. 1, cod 71341, sectorul 1.
Trei câștigători vor fi desemnați prin tragere la sorți. Talonetele recâștigătoare oferă o rată de 30%
Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este 20 mai 2002, data poștei

Concurs sponsorizat de INTERNATIONAL COMPUTER SCHOOL

CFR Marfă în centrul afacerilor

Străbătută de trei coridoare paneuropene, asigură o legătură rapidă și eficientă între Vestul și Estul Europei

- oferă conexiunea sigură dintre infrastructura de cale ferată europeană (1435 mm) cu infrastructura căii ferate a țărilor din CSI (1520 mm) prin stațiile sale de frontieră cu Ucraina și Republica Moldova;
- asigură servicii în cele mai înalte standarde internaționale printr-un parc modern de vagoane;
- protejează infrastructura rutieră și mediul înconjurător prin promovarea și dezvoltarea traficului intermodal;
- asigură legătura între Europa și Turcia, respectiv Europa-Orientul Mijlociu prin cele două linii ferry-bout: Constanța-Derince și Constanța-Batumi.

Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă - CFR Marfă SA
Adol Thoden-Goldschmidt
nr. 38, sectorul 1, București
București 77113
Tel.: (+40-1) 698.55.88
Fax: (+40-1) 312.47.00
www.cfrmarfa.ro

ZIUA răsplătește fidelitatea cititorilor săi

5000 lei la chloșc

sau

2000 lei acasă

Abonamentul lunar la ZIUA costă doar 50.000 lei + taxe poștale

Acum e momentul să te abonezi!

ZIUA are grijă de economiile tale!

Abonamentele se pot face:

- la orice oficiu poștal, la poziția 1034 din catalogul publicațiilor, până la data de 25 ale lunii;
- la sediile noastre din str. Ion Cămpineanu nr. 4 și Casa Presei Libere nr. 1, Corp C parter, la telefon 222.22.55 sau 222.20.51;
- prin S.C. M.T. PRESS IMPEX S.R.L., b-dul Basarabiei nr. 256, sector 3, București, telefon 255.48.17 sau telefon/fax 255.48.15, 255.48.16.

Pentru abonamente în străinătate:

- la RODIPET S.A., telefon 222.41.26 sau 400.32.73, fax 222.64.07

Elena Petculescu, Președinte și CEO BANC POST

Se află de 11 ani la conducerea Banc Post, o performanță comparabilă numai cu aceea a guvernatorului BNR, Mugur Isărescu. Este

prima femeie președinte de bancă din România. A avut curajul să pomească la construirea unei bănci de la 123 milioane de lei, 20 de calculatoare și o Dacie. Acum, Banc Post înseamnă o activitate de sute de miliarde de lei, 664,8 miliarde de lei capital social, 126 de unități în toată țara și un portofoliu de credite de peste 4.500 de miliarde de lei. Dar, așa după cum spune doamna Petculescu, Banc Post înseamnă „și cei aproape 3.500 de angajați, iar toate realizările sunt în aceeași măsură și ale lor.”

S-a făcut curățen

interviu

ie în sistemul bancar

„În acest an inflația se va situa în ju

▼ Care a fost cheia succesului Banc Post?

– Am avut privilegiul să conduc Banc Post încă de la început și am un sentiment de împlinire, pentru că Banc Post a pornit aproape de la zero și a ajuns, astăzi, la aproape 11 ani de la înființare, să fie una dintre cele mai importante bănci românești. Am muncit din greu, dar nu a fost numai atât... Deseori am fost întrebată despre cum se implică politic Banc Post și am răspuns „În nici un fel”. Cheia succesului a fost faptul că nu am considerat nici o clipă că banca, așa cum am creat-o, trebuie să aibă implicații de ordin politic, ci trebuie să servim clientela, indiferent de „culoarea” ei. Pe de altă parte, eu cred că noi am avut un atu important și anume acela că nu am provenit din sistemul bancar. Vă spun acest lucru foarte sincer, chiar dacă, poate, supăr pe cineva.

– De ce considerați că a fost un atu faptul că nu proveneați din sistemul bancar?

– Pentru că n-am avut în față un zid al conservatorismului. Normele le-am creat împreună cu colegii mei, apelând, desigur, la oameni din bănci atunci când am creat structurile noastre. Chiar am urmărit să fie un echilibru: un om provenit dintr-o bancă și un om din sistemul comunicațiilor. Acest „mariaj” a fost, după părerea mea, cât se poate de bun pentru Banc Post. Noi ne-am aflat, de la bun început, în cel mai dinamic sistem, cel al comunicațiilor, și am mizat pe aplicarea la Banc Post a tehnologiei informațiilor. Altfel, nu am fi avut nici o șansă. Pe de altă parte, n-am spus niciodată că „nu permite norma”. Cine construiește normele? – oamenii. Noi le facem, noi le adaptăm de la o perioadă la alta. În acest fel am avut avantajul că

am gândit reforma. Să fim dinamici, să ne mișcăm pe un suport informatizat și nu să învățăm câteva hârtii...

– Credeți că implicarea factorului politic în activitatea unei bănci...

– Nu neapărat a factorului politic. Pot fi și interese economice...

– Implicarea unor factori să le spunem „exteriori” este în detrimentul unei activități riguroase și profitabile?

– Fără discuție! Vreau să vă spun că am fost incitată chiar în acea ședință de guvern în care s-a aprobat privatizarea Banc Postului – era guvernul Radu Vasile. La un moment dat, ministrul Băsescu a pus problema foarte clar: „Dacă nu se face privatizarea Banc Post” – era propunerea cu o bancă din Portugalia și cu General Electric Capital Corporation, o instituție financiară mamut – „pot veni niște acționari români, oameni de afaceri cunoscuți, care să ceară pentru propriile lor afaceri niște credite și să ducă banca undeva de unde să nu mai...”. Până la urmă, Banc Post a avut un noroc, fiindcă acționarii noștri sunt tot bănci. Chiar sunt în posesia unei declarații a directorului executiv domnul Nanopoulos de la EFG Eurobank din Grecia, care spunea că are dorința de a se extinde, în sensul de a cumpăra și pachetul de 17 la sută care a rămas, în final, al statului, tocmai pentru faptul că stabilitatea din România oferă siguranță. Fiindcă există o stabilitate politică, astăzi, poate mai mult ca oricând, și noi ne putem desfășura activitatea în liniște.

– În momentul înființării Banc Post sistemul bancar românesc făcea primii pași. Nu v-ați temut că proiectul ar putea eșua?

– Când am intrat în lumea bancară, m-am simțit într-o lume dură. Am fost prima femeie din România președinte de bancă și simțeam în jurul meu lipsa de încredere. Cred însă că, pentru a fi un bun conducător, nu are mare importanță dacă ești femeie sau bărbat, iar eu, cu timpul, mi-am câpătat locul și respectul cuvenit în sistem. Așa cum se întâmplă lucrurile și în alte domenii, nici în sectorul bancar nu contează numai cunoștințele profesionale. Ca să construiești ceva trebuie să dovedești că ești capabil, trebuie să ai putere de convingere și multă, multă rezistență psihică și fizică. De asemenea, important este să ai o echipă valoroasă alături de tine.

– Totuși, lumea bancară este dominată de bărbați. Cum vă descurcați?

– Am declarat mereu că lumea bancară este o lume a „rechinelor”. Sunt acest lucru și din competiție, care pe față vrea să fie loială, dar, de fapt, nu e deloc așa. Asta ne doare foarte mult. Am dori s-o facem să fie altfel, mai ales că ne implicăm și în activitățile Asociației Române a Băncilor, în cadrul căreia ocup funcția de vicepreședinte. Dar concurența nu cunoaște limitele fair-play-ului din partea multora, din păcate, și spun acest lucru mai ales pentru că pe piață este loc pentru fiecare. Numai câpătând respectul celorlalți mi-am făcut un loc în lumea bancară. Dar nu pot să neg că am intrat într-o lume a „rechinelor”.

– Cum v-ați adaptat acestui mediu de „rechini”? Ați încercat să deveniți ca ei?

– În nici un caz! Totdeauna am căutat să dau dovadă de cunoaștere, competență și să am curaj.

– Care sunt principalele servicii pe care le oferă Banc Post?

– Banc Post este o bancă de retail care se adresează persoanelor fizice și juridice cu un pachet consistent de servicii și produse. Suntem preocupați de cele mai recente evoluții din domeniul bancar: am dezvoltat soluții de avangardă – homebanking-ul sau Internet banking-ul, solicitate în special de către companiile ale caror cerințe de operare au devenit din ce în ce mai sofisticate. În continuare ne vom dezvolta oferta și, când spun acest lucru, am în vedere un sistem bine pus la punct de instrumente de economisire și de credite, precum și creșterea gradului de accesibilitate atât prin amplasarea teritorială a punctelor noastre de lucru cât și prin condițiile pe care le oferim. În acest sens se înscriu și ultimele noastre demersuri. La mijlocul lunii decembrie 2001, Banc Post a semnat cu Banca Mării Negre pentru Comerț și Dezvoltare (BMNCD) un acord pentru o linie de finanțare pentru IMM-uri în valoare de 10 milioane de USD. Deținem toate argumentele necesare implicării noastre în astfel de proiecte, pornind de la valoarea și stabilitatea actuală a băncii, care dispune de un indicator de lichiditate de 1,41 și o

„Cheia succesului a fost faptul că nu am considerat nici o clipă că banca, așa cum am creat-o, trebuie să aibă implicații de ordin politic, ci trebuie să servim clientela, indiferent de «culoarea» ei.”

jurul valorii prognozate de Executiv"

rată de solvabilitate de 23,05% (la 31 martie 2002). De altfel, am încheiat anul 2001 cu un profit net de peste 231 miliarde de lei. În plus, banca are una dintre cele mai scăzute rate a creditelor neperformante din sistemul bancar românesc – numai 2,2%. Banc Post s-a remarcat și în ceea ce privește activitatea de carduri, unde ocupăm poziția de lideri pe piața românească a cardurilor VISA și avem una dintre cele mai extinse rețele de bancomate. Am lansat de curând propria soluție de Internet Banking și un nou card Visa – „Briliant” – primul nostru card de credit. Avem în pregătire și alte produse în premieră pe piața românească: un card virtual și un card Maestro cu utilizare internațională. Banc Post a introdus și Contul Total, un pachet integrat de servicii prin care din conturile de carduri în lei se pot plăti direct facturile la Romtelecom, Dialog, Connex sau Cosmorom, de la ATM-urile băncii. Acest pachet de servicii permite și obținerea unei descoperiri de cont pentru contul de card. Totodată, Contul Total oferă posibilitatea vizualizării soldurilor conturilor de card și curente (SmartTel SMS), deținute la Banc Post, direct pe ecranul telefonului mobil. În curând, clienții noștri vor beneficia de noi produse de creditare, în special a celor destinate finanțării operațiunilor de leasing și a celor ipotecare. Mai presus de orice, în acest an și, subliniez, acesta este crezul nostru din totdeauna, clienții Banc Post vor beneficia de servicii de cea mai bună calitate; vom continua să fim aproape de aceștia, pentru a ne merita renumele de „o bancă a tuturor”.

– Cât este de dezvoltată rețeaua filialelor Banc Post și cea a bancomatelor?

– În prezent, rețeaua teritorială a Banc Post este de 126 unități, amplasate în toate județele țării. Strategia noastră este de a ne deschide în continuare puncte mici de lucru, care să fie cât mai la îndemâna clienților noștri, practic să ne aflăm cât mai aproape de clienți. Banc Post are una dintre cele mai mari rețele de bancomate dintre toate băncile românești. În prezent avem instalate 411 ATM-uri și 580 de POS-uri, dintre care 430 la comercianți.

– Sunteți optimistă în ceea ce privește viitorul sistemului bancar românesc? Care considerați că trebuie să fie cele mai urgente măsuri pentru întărirea acestuia?

– Anul 2001 a fost bun pentru sectorul bancar românesc, lucru reflectat de indicatorii celor mai multe dintre bănci. Activele bancare au crescut, depășind 10 miliarde de dolari, privatizarea Băncii Agricole a fost încheiată cu succes, iar BNR a răspuns pozitiv anul trecut la cerința băncilor comerciale și a micșorat nivelul rezervelor minime obligatorii. După cum putem observa, dobânzile au intrat pe un trend descendent ceea ce duce la o creștere corespunzătoare a activității de creditare. După toate semnele, în

acest an inflația se va situa în jurul valorii prognozate de Executiv, iar evoluțiile economice vor fi favorabile. Toate acestea ne îndreptăcesc să spunem că 2002 va însemna o întărire și o creștere calitativă a sectorului bancar românesc. Un domeniu care rămâne extrem de delicat și cu un nivel ridicat al preocupărilor este cel al combaterii spălării banilor și, în acest sens, colaborăm cu Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor pentru a putea identifica prompt astfel de tentative.

– Este un trist adevăr faptul că multe dintre băncile românești s-au aflat în situații dificile, iar unele chiar au clacat. Încrederea oamenilor în sistemul bancar nu este dintre cele mai bune. Cum a reușit Banc Post să rămână în afara acestor probleme, în afara scandalurilor financiare sau politice?

– Cred că aici a contat foarte mult o rigurozitate în aplicarea legislației bancare, faptul că ne-am înțeles rolul de administratori în adevăratul sens al cuvântului. Interesele acționarilor nu

trebuie interferate cu activitatea bancară, din contră, trebuie să se înțeleagă foarte clar că banca, dacă este creată, trebuie să fie condusă de către acei administratori exact spre ținta finală, să deservească clientela, să se implice în economia reală. Noi am fost foarte fermi în acest sens, am avut parte și de acționari care ne-au înțeles și, spun eu, nu am putut să avem momente de slăbiciune în care banca să o ia pe un drum greșit.

– Când credeți că se va stabili sistemul bancar românesc, astfel încât să nu mai avem surprize neplăcute?

– Vă spun cu toată seriozitatea că, deja, s-a făcut curățenie în sistem. Sistemul bancar în România este deja stabilizat și se implică în economia reală.

– Cum credeți că va fi viitorul Banc Post?

– Eu întotdeauna gândesc optimist. Viitorul Banc Post nu poate să fie decât bun!

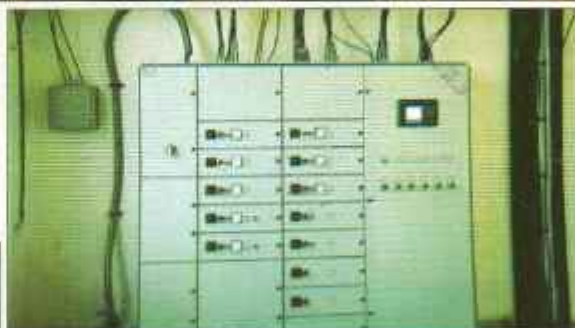
Interviu cu **Alexandru Arion**
 și **Octavian Tibăr**

Apele Siretului vor fi mai curate

Unul dintre obstacolele care au încetinit procesul de aderare al României la Uniunea Europeană este și faptul că țara noastră nu stă tocmai bine la capitolul „protecția mediului”. După Revoluția din 1989, țările dezvoltate de pe bătrânul continent și-au îndreptat privirile către statele est-europene pentru a le ajuta să se dezvolte. Danemarca este țara care, prin Agenția Daneză de Protecție a Mediului (DEPA), a finanțat în România o mulțime de proiecte în domeniu. Ultimul dintre ele a fost finalizat la Roman (județul Neamț), unde s-a inaugurat, la data de 18 aprilie 2002, cea mai modernă stație de epurare a apei din țară.

Lucrările pentru modernizarea stației de epurare a apei din municipiul Roman au debutat în urmă cu trei ani, când Agenția Daneză de Protecție a Mediului împreună cu Primăria

Bazinele stației de epurare unde se colectează apa, pentru depoluare,

Mediului din țara sa, prefectul județului Neamț, primarul municipiului Roman și alți oficiali români. Ambasadorul Danemarcei a vorbit, cu această ocazie, despre obstacolele care stau în calea integrării României în UE: „În primul rând, economia românească este foarte

slab dezvoltată. Venitul mediu pe cap de locuitor este cu mult mai mic decât în alte țări. În al doilea rând, demnitarii români ar trebui să lucreze serios pentru alinierea legislației la cea europeană. Acest lucru nu este greu. În ceea ce privește planul politic, România a făcut deja progrese, îndeplinind condițiile de instaurare a democrației și de rezolvare a problemei minorităților naționale. Dacă, până de curând, existau și probleme privind protecția mediului, acum nu mai este cazul”.

Sprijinul Danemarcei în domeniul protecției mediului, prin finanțarea modernizării unităților economice în scopul scăderii nivelului de poluare, va face ca, în curând, România să îndeplinească toate condițiile, din acest punct de vedere, pentru integrarea în UE.

Roman, Eduard Corduneanu, a explicat cum va funcționa stația de epurare: „Apele uzate din canalizare și cele de proveniență pluvială sunt colectate. Urmează un proces de oxigenare a acestora, apoi sunt trimise în bazine, unde se decantează. După decantare, sunt trimise înapoi în natură, mai precis în râul Siret. Astfel, limitele de poluare a apelor se vor încadra în parametri impuși la nivel internațional, iar flora și fauna din zonă nu vor mai fi afectate”.

Investiția necesară modernizării stației de epurare a apei de la Roman a fost de 4,7 milioane de dolari, din care 2,2 milioane de dolari din contribuție daneză nerambursabilă și 2,5 milioane de dolari din contribuția părții române.

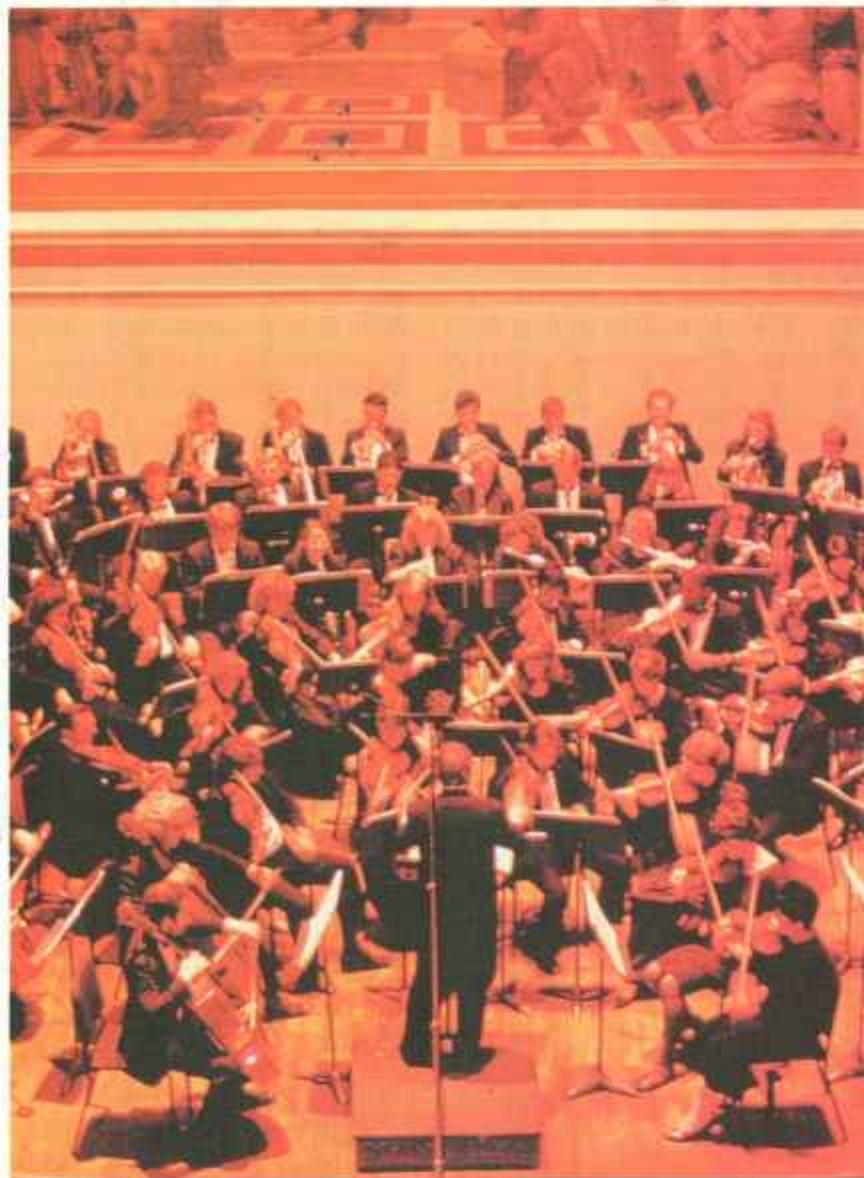
La ceremonia de inaugurare a noii stații au fost prezenți ambasadorul Danemarcei la București, însoțit de doi reprezentanți ai Ministerului

beneficiază de o tehnologie performantă, adusă din Danemarca.

locală au pus la punct proiectul. Stația de epurare, așa cum era acum trei ani, nu reușea să facă față poluării din cauza unor tehnologii învechite. Noua stație este utilată cu tehnologie foarte modernă de proveniență daneză și românească. Directorul general al GOSCOM S.A.

E timpul pentru un nou repertoriu de investiții.

Când faci o investiție, tu să fii singurul care poate dispune de banii tăi oricând și oricum. Să ai condiții flexibile și, în același timp, siguranța că banii tăi sunt gestionați cu profesionalism și seriozitate. Dacă acestea sunt condițiile tale, noul fond deschis de investiții Simfonia 1 îți poate oferi exact ce te interesează. Beneficiezi de experiența a două companii cu tradiție îndelungată pe piața financiară - BRD - Groupe Société Générale și Société Générale Asset Management - dintre care ultima, gestionară a fondului prin filiala sa SGAM - BRD S.A., este unul dintre liderii europeni în administrarea de active.

SIMFONIA 1

Fond deschis de investiții

Societatea gestionară a fondului Simfonia 1 a conceput o politică de investiții cu risc scăzut, care să te protejeze de inflație. Pentru tine nu există restricții în ceea ce privește valoarea investiției. În orice moment îți poți răscumpăra titlurile pe care le deții la fondul Simfonia 1, parțial sau total, fără să ți se perceapă penalități. Și, pentru că în afaceri cifrele vorbesc, ai acces permanent la cifrele exacte care arată valoarea actualizată a investiției tale. Ca să fii sigur că faci o investiție în acord cu interesele tale, contactează cea mai apropiată unitate a BRD - Groupe Société Générale.

Un fond în care interesul tău dirijează.

**BANCA ROMÂNĂ
PENTRU DEZVOLTARE**
GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE

Ceaușescu, întâiul

La Iași, un sondaj inițiat de Facultatea de Științe Politice a scos la lumină, din tenebrele înconștientului colectiv (câci de conștient nu poate fi vorba), o realitate care ne va înghiți în curând dacă nu o vom trata cu toată seriozitatea și cu toată energia de care dispunem. Aproape jumătate (44,3%) dintre tinerii sub 20 de ani îl consideră pe Nicolae Ceaușescu drept cel mai bun președinte al României de până în prezent.

Unii și-au pus problema de ce naiba o asemenea întrebare. Este o nelămurire care rimează cu o alta, deja clasică: „Dă-i încolo de foști securiști! De ce să mai dezgropăm morții?” Ignorarea realității nu a fost însă niciodată o strategie câștigătoare. Prima condiție pentru a se fabrica un vaccin este identificarea și izolarea virusului. Nu ideea facultății ieșene este morbidă, ci realitatea care a prilejuit-o.

Despre nostalgici se tot vorbește de mai bine de un deceniu. Este însă pentru prima dată când o cercetare dă la iveală un tablou sumbru în rândurile românilor foarte tineri, cei care, vrând-nevrând, vor oferi parlamentarii, miniștrii, directorii și patronii de mâine.

Firește, sare imediat în ochi faptul că, la 20 de ani ori mai puțin, nu prea ai amintiri despre Epoca de Aur. La vârste preșcolare, chiar într-un sistem ucigător, copiii erau protejați,

atât cât era omeneste posibil, de către autosacrificii părinți. Cât despre discernământul de-a înțelege ce se întâmplă în jur, nu cred că e cazul să discutăm.

Am putea spune, așadar, că rezultatul sondajului este irelevant, puștimea răspunzând probabil la mișto. Dar nu este așa. Amintindu-și vag că *el* nu sufereau prea tare de foame ori de frig, dezamăgiți de România de azi pe baza unei comparații care îi interesează, aceea cu Occidentul, copiii de ieri sunt, în același timp, copleșiți de către părinții lor cu acel aberant, amnezic „Era mai bine înainte”. Și au ajuns să creadă asta. În felul acesta, adulții reușesc mizerabila performanță de a păcăui grav, pentru a doua oară, față de tineri. Înainte de decembrie 1989, din frică și comoditate, au contribuit la funcționarea unui mecanism criminal și idiot, pregătind odraslelor un viitor de tot rahat. Pentru că acum, după ce o mână de oameni (atâți câți au fost pe străzi *înainte* de fuga dictatorului), majoritatea tineri și copii, au reușit să închidă paranteza istoriei numită comunism, aceiași adulți își mai protestesc o dată copiii, amintindu-și prețurile mici ale unor produse care *nu existau* și „uitând” orele petrecute în beznă și frig, cazanele cu apă pusă la încălzit pe aragaz, treimea de viață petrecută la cozi, campaniile „Coboriți pe scări, nu cu liftul”

sau „Faceți duș, nu baie”, imposibilitatea de a avea vreo proprietate, în afară de un apartament sau o mașină, nechezolul, tacămurile și celelalte oribile substitute de produse alimentare, cartelarea zahărului, untdelemnului, în unele locuri chiar a pâinii, cele două ore de unic program TV, umplute exclusiv cu propagandă comunistă, frica de a vorbi, „alimentația rațională” și campaniile împotriva „hârciogilor” care cumpără mai mult de un litru de untdelemn, nenumăratele rețete prin care unicul salam, cel „de vară”, era făcut să reziste cât mai mult, imbecilizantele ședințe de partid, sindicat, UTC, ASC...

Pentru acestea și multe altele, Nicolae Ceaușescu este cel mai bun dintre președinții României. În ochii a jumătate dintre tinerii ieșeni. Sondajul ar trebui extins la nivel național, poate ne trezim totuși. Acești adolescenți vor vota în curând și, pe de altă parte, în fața unei asemenea realități, visele de integrare par ridicole. Ce folos dacă vom intra în NATO sau în Uniunea Europeană trăind după noi bune impresii despre Ceaușescu? În același timp, trebuie observat că influența părinților n-ar fi funcționat dacă temenii de comparație ar fi fost indiscutabili. Aflând rezultatele sondajului, m-am gândit cum m-aș fi simțit dacă aș fi fost președinte după 1989...

Religia premiată

Ambasadorul Franței, Pierre Ménat, i-a înmănat părintelui profesor Nicolae Dură titlul de Cavaler al Ordinului Național de Merit, conferit prin decret al președintelui Jacques Chirac. Pe lângă faptul că este pentru prima dată când această

distincție este primită de un cleric român, ceremonia de la Ambasada Franței a fost inedită și prin faptul că la ea au asistat secretarul general al Căminului Legiunii de Onoare, nuntial papal la București și reprezentanții Bisericii Ortodoxe

Române. Prezența înalților ierarhi din cele două Biserici a rezonat cu conținutul lucrării pentru care a fost acordată distincția, un volum care vorbește despre ecumenismul primului mileniu de creștinism.

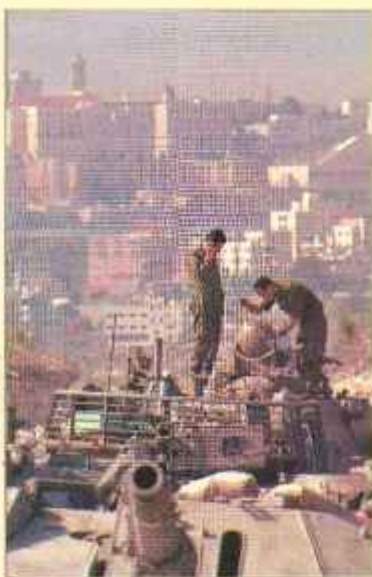
Cugetări anglofone

Comentând cerința NATO ca România să cam scape de exsecrății plantați prin felurite funcții, Ion Iliescu a afirmat că nimeni nu are de ce să se amestece în problemele noastre („neamestecul în treburile interne” era o sintagmă dragă lui Nicolae Ceaușescu). În alt context, el a precizat: „Din politică voi ieși doar după ce voi părăsi lumea”. Și, dacă de

curând se dovedea obsedat de *feeling*, președintele României a dovedit că gândește în engleză: el le-a explicat oficialilor FMI, după propria declarație, că „organismul cel mai stabilizat, pentru totdeauna, *forever*, este organismul mort”, iar concetățenilor săi le-a destăinuit: „cam suntem îndemnați spre formula *small is beautiful*”. Noi ce să zicem? *Silence is awesome!*

Cercul vicios

A trecut de mult vremea când luptele între state erau precedate de declarații de război. În teritoriile palestiniene se desfășoară un război în toată regula, deși nici una dintre părți nu a anunțat așa ceva. Palestiniienii sunt indignați de intervenția amatei israeliene, dar Tel Avivul își justifică acțiunile prin sângeroasele atentate sinucigașe revendicate de organizații palestiniene. Pentru prima dată după mult timp, aliații tradiționali ai Israelului au cerut în mod explicit retragerea trupelor acestuia. Este de observat însă că Statele Unite, de pildă, au atacat Afganistanul pentru motive similare (soldate, e drept, cu mult mai multe victime). Cercul vicios din Orientul Apropiat nu poate fi spart decât odată cu dispariția terorismului, ceea ce...

Metode barbare

A trecut mai bine de o lună de la dispariția lui Vlad Cubreacov, vicepreședintele Partidului Popular Creștin Democrat din Republica Moldova. În lipsa dovezilor privitoare la autorii probabilei răpiri, să remarcăm că, dintre deputații PPCD pe care autoritățile intenționau să îi cerceteze în legătură cu organizarea manifestației-maraton împotriva rusificării, Cubreacov era singurul intangibil, în calitate de parlamentar european. De altfel, lui Iurie Roșca și Ștefan Secăreanu li s-a ridicat ulterior imunitatea parlamentară. Între timp, comuniștii moldoveni au continuat să salte și să ancheteze copii, în vreme ce președintele Vladimir Voronin a transmis salutul său anti-imperialist Congresului prin care Partidul Muncitoresc Român a devenit PCR. Comentariile sunt inutile.

Soția și fiul lui Vlad Cubreacov continuă să participe la manifestația din centrul Chișinăului

Bazil Ștefan

Clopul jos, trece Wim Kok!

La 16 aprilie, primul ministru al Olandei, Wim Kok, a anunțat demisia cabinetului său. Data ar merita să intre în analele tânărului secol XXI, pentru că autoabandonul lui Wim Kok sparge tiparele obișnuite. Demisia sa nu a fost forțată nici de un insucces total al guvernării, nici de pierderea majorității parlamentare, nici de o mare revoltă socială sau de o prăbușire economică gravă, cum se întâmplă de obicei când izbucnește o criză de guvern, ci de un document aparent (subliniez: aparent) banal. Cu șase zile înainte, Institutul olandez pentru documentare asupra războiului (NIOD) publicase un raport conținând critici aspre la adresa politicii Olandei în perioada evenimentelor ce au condus la căderea enclavei bosniace Srebrenița, la 11 iulie 1995. 7.500 de bosniaci musulmani și-au pierdut viața atunci, în masacrele ce au urmat intrării trupelor bosniaco-sârbești, conduse de generalul Ratko Mladici, în orașul ce fusese declarat oficial „zonă de securitate a Națiunilor Unite”.

Or, Srebrenița era – mai exact, trebuia să fie – apărută de Căști Albastre olandeze. Și nu

a fost. Imaginile prezentându-l pe colonelul Ton Karremans primind cadouri de la Ratko Mladici sau pe soldații olandezi, care pederă orașul fără să tragă un singur foc de armă, serbând, cu bere și cântece, întoarcerea lor la Zagreb, nu au încetat să bântuie conștiințele a numeroși olandezi. Lucru firesc, de altfel, dacă ne gândim că Haga găzduiește Tribunalul Penal Internațional care judecă autorii atrocităților (crime de război și genocid) comise în confruntările armate din fosta Iugoslavie. Or, Raportul NIOD îi condamnă mai puțin pe cei 110 militari olandezi desemnați să apere Srebrenița, cât pe factorii de decizie care i-au trimis în acea misiune, imposibilă prin prisma raportului de forțe total disproporționat. „Considerentele umanitare și ambițiile politice au împins Olanda să se lanseze într-o misiune de pace negândită și practic irealizabilă”, acuză NIOD, punând în cauză și ONU.

În 1993, când la Haga se hotărâ trimiterea unui batalion olandez care să apere Srebrenița, Wim Kok era doar „vicele” premierului de atunci, Ruud Lubbers. Dacă Wim

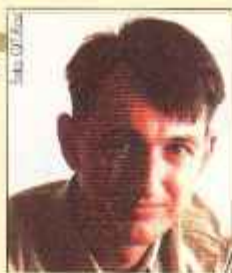
Kok ar fi fost un politician de trei parale, el și-ar fi putut ușor salva guvernul, dând vina pe alții – pe Lubbers, pe ONU, SUA, Europa etc. Raportul NIOD însuși îi oferea asemenea porțițe de scăpare. Dar nu a făcut-o. Fiu de dulgher dintr-un sat apărut prin diguri de furia mării, „copilul polderelor”, cum este poreclit, a păstrat și ca șef de guvern ceva din rectitudinea mediului auster, harnic și cinstit din care provine. Rădăcinile nu i-au permis să se clatine și să trișeze. Demisia de onoare era „singura decizie justă” în această împrejurare, cum a comentat la unison și mass-media olandeză.

„Comunitatea internațională este anonimă și nu-și poate asuma responsabilitățile într-un mod vizibil pentru victime și apropiații victimelor. Eu pot face acest lucru și, iată, îl fac”, și-a explicat el gestul de înaltă moralitate. Care ne dă speranțe că nici în politică nu-i totul pierdut. Din când în când „nasc și la putere oameni”, cum ar zice, azi, cronicarul. Clopul jos, Wim Kok!

pagini realizate de Tudor Călin Zorojanu
foto: AP Rompres

un gând

H.-R. Patapievici

Chipul, îngerul și magazinul

Mă plimb prin Dortmund și, deși vreau să mă concentrez asupra orașului, dorind să îi captez identitatea specifică, nu pot să o fac. Sau, mai bine spus, nu reușesc să ajung la nici un rezultat. Sunt constant bruiat de ceva, de ceva aflat în oraș, care mă împiedică să îl văd, mă împiedică să îl disting *chipul*. Deambulez. Deodată, înțeleg. Nu pot să disting chipul orașului, deoarece văd peste tot numai magazine. Singura prezență *vie*, în acest oraș, este aceea a magazinelor. Deși prezentă, arhitectura a ajuns să fie invizibilă, forma caselor s-a volat, oamenii par a fi devenit substanța mereu schimbată a unui decor anonim, făcându-mi impresia acelor auxiliari din teatre care, între acte, schimbă silențios decorul – și dispar. Cred că înțeleg acum de ce nu i-am putut distinge chipul: deoarece subiectul central al orașului de azi a încetat să mai fie identitatea sa – a devenit *m a g a z i n u l*. Singurul lucru care se vede într-un oraș de azi este prezența coplesitoare a magazinelor. Sunt peste tot, au împrumutat atributul divin al omniprezenței și, de ce nu, l-au uzurpat pe cel al omnipotenței. În epoca prosperității debordante, orașul, orașul care inițial a oferit magazinelor doar un loc de desfășurare, a devenit în zilele noastre *l o c u l* de manifestare al magazinelor. A sfârșit prin a deveni anexa invizibilă a acestora – a mărfurilor etalate, expuse, vândute, depozitate în magazine. În concluzie. Inițial orașul pune la dispoziția târgurilor un loc. Acum orașul pare a nu mai fi decât locul stinger, lăsat liber de expansiunea târgurilor. De ce?

Ce este un magazin? Un loc deschis schimbului de mărfuri. Ce este o piață? Deschisul creat de răscrucea mai multor drumuri. Ce este o biserică? Locul în care se deschide prezența lui Dumnezeu, în prezența comunității credincioșilor. Ce este o instituție, în genere? Este locul în care sunt deschise pentru societate toate posibilitățile legale de a rezolva o anumită clasă de probleme. Ideea esențială este aceea de *d e s c h i s*. A deschide ceva înseamnă a crea posibilitatea unei treceri. A rezolva o problemă înseamnă a trece din starea în care te afli într-una pentru care problema nu mai există – prin intermediul pasajului creat de trecere.

Orașul este deschisul care face posibilă conviețuirea. Magazinul este deschisul care face posibilă vânzarea și cumpărarea mărfurilor. Dacă orașul nu mai are alt chip decât cel al magazinelor, este pentru că deschisul conviețuirii a fost cu totul obturat de deschisul vânzării și cumpărării mărfurilor. În orașul de azi nu mai există decât un singur tip de deschis, cel al magazinelor. De aceea orașele prospere de azi nu mai au nici un chip. Și-au pierdut *propriul*, deoarece propriul unui oraș este conviețuirea, iar conviețuirea, în epoca noastră tehnico-economică, a fost redusă la o anexă a schimbului de mărfuri.

Modernitatea noastră recentă înseamnă și acest lucru: orașele în care locuim au încetat să mai aibă un chip. Când nu sunt prospere, absența chipului este mizeria. Când sunt, absența chipului este magazinul. Dar chipul, atât pentru cele sărace, cum e Bucureștiul, cât și pentru cele bogate, cum e Dortmundul, a dispărut. Când chipul dispare, îngerul se voalează. Te întrebi, atunci: unde mai trăiesc oamenii? E limpede, după absența chipului, că nu acolo unde locuiesc. ■

grupuri de interese, grupuri de presiune

Dan Pavel

Moartea în justiție

Moartea dubioasă a procurorului Cristian Panait, de la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, a pus din nou opinia publică din România în fața problemei dificile a subordonării politice a justiției. De când s-a produs tragedia tânărului de 29 de ani, presa publică într-un serial interminabil detaliile diferitelor dosare la care el a lucrat. Astfel, cercul grupurilor interesate în provocarea morții tânărului magistrat se lărgeste mult. Toți cei intrați în vizorul procuraturii devin suspecti.

Verdictul oficial cu privire la sinucidere este îndoielnic. Panait era un tânăr bine pregătit, cu o strălucită carieră în față, ambițios, fără probleme psihice sau vicii. Cu toate acestea, dacă procurorul s-a sinucis, atunci înseamnă că a fost supus unei presiuni formidabile. Ea nu putea veni direct decât pe linia ierarhică a procuraturii, iar indirect din partea autorităților politice, deranjate de faptul că în comportamentul tânărului apăruseră manifestări de nesupunere la comanda politică. Dacă Panait s-a sinucis, atunci este mai grav decât dacă ar fi fost asasinat. Dacă a fost omorât, crima putea să fie politică – iar atunci stai și te întrebi cam cine ar fi putut duce la îndeplinire ordinul, ce fel de unitate specială – sau dinspre lumea interlopă. În ipoteza crimei, cercul suspectilor este larg, iar dacă așa ceva s-a petrecut, atunci înseamnă că puterea juridică este incomodă, iar cei care au fost deranjați de ea încearcă să îi diminueze presiunea prin eliminarea fizică a reprezentanților acesteia. Dacă ar fi fost o crimă de natură politică, atunci interpretarea este apropiată, în sensul că s-ar fi ordonat eliminarea cuiva care nu executa comenzile venite pe filieră.

Dacă admitem varianta sinuciderii, Panait a fost coplesit când a realizat că de fapt perspectivele carierei sale nu erau deloc promițătoare. Din moment ce i se pretindea supunerea necondiționată față de interesele obscure ale unei justiții transformate în unealta celor de la putere, însemna că el nu și-ar fi urmat nici vocația dreptății și nici o carieră reală. Dacă procurorul era însă un caracter puternic, atunci există posibilitatea ca gestul său să fie unul de curaj, ca un sacrificiu simbolic de sine, cu valoare de avertisment instituțional. Presa a reprodus unele opinii ale unor colegi procurori tineri, care vorbeau despre posibila sinucidere în termeni care permit o asemenea interpretare. Este greu de evaluat de câte asemenea avertismente mai are nevoie clasa politică din România pentru a împinge reforma justiției până la limita dincolo de care subordonarea justiției față de politică devine imposibilă. Actuala justiție este un organism putred, măcinat de corupție și influențe diverse, în care tinerilor le este extrem de greu să își ducă activitatea la început, după care urmează aclimatizarea la mediu și transformarea lor în roțițe care asigură funcționarea sistemului în continuare. Dacă s-a sinucis, înseamnă că Panait a refuzat tocmai condiția subordonării față de un sistem corupt. Pentru ca gestul său să capete sens, trebuia ca să moară justiția așa cum este. Chiar dacă aceia care au fost la putere în ultimii doisprezece ani nu au avut interesul de a comite gesturile esențiale, integrarea în NATO, iar apoi în UE obligă la comiterea lor. Trebuie să devenim compatibili și în domeniul statului de drept, care până acum a fost o semificțiune. Așa cum nu mai trebuie să avem în țară oameni care mor de foame și copii care trăiesc pe străzi, nu trebuie să mai fie posibilă moartea tinerilor magistrați. ■

Indiferent de sinuozitățile evoluției sale politice, Ion Caramitru s-a dovedit un excelent conducător al UNITER, uniunea de creatori cu cea mai bună și mai constantă activitate. Recentă Gală a Premiilor UNITER – a zecea – a fost un spectacol total, bine condus de „Pino”, mai ales că, pentru prima dată, acesta a găsit să-și scurteze intervențiile. Dacă alți lideri nu-și mai justifică de mult longevitatea (cei sindical, de pildă), Ion Caramitru rămâne omul potrivit la locul potrivit.

BILA ALBĂ

O parte a electoratului francez l-a votat pentru președinția republicii pe Jean Marie Le Pen, considerat extremist de către întreaga Europă. Chiar dacă, în mod previzibil, în turul doi al alegerilor, Jacques Chirac va câștiga detașat al doilea mandat de președinte, momentul rămâne unul jenant pentru pretențioasă și sofisticată Franță.

BILA NEAGRĂ

fără microfon

Emil Hurezeanu

Euforia cu amortizor

Atmosfera generală a discuțiilor politice interne și internaționale în ebuliție avansată, privind extinderea NATO și șansele României, acoperă vocile singulare și specializate. Una dintre ele este a vice-amiralului german în rezervă, Ulrich Weisser, un reputat strateg german, cu îndelungi stagii în comandamentele militare ale alianței. Dacă politicienii preferă variațiunile pe o temă dată – sau oferită – de președintele american Bush și interesele de securitate americane după 11 septembrie – militarii au nevoie de scenarii și ipoteze concrete. Politicienii fixează regulile jocului și contururile noilor hărți ale intereselor occidentale, în timp ce militarii le verifică sustenabilitatea – ca să folosim noul cuvânt românesc la modă.

Ulrich Weisser a publicat în *Frankfurter Allgemeine Zeitung* un punct de vedere intitulat *Alianța se reconstruiește*, plecând de la percepția militară, definitorie pentru transformarea ideii politice a extinderii în realitatea din teren a unei alianțe extinse.

Fostul comandant al marinei germane consideră că Alianța nord-atlantică este obligată să ia în considerare o articulare a strategiilor sale înspre sudul și sud-estul Europei. NATO, alături de Uniunea Europeană, trebuie să-și mențină și dezvoltate capacitățile în zona Mării Mediterane și în Orientul Apropiat, consideră strategul german, atâta vreme cât trebuie asigurat accesul la sursele de petrol, în condițiile incertitudinii procesului de pace din Orientul Apropiat, înarmării unor state ca Siria, Iran și Irak și labilității situației politice din țările nord-africane. Din acest motiv, continuă raționamentul, țările NATO ale flancului european sudic își sporesc importanța strategică tradițională. Spania devine astfel cel mai important partener NATO în cazul unor crize în Maroc, Algeria sau Tunisia. Italia a dobândit deja mai multă pondere în alianță, datorită proximității sale geografice de Balcani și Africa de Nord, iar aliații NATO vor continua să sprijine Ankara și să regleze tensiunile greco-turce, atâta vreme cât Turcia joacă un rol cheie în apropierea focarului din Orientul Apropiat. În această logică, scrie textual fostul vice-amiral german Ulrich Weisser, „este necesar ca la următoarea rundă a extinderii NATO să pledăm pentru includerea Bulgariei și a României, în ideea creării unui pod terestru al alianței spre Turcia și spre alte fronturi din Orientul Apropiat”.

În aceeași zonă a noilor priorități militare ale NATO figurează și eforturile Turciei de moderare a atitudinii Iranului, în vederea apropierei sale față de interesele americane, după cum Grecia este în situația de a juca un rol de primă importanță în Balcani, prin oferta credibilă de a asigura o prezență militară în

Kosovo și Bosnia, după retragerea sau transferarea contingentelor americane în Afganistan. De altfel, amintește vice-amiralul german în rezervă, autoritățile elene au și devenit foarte utile prin transmiterea în Statele Unite a unor informații decisive privind prezența rețelelor teroriste Al-Qaida în Bosnia și Kosovo.

În situația creșterii importanței Turciei și Greciei, argumentul includerii rapide a României și Bulgariei devine o piesă de rezistență și în motivația militarilor din NATO.

Înainte de 11 septembrie 2001 exista mereu o rezervă de fond americană, sprijinită de adepții preeminenței flancului nordic al alianței, care dorind să evite crearea unor oportunități la comanda NATO din Mediterana, în favoarea Parisului – prin lărgirea flancului sudic, nu încurajau ipoteza includerii României și a Bulgariei în NATO. Extinderea intereselor globale ale Statelor Unite și Angliei, încoace, în Afganistan și Asia centrală după 11 septembrie și reactivarea pericolului unui război în Orientul Apropiat fac acum obligatorie creșterea rolului flancului sudic, deci repun în actualitate importanța unor țări ca România și Bulgaria.

NATO rămâne o alianță militară și de securitate, notează și fostul vice-amiral german Weisser, iar cele trei dimensiuni centrale ale strategiei sale – capacitatea de intimidare-disuasiune, de apărare și de intervenție trebuie regândite și consolidate pornind de la noua hartă a pericolelor. Reevaluarea importanței României și a Bulgariei răspunde intereselor naționale ale acestor țări. Pe de altă parte, miza acesteia include și o stare de pericol, deci de luciditate și responsabilitate care ar trebui tematizate mai frecvent în chiar țările respective. Nicolae Ceaușescu spunea la congresul al IX-lea al PCR, într-un context istoric total diferit, că revoluția socialistă nu este sinonimă cu o plimbare de agrement pe bulevard. Nu s-a înșelat, chiar dacă el însuși a făcut totul să ne strice plăcerea promenadei. Nici intrarea în NATO nu este sinonimă cu o bătaie cu flori la șosea. Fără minimalizarea importanței istorice a includerii României într-un proiect de civilizație occidentală sigur și verificat, o analiză a efectelor militare și de securitate ale acestui pas, oricât de gravă, devine absolut necesară. Euforia trebuie subtitrată cu traducerea ei în realitatea scenariilor celor mai bune, dar și a celor mai rele, așa cum procedează marile televiziuni globale când transmit imaginile fulminante ale zilei doar însoțite, la baza ecranului, de cifrele seci ale burselor.

calendarul lui Manolescu: mai

Nicolae Manolescu

„Tot mai înveți maică?”

România literară a organizat prima din seria de *Întâlniri* ale revistei. Tema a fost: **Cultura în cotidiane**. Au participat numeroși directori de cotidiane și responsabili ai paginilor ori suplimentelor culturale. Discuțiile i-au împărțit pe participanți în două tabere: una, a celor care susțineau că prezența în gazetele de mare tiraj a culturii e doar problemă de „ambalaj” atractiv, necontând valoarea produselor ori ierarhiile stabilite; a doua, a celor care, admitând că nu se poate prezenta în același fel o carte, o expoziție, un film etc. în săptămânare ori mensuale culturale și într-un cotidian, apărau ideea că nevoia de „ambalaj” nu trebuie să ignore o politică a valorii și că divertismentul, de exemplu, nu e cultură.

Câțiva dintre conducătorii de cotidiane au adus în discuție problema banilor: tirajul e suveran, câtă vreme ziarul trăiește din vânzări, și el nu trebuie perturbat de concesiile făcute gustului unor elite. Scrii ziarul pentru cei mulți dintre cei care-l citesc, nu pentru câțiva literatori sclifosiți. Unul dintre protagoniști a mers până la a susține, într-o notă publicată de ziarul său a doua zi, că, în cotidiane, își are locul viața, nu cultura.

Această mentalitate se reflectă, de altfel, în multe dintre ziarele de la noi. Chit că nicăieri în lume lucrurile nu stau așa. Toate marile cotidiane au pagini, fascicule ori suplimente culturale, în Franța, SUA, Anglia, Germania, Italia ori Spania. Noi n-am fi gata pentru așa ceva. Dar cum să ajungi vreodată la acest nivel, dacă nu încerci să modifice, puțin câte puțin, gustul majoritar? Gazetarii cu pricina confundă capitalismul cu incultura și se mărginesc să fleteze la nesfârșit prostul gust al unora din categoriile lor de cititori. Ca „literator”, mă simt discriminat și exclus. Vreau să am „partea” mea ca acționar moral la un ziar pe care-l cumpăr în fiecare dimineață. Mi s-ar părea normal să nu fiu strivit de majoritate.

Toată această anticulturală atitudine m-a dus cu gândul la o celebră *Cronică a mizantropului* a lui Călinescu, în care e vorba de o babă, gazda unui profesor tânăr, incapabilă să priceapă că acesta nu face nimic altceva, când vine de la școală, decât să citească și să scrie. În mintea ei, oamenii normali muncesc cu brațele, nu cu capul. Dorm noaptea și sunt activi ziua, neconsumând degeaba becurile. Și nu arată palizi la față ca dom’ profesor. Baba nu înțelege nici de ce mai învață oamenii mari, de vreme ce au terminat școala. De unde întrebarea pe care i-o pune chiriașului ei: „Tot mai înveți, maică?” M-am uitat la unii dintre directorii noștri de gazete și le-am citit pe buze o întrebare asemănătoare. Nu cred că e cazul să vă mai rețin ca să vă spun răspunsul. Uitați-vă la buzele mele!

Nicolae Noica: **Tehnica frescei folosită la Voroneț este**

Recent au fost încheiate o parte dintre lucrările de restaurare ale picturii din interiorul mănăstirii Voroneț, lucrări inițiate pe când erați ministru al MLPAT. Am văzut frescele după curățare și am avut impresia că acolo s-a întâmplat o minune. Arătau ca noi, parcă fuseseră pictate cu numai o zi în urmă. Cum au rezistat 500 de ani? Pentru picturile din naosul bisericii, de pildă, ce tehnică s-a folosit?

– S-a folosit pictura pe zid în frescă, despre care G. Vasari spunea că este „cea mai măiestră și cea mai frumoasă”. Ea și-a luat numele, însă, contrar celorlalte genuri de pictură (ulei, tempera etc.), nu de la materialele pe care le folosește, ci de la baza pe care se pictează,

Domnitorii
au înțeles
să ofere
poporului
o carte
deschisă
prin
zugrăvirea
ei pe pereții
lăcașelor
de cult.

adică tencuială care trebuie să fie proaspătă (în italiană *al fresco*). Cercetările efectuate la Voroneț au pus în evidență tehnica aparte de construcție a stratului suport-zidărie-tencuială – strat de o calitate ireproșabilă – pe care s-a aplicat apoi pictura. Așa cum arată și imaginile fotografice pe care vi le pun la dispoziție, de sub depunerile așezate în timp a apărut astăzi, după 500 de ani, o frescă a cărei frumusețe pare neverosimilă, gândindu-te mai ales la faptul că s-a păstrat atâta timp.

– Ca profesor titular al cursului de istoria tehnicii construcțiilor la Facultatea de Construcții Civile și ca vicepreședinte al Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei al Academiei Române, ați fost mereu preocupat de cercetările din domeniul construcțiilor și al materialelor de construcții. De ce?

– Ca să construiești ceva trainic ai nevoie de un fundament solid: cunoașterea tehnicilor și materialelor de construcții. Și fiindcă am înțeles acest lucru, în anii '80, împreună cu un grup de entuziaști, am început să cercetăm construcții și materiale mai vechi de 100 de ani, firește, mai întâi cunoscându-le biografia. La Voroneț lucrările s-au desfășurat pe parcursul anilor 2000 și 2001 fiind coordonate de profesorul universitar O. Boldura, iar partea de cercetare a asigurat-o prestigiosul institut PROCEMA București. Dar sufletul întregii acțiuni a fost maica stareță Irina Păntescu. Până în acest moment curățarea picturilor a costat destul; și totuși trebuie găsiți în continuare alți bani, fiind vorba de

lucrări de interes național.

– Să ne întoarcem în timp, la momentul înălțării Voronețului...

– Conform legendei, după fiecare victorie a domnitorului Ștefan cel Mare pentru păstrarea granițelor țării, se înălța din ordinul său câte o biserică sau o mănăstire. Voronețul a fost ridicat la sfatul sihastrului Daniel, un important „consilier și îndrumător” al voievodului. Trei luni și trei săptămâni, atât au lucrat meșterii la construcția Voronețului. Era în anul 1488, iar opt ani mai târziu, în 1496, a fost terminată și pictura din interior. Inițial, pentru exteriorul lăcașului s-au folosit materiale aparente. Ulterior, în vremea lui Petru Rareș, s-au pictat celebrele fresce exterioare. Era în 1547, iar cel ce-i păstora pe moldoveni era mitropolitul Grigorie Roșca, erudit teolog, care a urmărit cu multă atenție realizarea acestei picturi-sinteză, unică în epocă.

– Câteva secrete arhitecturale ale lăcașului...

– Plecând de la formula simplă a planurilor de construcție și de la cupola pe pandantivi, meșterii au elaborat o arhitectură monumentală proprie, îmbogățită cu elemente noi: sistemul de boltire care face trecerea în mod ingenios de la planul dreptunghiular la cel pătrat, realizându-se astfel turle de o zveltețe uluitoare. Dar efectul surpriză îl constituie plastica decorativă, picturile murale uimindu-i și azi pe vizitatori.

– Ce explicație dați trăinicieii picturilor?

– Mai întâi este de remarcat timpul scurs între realizarea zidăriei și cel al picturii în frescă de circa opt ani la interior și aproape peste patruzeci de ani la exterior, ceea ce a permis o uscare perfectă a zidăriei. Apoi, puritatea materialelor folosite pentru tencuială: var foarte curat și nisip cuarțos. Merită subliniat și modul de realizare a unei elasticități sporite prin armarea tencuiei cu câlți, paie subțiri sau păr de animale. Dar cred mai ales că foarte importantă a fost realizarea acestei lucrări cu suflet, credință și har. De toate acestea a depins comportarea în timp a construcției care a făcut față variațiilor de temperatură, umidității, vântului și tuturor cutremurelor din cele cinci secole de existență.

– Când a apărut, în lume, tehnica frescei?

– În Alexandria, în secolul I, ca o pictură decorativă care cerea îndemănare și execuție rapidă. Fresca se lucrează pe perețele umed. Culoarele utilizate sunt rezistente la alcalinitatea varului. În general, sunt pigmenți naturali de tipul argilelor: verdele de pământ, ocru roșu, ocru galben sau pigmenți pe bază de cupru: albastru azurit, verde malachit.

– Se cunosc autorii picturilor de la Voroneț?

– În mică măsură. Numele lui Marcu Pristavu (la Voroneț) și al lui Dragoș Coman (la Arbore) chiar s-au păstrat. Fără îndoială că erau artiști de mare sensibilitate și cultură și nicidecum simpli zugravi. Cred că trebuie revitalizat acest

meșteșug – al tehnicii în frescă și al restaurării – poate chiar prin școlirea unor oameni aparținând mănăstirilor. Măicuțele și călugării pot fi în primul rând atrași în activitatea de restaurare fiind cei mai implicați sufletește în redarea strălucirii de altă dată a lăcașurilor sfinte în care viețuiesc de mulți ani.

– Celebra „Cina cea de taină” a lui Leonardo da Vinci datează tot de la sfârșitul secolului al XV-lea. Dar în prezent, după 500 de ani, starea ei nu este prea bună...

– Așa este. Încă din 1568, la câteva decenii de la realizarea acesteia, arhitectul Giorgio Vasari spunea că această pictură se află într-o stare jalnică, atât din cauza procedurii de pictură în frescă folosit de Leonardo, cât și din pricina umezelii, a războaielor și a restaurărilor. Din păcate, tehnica frescei, care cere o execuție rapidă, nu se prea potrivea cu ritmul de lucru încet și laborios al lui da Vinci. „Victimă a demonului cercetării”, în loc să folosească metoda tradițională a frescei, pictorul a făcut inovații. A acoperit zidul cu un strat de colofoni (sacaz), ceea ce i-a permis să transforme fresca într-un tablou. Colofoniul, fiind o rășină transparentă, sticloasă, căruia varul stins i-a dat tărie, s-a distrus în timp, îmbătrânind. Și astfel, minunata frescă a „Cinei cea de taină” se deteriorează tot mai mult, odată cu trecerea timpului.

– Să înțelegem că tehnica artiștilor moldoveni a fost superioară celei folosite de Leonardo da Vinci?

– În acest caz, evident. Realitatea confirmă că este așa. Și ar trebui abordate cu mai mult curaj astfel de subiecte... De altfel, bisericile din Bucovina s-au impus ca o operă remarcabilă, de o frumusețe greu de confundat, care merită să ocupe un loc vizibil în patrimoniul universal. Tocmai de aceea trebuie să sprijinim necondiționat conservarea și restaurarea mănăstirilor din Moldova. Iar menirea restauratorului este de a reface unitatea potențială a operei, fără a produce un fals istoric și estetic.

– Cum se face că în nordul Moldovei, pe o zonă nu prea întinsă și într-un interval de timp relativ scurt, a apărut o adevărată colecție de mănăstiri (biserici) ce dăinuie de 500 de ani?

* – O explicație ar putea fi aceea că domnitorii de atunci înțeleseseră ceea ce peste veacuri Nichifor Crainic exprima atât de clar: „Evanghelia rezumă în mare parte problema culturală a maselor. Când ea va ajunge cartea de cetire a poporului, viața românească va fi căpătat puterea acelei conștiințe morale, singura temelie de nezdruccinat, pe care s-a clădit frumos și mare...”. Domnitorii, deci, au înțeles să ofere poporului o carte deschisă – tiparul făcea primii pași – prin zugrăvirea ei pe pereții lăcașelor de cult. Au făcut aceasta cu ajutorul unor călugări-artiști de mare sensibilitate și cultură, care erau ziditori de lăcașuri, dar și ziditori de suflete.

Interviul realizat de Alex. Ștefănescu

te superioară celei utilizate de Leonardo da Vinci

Absida de nord a naosului. Învierea lui Iisus. Detalii - înainte și după curățare.

Absida de nord a naosului. Detalii cu ingerul din scena Iisus Emanuel. Detalii - înainte și după curățare.

Absida de nord a naosului. Scena Învierea lui Iisus - înainte și după curățare.

Cina cea de taină a lui Leonardo da Vinci, așa cum arată azi

CONCURS

ALLFA

Premiu:
Cărți în valoare de:

500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a
scrisorilor dumneavoastră este **20 mai 2002**, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA ALLFA

ALLFA

Colecția de lingurițe

Lingurița face parte dintre tacâmurile noastre zilnice și, în principiu, nu este decât sora mai mică a lingurei. Dar dacă ne gândim puțin observăm că banala linguriță ne este complice la o serie de delicii: savuroasele prăjituri, cafeaua sau ceaiul, un lapte cald în care punem un strop de miere, un ou fiert la micul dejun, o farfurioară de dulceață sau șerbetul pregătit de bunicuțe. Și câte alte mici plăceri

nu le-am putea savura cum se cuvine fără prietenoasa linguriță.

Un colecționar din București a strâns aproape 500 de lingurițe, toate obiecte prețioase, majoritatea din secolul al XIX-lea, lucrate de meșteri din toată Europa: Olanda, Danemarca, Austro-Ungaria, Germania, Anglia și mai ales Rusia. Lingurițe de argint, cu email, sau torsadate, în tehnică Nielo de Tulla,

cu traforuri, intarsii, aurite. Foarte spectaculoase sunt și marcajele în funcție de care specialiștii compun o mică istorie a fiecărui obiect. Și auzim povești cu regi, familii de boieri, domnițe, mici cochetării despre care ne atrag astăzi atenția mai ales prețurile unor astfel de lingurițe: de la câțiva dolari la multe sute de dolari. Obiectele fotografiate fac parte din colecția Dorin Mihalache. ■

Pagina realizată de Remus Andrei Ion
cu sprijinul Fundației Paola Mercuri, www.paolamercuri.ro

Un eveniment al patrimoniului artistic

Muzeul Național de Artă a redeschis *Galeria de Artă Medievală Românească*, cea mai valoroasă și mai completă colecție de acest gen (peste 9.500 de piese). Sunt prezentate – unele pentru prima dată – 900 de exponate datând din secolele XIV-XVIII, printre care icoane, fresce, broderii, manuscrise miniaturate, orfevrărie, sculptură în lemn și în piatră. Trei săli sunt rezervate unui *Tezaur* din care fac parte piese confecționate din metale prețioase, bijuterii și accesorii de costum. Expunerea comparativă, pe provincii istorice, subliniază fondul unitar al artei românești, dar evidențiază particularitățile fiecăre zone în parte.

Sfântul Gheorghe omorând balaurul, icoană din a doua jumătate a secolului al XVII-lea

Buna Vestire, uși împărătești, din al doilea sfert al secolului al XVI-lea, tempera pe lemn, fond aurit, nimburi stucate. Au aparținut bisericii de secol XVIII din Cârligul.

Chivot dăruit de Constantin Brâncoveanu Mănăstirii Hurezi, 1691-1692.

CONCURS

Prezintă:

10 cărți acordate de

Librăria Humanitas din Fundul Curții

adresă: Calea Victoriei 120, București, tel. 01/2128821

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:

București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimitere a scrisorilor dumneavoastră este **20 mai 2002**, data poștei

Concursul este organizat de EDITURA Humanitas

HUMANITAS

În două zile de la eseu la destituire

Ștefan Iordănescu a fost demis din funcția de director al Teatrului Bulandra la două zile după ce Adrian Pinteau propunea publicului acestui teatru un dublu eveniment: reluarea reprezentațiilor cu *Thomas à Becket* de Jean Anouilh în care este regizor și interpret principal și lansarea volumului de eseuri (îl știam că poet) *Hamlet sau actorul lucid* publicat de Editura ALL în colecția Godot.

Demiterea regizorului director a fost urmată de un protest al Uniunii teatrale în care sunt menționate succesele Teatrului Bulandra din ultimii ani, de la *Hamlet* lui Liviu Ciulei la premiul UNITER pentru cel mai bun regizor câștigat de realizatorul spectacolului *Unchiul Vanea*, spectacol care a mai primit alte cinci nominalizări. Ciudat este faptul că demiterea lui Ștefan Iordănescu prin decizia Primăriei Capitalei vine la câteva săptămâni după ce regizorul director a criticat modul în care au fost decernate premiile pentru teatru ale Ministerului Culturii.

Senatul UNITER își exprimă speranța că acest caz „va fi reanalizat și rezolvat în mod corect și civilizat”.

Această carte este un LAUDATIO la adresa actorului. O mărturie a speranței actorului de a fi creator de artă și nu simplu executant al indicației regizorale. Actorii sunt, desigur, „sculptori în fum”, opera lor este, desigur, efemeră, dar munca lor în operă este acerbă, avizată și uneori sacră. Ei sunt dovezi vii ale faptului că sufletul există. Opera actorilor este până la urmă magia prin care sufletul omenesc poate fi întrezărit în zborul lui ciudat prin oglinzile somptuoase ale Universului. Singura plată a actorilor pare a fi ingratitudea uitării... Ce destin exemplar! Adrian Pinteau

CENTRUL CULTURAL EUROPEAN
prezintă un spectacol unic **R** de DAN PURIC

Transportator unic:
eurorlines

Sala RAPSODIA,
Str. Lipscani nr. 53
Sâmbătă 25 mai
ora 20.00

Parteneri media:
FLACĂRA, ȘAPTE SERI, ZILIA, COTIDIANUL, OBSERVATOR CULTURAL, ANTENA 2, CULTUREȘTIUR - 98.3 FM

Spectacol realizat în colaborare cu Compania PASSE-PARTOUT D.P. și cu sprijinul EUROIN, FUNDATIA CORESI, UNITER, APPSR (Fabricat în România) LUXTEN, S.C. TURBOMECHANICA S.A., PLASMAJET, BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ, PC NET, S.C. CONTINENTAL S.A., DECORATIVA, GEROVITAL, PRIMERA COMMUNICATIONS

Casa de bilete (tel.: 315.89.80): zilnic 11.00 - 18.00; duminică închis.

Colțul sufleurului

Travesti pentru Gaițe

Alexandru Dabija a fost una dintre vedetele absente de pe podiul Gaiiei Premiilor UNITER, deși spectacolul său *Creatorul de teatru* de la Teatrul Act a fost nominalizat pentru cea mai bună producție. Marcel Iureș, interpretul principal din spectacol, a fost desemnat cel mai bun actor al anului și a menționat faptul că piesa lui Thomas Bernhard nu ar fi avut același succes fără aportul lui Alexandru Dabija. A precizat însă și faptul că Dabija acum nu mai face regie. „Face altceva”, a spus marele actor. Alexandru Dabija a renunțat la directoratul Teatrului

Odeon și în loc să lucreze o piesă a lui Caragiale, așa cum se aștepta toată lumea în anul Caragiale (având în memorie și spectacolul colaj *Prostia e nemuritoare* montat la începutul anilor '90 la Cluj) a ales o altă comedie românească, *Gaițele* lui Kirițescu. Deja se vorbește despre acest spectacol: despre agitația repetițiilor și mai ales despre faptul că două dintre „gaițe” vor fi jucate în travesti de Constantin Cojocaru și Șerban Ionescu dublat de Ionel Mihăilescu. Decorurile vor fi realizate de scenograful Vittorio Holtier, iar costumele de Irina Solomon.

Remus Andrei Ion

Eficiența alchimiei în teatru

Alchimistul lui Paulo Coelho și-a întins legenda până în România. Editurile se agită pentru obținerea drepturilor de autor, iar librării sunt de-a dreptul furioși dacă nu primesc exemplare suficiente din fiecare carte a lui Coelho care apare.

Alchimistul este un fenomen care a pătruns și în teatru. După zece dramatizări și spectacole de teatru sau de muzical jucate în Europa și Japonia, Alchimistul are șanse să devină un succes de public și la Teatrul Odeon de pe Calea Victoriei.

Teatrul a cultivat mereu misterul ca formulă principală de a-l captiva pe spectatori. Orice legendă prinde rădăcini pe scenă. Pe acest lucru s-au bazat cu siguranță și cei care au lansat forma teatrală a Alchimistului. Există o interpretare pur românească a acestei celebre cărți: două traduceri (la Nemira și Humanitas), o dramatizare a lui Radu Macrinici și un spectacol de teatru regizat de Anca Maria Colțeanu. Dar așa cum se întâmplă de cele mai multe ori, dramatizările capodoperelor în proză sunt departe de farmecul creației originale. Alchimistul nu face excepție, cel puțin în spectacolul bucureștean la care ne referim. Este greu să readuci pe scenă sensibilitatea, vraja frazelor lui Coelho. În carte sunt doar cuvinte, pe scenă însă mult mai multe forme de expresie, de la glasul actorilor la imaginea de ansamblu a scenei.

Asta nu înseamnă că Alchimistul nu merita o versiune teatrală. Nici vorbă. Mai ales că și regizoarea și trupa Odeonului au antecedente remarcabile pe linia fantasticului în teatru: Anca Maria Colțeanu a regizat la Piatra Neamț Prințul din lacrimă, oferind o interpretare foarte personală a basmului Făt frumos din lacrimă, iar la Odeon nu s-au uitat succesele cu Saragosa – 66 de zile.

Alchimistul însă este un spectacol care își pierde ritmul, în care actorii exagerează în ton și timbru, unde misterul nu are și darul de a femeca. Este un spectacol după un roman cu foarte multe surprize plăcute, neașteptate, care însă nu aduce pe scenă nici una dintre aceste surprize ale prozei fantastice. Nu are suspans probabil pentru că fiecare dintre realizatorii spectacolului are de spus povestea lui: regizoarea a ales câteva momente din carte, scenograful construiește o imagine a lumii prin care călătorește personajul lui Coelho, iar actorii își interpretează rolurile cu pasiuni și motivații diferite.

Ca o concluzie, trebuie spus că spectacolul de la Odeon nu este o capodoperă, dar nici o catastrofă. Doar că între această interpretare scenică și carte aș opta mai degrabă pentru lectură. Personajul lui Coelho are pe umăr un înger, așa după cum spunea Gabriel Liiceanu la o conferință de presă, iar acest înger parcă nu ne vizitează și în spectacol.

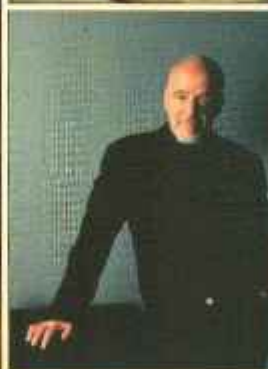
... Povestea acestui spectacol a început cu un îndemn și cu o mână întinsă care îmi dăruia o carte: Alchimistul de Paulo Coelho. „Citește cartea asta și fă un spectacol după ea!”

Am citit-o. Am început să-mi doresc spectacolul. Au trecut șase ani în care nu am făcut nimic concret pentru el... Probabil acum trebuia făcut... Anca Maria Colțeanu

Cea mai importantă reușită a spectacolului de la Odeon este scenografia imaginată de Dragoș Buhagiar. Și poate faptul că această interpretare duce mai departe legenda Alchimistului.

Brazilianul Paulo Coelho este o legendă a literaturii contemporane. Faima și-a cucerit-o cu romanul Alchimistul care a fost publicat pe toate continentele. „Cărțile sale au un impact covârșitor asupra a milioane de oameni”, a scris The Times. Practic, vânzarea cărților sale se apropie de cifra de 34 de milioane de exemplare. În România Alchimistul a apărut inițial la Editura Nemira. Acum cărțile lui Coelho sunt publicate de Editura Humanitas.

TREI FILME DE CINCI STELE

Camera fiului

Horia Pătrașcu

„La stanza del figlio” – Italia, 2001 – 99 minute

Distribuit de: INDEPENDENTA FILM – GLOB COM MEDIA

Premiul PALME D'OR – Cannes 2001
Nominalizat la OSCAR 2002 – cel mai bun film străin

„Odată cu trecerea anilor, începem să ne gândim tot mai mult la moarte așa că această temă pe care am resimțit-o și eu am încercat, dacă nu să o alung, atunci să o confrunt prin intermediul unui film.” – afirmă autorul total (scenarist, producător, regizor și interpret principal) **Nanni Moretti**.

Filmul este superb prin simplitatea sa desăvârșită și copleșitor prin dramatismul său reținut...!

Cunoscut până acum mai ales prin comedii, Moretti (care suferă el însuși de o formă de cancer – dar asta nu are nici o legătură cu ultima sa operă!), acum trece la un registru grav – deși nelipsit pe alocuri de un fin umor! – înfățișându-ne o poveste voit lipsită de patetism (deși e vorba despre un tată care și-a pierdut fiul într-un accident stupid), surprinzătoare prin căldura ce o conține și prin **Speranța** pe care o sugerează pe cât de discret, pe atât de profund:

„un film în care nu se întâmplă, aparent, mai nimic” – și în care de fapt se consumă **TOTUL!**

Într-o lume mereu mai aberantă, mereu mai neliniștită și plină de violență, *Camera fiului* reprezintă o oază de frumusețe umană, înțelepciune: un îndemn la autoanaliză, compasiune și înțelegere reciprocă – un îndemn la depășirea

durerii, provocate sau întâmplătoare...

Într-un moment în care cinematografia se află în impas, Nanni Moretti ne propune un Cinema Veritabil, și este greu de sesizat în care dintre cele trei ipostaze – scenarist, regizor sau interpret – atinge, cel mai mult, **perfecțiunea...!**

În dormitor

"In the Bedroom" – SUA,
2001 – 130 minute
Distribuit de: NEW FILMS INTERNATIONAL

SUNDANCE FILM FESTIVAL
Premiul Juriului

GLOBUL DE AUR 2002
Premiul pentru cea mai bună actriță
de dramă (Sissy Spacek)

OSCAR 2002
Cea mai bună actriță în rol secundar
(Marisa Tomei)

Nu mai e pentru nimeni o noutate faptul că americanii – în lipsa unor scenarii originale! – apelează mereu mai mult la „ecranizări” (și de multe ori la modul cel puțin discutabil!)

O mai mult decât plăcută surpriză ne oferă însă de astă dată debutantul în regie de film **Todd Field** (co-scenarist al unei adaptări după o povestire a regretatului prozator **Andre Dubus**, decedat în 1999). Filmul său (având tangente surprinzătoare, atât ca subiect dar și ca manieră de a fi filmat, cu cel al lui Moretti – primul analizat în aceste pagini), pare a fi mai mult „european” decât un produs de peste Ocean – adică

este total lipsit de acele imbecilități devenite notorii în bună măsură în cinematografia actuală yankee: durități gratuite, vulgaritate, pornografie crasă etc... Și în acest film, o familie își pierde

fiul: dar în acest caz, fiul este asasinat mișelește... (admirabil în rolul tatălui englezul **Tom Wilkinson!** – cu mult peste prestația premiatei Spacek, în rolul mamei celui ucis)... asasinatul respectiv fiind doar „pretextul” declanșării unui complicat și dramatic proces de conștiință al părintelui: are el, sau nu?, dreptul ca, în cazul indifferenței justiției – aplicată mai ales asupra clasei de mijloc americane! – să-l ucidă, **el însuși**, pe nemernicul asasin...?!

Este un film psihologic de zile mari, ce anunță un mare regizor!

K-Pax

"K – PAX" –
SUA, 2001 – 118 minute
Distribuit de:
NEW FILMS INTERNATIONAL

Cu doar puțin mai înainte, mă refeream la problema „ecranizărilor” în cinematografia americană. Ei, bine, iată încă una: **și, surprinzător!, la fel de reușită!** De data asta după un roman de **Gene Brewer** și în regia lui **Iain Softley**. Apar însă următoarele întrebări:

– Este vorba de un film „S.F.”? Este – **și nu prea.**

– Este vorba de un „basm modern”? Este – dar nu numai.

– Este un film „psihologic”? Este – (dar să lăsăm, altfel ajungem la celebra replică a lui Marin Preda, **cea cu girafa...!**).

Și atunci, ce e K-Pax?

ESTE un foarte frumos film, dus, practic, „în spate” de cei doi interpreți principali, multi-premiați **Kevin Spacey** (*American Beauty* etc.) și **Jeff Bridges** (*Marele Lebowski* etc.). Marea performanță a acestei originale pelicule o reprezintă, repet, confruntarea dintre acești doi uriași actori – fără de care filmul, sunt absolut convins, ar fi fost ușor trecut cu vederea...!

Un „extraterestru” și un medic „psihanalist”

se confruntă în a se înțelege unul pe altul, asta în zilele noastre și într-un mediu absolut (și **pământesc!**) urban – prilej a ne dezvălui, împreună, cât de frumoși, dar și nemernici, suntem noi pământeni! – dar și cât de reci, și lipsite de bucurii, pot fi niște „prezumptive” civilizații extraterestre, deși cu mult mai avansate din punct de vedere intelectual...!? Repet: filmul este total lipsit de „efecte speciale”, trucaje etc. – se petrece **pe Pământ, aici și acum!**

Un film realist prin esență, poetic prin acțiune și... amar-ironic, printr-un final de zile mari!

MAȘINA DE SCRIS

CORRESPONDENȚĂ

Alex. Ștefănescu

Stimate donn

Numele meu este Alexandra Prassa-Nica. Acum un an am scris un roman (din care vă trimit acest fragment). Odată încheiat, l-am camuflat într-un dosar și l-am „rătăcit” printre alte asemenea învelisuri cenușii care-mi populează biblioteca (sunt arhitectă).

Dar știu exact unde se află. Este de ajuns o singură privire în acea direcție ca să trăiesc din plin cele mai intense sentimente: mândrie (chiar l-am scris!), vinovăție (cum de l-am abandonat?), spaimă (dacă e o prostie?), groază (dacă mă fac de râs?) și mă opresc aici pentru că aş putea umple pagini întregi cu gânduri de acest fel.

Ca să nu mai răpesc din timpul dv. (sunt convinsă că repre-

zintă încă o variantă la acest gen de scrisori) vă mulțumesc pentru posibilitatea pe care o oferiți, prin rubrica dv., celor suferinzi, asemenea mie, de boala atât de derutantă cunoscută sub numele de timiditate.

Alexandra Prassa-Nica

Stimată doamnă

Am început să citesc, sceptic, fragmentul de roman pe care mi l-ați trimis. Sceptic pentru că autori care scriu literatură accidental se dovedesc a fi, de obicei, simpli amatori. Și, în plus, pentru că subiectul însuși – întoarcerea unui matur în timp, la vârsta copilăriei – predispune la retorism și la un romantism ieftin. Treptat, însă,

lectura a devenit captivantă. Textul are un suflu liric care îl împinge mereu înainte, așa cum duce vântul un vas cu pânze. Iar stilul este solemn fără a fi prețios.

Mi-a plăcut și tehnica literară pe care, în mod evident, o inventați cu o fermecătoare spontaneitate (și nu o preluați mecanic de la alții, ca atâția prozatori tineri de azi). De exemplu: vorbiți despre casa părintească fără să o numiți casă, ceea ce creează un delicat suspense. Apoi, descriind ezitarea pe care o aveți în fața intrării, vă imaginați – ingenios – că ea, casa, vine spre dv., ca să vă ajute să depășiți momentul de șovăire.

Textul mi-a plăcut, integral. Mi-a amintit de filmul *Frații sălbatici* al lui Ingmar Bergman. Reproduc – un fragment din fragment, atât cât îmi îngăduie spațiul tipografic de care dispun – și vă sfătuiesc să scoateți din bibliotecă dosarul și să terminați de scris romanul.

Pragul

Și iată-o, deodată, grandioasă, plină de demnitate și de o grație desăvârșită, tăcută și de neclintită, așa cum o știam și cum nu sperasem s-o mai regăsim vreodată, nepus de dragă și în toate neprefăcută. Învăluită în amărăciunea nemeritai singurătății, părea perfect decupată din tiparul memoriei pentru a mă aștepta, ca totdeauna, răbdătoare și devotată. Cum de o uitasem, dar o uitasem oare? Nu cumva amintirea ei, călătorind pașnic prin mine, prin meandrele întortocheate ale atâtor decepții, regrete sau amăgiri, fusese reazemul pe care-mi sprijinisem, când și când, sufletul stingher și cocoșat ca un umil semn de întrebare?

Traversasem, cu blândă perseverență, un timp istovitor, târând anevoie o grămadă de bagaje pretioase, până la această răspântie unde apariția ei miraculoasă mă oprise brusc, nedumerită dar instinctiv încântată, pe drumul care-și continua lunecarea spre inevitabila întâlnire, într-un punct, cu orizontul. Deși o priveam încă bănuitoare, simteam cum bucuria absurdei regăsiri trezește din amorteală ritmul vechi, uitat pe undeva, pe parcursul îndelungatei mele

călătorii: tic-tac, tic-tac... Dar ce căutam amândouă în acest loc straniu, absolut necunoscut și de ce forțele misterioase care ne împinseseră spre această răscruce de soapte, umbre și îndoieli mă împiedicau acum s-o ating, s-o mângâi chiar și să-i dăruiesc vorbele pe care aștepta de atâta amar de vreme și pe care, inexplicabil, nu le aveam acum la mine? Cineva, sau ceva semănând cu o oglindă mi se așezase în cale, poveri știute sau doar imaginate se înălțaseră într-o baricadă, iar bagajele pe care, într-un fel sau altul, le adusesem până aici păreau, brusc, de neurnit. Mă oprea, oare, căldura care se cocea vertiginos sau de vină era doar teama ca, sub stângăcia atingerii mele, inegalabila ei splendoare să se spulbere în grămada de mărunțișuri care-mi locuiau existența?

Cum stăteam așa, nehotărâtă, aproape bucuroasă, aproape înspăimântată, gândind chiar să mă întorc în altă zi – mai răcoroasă – sau în aceea zi în care voi fi capabilă să intervin, măcar o dată, în evenimentele care mă trăiau, s-a îndreptat ea către mine și, înfruntând răsturnarea timpului în trecut și chemarea spațiului spre uitare, conștientă, astfel, de propria-i măreție, mi-a asternut dinainte treptele de marmură tocite de vremurile aspre și șlefuite, cu migală, de timp.

Am început să urc. La fiecare pas găfăiam și blestemam bagajele care se dovedeau atât de potrivnice, dar cum, treaptă cu treaptă, aruncam în urmă balastul anilor nesocotiți încă, iată-mă ajunsă undeva sus, sus de tot, acolo unde totul părea posibil, acolo unde mulțumirea mi se contura întreagă pentru că șotiile străvechi râdeau îngăduite de suflet și mă ajutau să mă simt, da, acasă.

M-am oprit, o clipă, în fața ușii întredeschise ca o invitație mută, încercând să strunesc gândurile enervante care mă asaltau, din toate părțile, asemenea unor animale întărite: să intru sau să sun? o mai fi cineva prin casă? dacă nu mă mai așteaptă nimeni, după atâta timp? și, chiar, cât timp...

– Hai, odată! Mă ții în curent! Nu sunteți în stare să închideți o ușă cum trebuie! Altfel, sunteți grozavi cu toții!

Ei, dar asta era glasul bunicii, glas care ascundea, sub falsa asprime a tonului, comorile ei cele mai de preț, nebăgate în seamă de nici unul dintre noi: dragostea fără limite și iertarea necondiționată. Cât de dor îmi fusese de ea... și de ceilalți... acum, aici, o pală de emoție răscolea prin grămada sentimentelor irosite, atâția ani, sub straturi prăfuite de indiferență și plictiseală.

Antologie de proză scurtă

o larna în Bărăgan

Un microbuz în beznă

Lucram la combinatul de fibre artificiale de lângă Brăila, în afara orașului, în trei schimburi. Era o linie de tramvai până acolo. Când eram în schimbul doi terminam treaba la ora 22.00. Pe la 22.30 ieșeam pe poartă. La 23.00 eram acasă. Combinatul era foarte mare și avea două porți, la distanță de 1 km una de alta. Poate știi ceva despre vara din Bărăgan. Dar iarna? Păi iarna era cumplit de frig. Viscolul te biciuia din toate părțile, spulbera ninsoarea și te orbea, zăpada se troienea în cele mai nepotrivite locuri. Se bloca linia de tramvai, și atunci nu mai ajungeam acasă la ora 23.00, ci la 24.00 sau chiar mai rău. Așa că după câteva luni, când m-am împrietenit cu colegii de la dispecerat (ei culegeau datele de producție din secții), îi rugam să mă ducă cu microbuzul de serviciu până aproape de casă. Ei veneau de la poarta cealaltă. Într-una din seri, după ce am vorbit cu ei la telefon și am stabilit întâlnirea, am plecat spre poartă. Era 22.30, cum spuneam, când am ieșit pe poartă. După vreo două minute am văzut microbuzul, mai bine zis două faruri cu faza lungă, și i-am distins cu greu silueta în beznă viscolită. Am făcut cu mâna. A oprit ca de obicei. Am mers în spate și am urcat. M-am așezat pe una din băncuțe. Microbuzul a plecat imediat. Atunci mi-am dat seama că urcasem în altă mașină. M-am trezit singură cu doi necunoscuți.

Drum spre iad

Lângă șofer mai era un tip. Nici unul nu s-a întors cu fața spre mine. Instantaneu mi s-a uscat gura și am încremenit. Apoi mi-am cerut scuze că am confundat mașina și i-am rugat să mă lase să cobor.

– Nu vă faceți griji, și noi mergem în oraș, a spus șoferul. Și n-a oprit. Eram înspăimântată. Am încercat să-mi păstrez calmul. Până la marginea orașului erau cred vreo 9 km. Cei doi erau foarte tăcuți. Lumina farurilor despica ninsoarea întunecată doar la câțiva metri înaintea. După un timp care mi s-a părut nesfârșit am văzut luminile primelor blocuri. Am început să-mi revin. Chiar la marginea orașului, însă, microbuzul a cotit la dreapta pe o șosea care tăia câmpul spre Dunăre. I-am implorat să mă lase să cobor chiar acolo.

– Stați liniștiți, a spus șoferul fără să se întoarcă. Mai luăm pe cineva și după-ai mergeam înapoi.

Microbuzul luase viteză. La stânga și la dreapta, câmp pustiu. În față, șoseaua neagră și sumbră. Nu vedeam nici o scăpare. Era drumul meu spre iad.

Dintr-o dată au apărut în față niște vagoane de tren, care staționau pe calea ferată ce tăia șoseaua. Șoferul a înjurat printre dinți și a oprit.

Într-o fracțiune de secundă mi-am dat seama că m-aș putea salva totuși de bestii. M-am strecurat cu agilitate pe ușa din spate și am rupt-o la fugă înapoi, spre șoseaua principală. Viscolul și ninsoarea se mai potoliseră.

Cred că am avut un avans de vreo 3 minute până ce ticăloșii și-au dat seama ce s-a întâmplat. Am auzit motorul pornind, microbuzul a întors și a început urmărirea. Eram îmbrăcată în pantaloni negri și geacă de fâș galbenă ca lămâia, de care eram foarte încântată. Atunci însă am blestemat-o. Nemernicii m-au depistat cu ușurință și s-au apropiat întâi cu viteză, apoi șerpuind și silindu-mă să mă ferească să nu mă izbească. Dacă o luam peste câmp n-aveam nici o șansă, zăpada era prea mare. În cele din urmă mi-au tăiat calea la vreo 200 m de șoseaua salvatoare. Șoferul a rămas în mașină, țintindu-mă cu farurile, iar celălalt a coborât și a venit spre mine hotărât să mă înșeface.

Știam că e sfârșitul.

Urletul

În ultima clipă, adrenalina mi-a făcut următorul serviciu: cu o luciditate parcă străină de mine am analizat situația: individul nu era nici foarte înalt, nici prea solid. L-am lăsat să ajungă la 1 metru distanță. Atunci am scos un urlet înfiorător (niciodată nu am mai produs așa ceva). După-aceia,

cu voce joasă și perfect calmă, i-am spus:

– Ce faci? Vrei să te vadă lumea?

(Nu era nici dracu' pe-acolo, doar câteva mașini treceau departe pe șoseaua principală. Și totuși, l-am păcălit și a avut un moment de ezitare, suficient ca să-și piardă siguranța.)

În clipa următoare, șoferul a strigat:

– la mai dă-o-n... bip... și hai să ne cărăm. Au stins luminile și s-au cărat.

A fost triumful vieții asupra morții. Chiar dacă, să spunem, aș fi rezistat fizic, nu cred că aș fi supraviețuit moral unei astfel de agresiuni.

Am mers agale spre șosea, gâtul a început să mă doară îngrozitor și câteva zile n-am putut vorbi. N-am reclamat nimic la poliție. Doar fusese gafa mea! Nici nu le-am putut vedea numărul. Am povestit totul unui coleg cu care eram bună amică, iar el a rămas pe gânduri și m-a privit așa de ciudat încât am fost sigură că ar fi preferat să-i relatez o perversă scenă a violului. Așa că n-am mai povestit la nimeni.

Elena Catargiu
București

● Lectura acestei povestiri este permisă minorilor doar cu acordul părinților.

IMPORTANT!

Stimați corespondenți din toată țara
Se apropie momentul decernării premiului „Mașina de scris” pentru cel mai bun text publicat la această rubrică. Îi puteți câștiga pe ultima sută de metri, trimițându-mi încercările dv. pe adresa: Alex. Ștefănescu, la revista *Flacăra*, Piața Presei nr. 1, sector 1, 71341 București. Mă interesează orice gen (poezie, proză, teatru, critică și istorie literară etc.). Nu trebuie să-mi trimiteți sute de pagini, sunt suficiente câteva. Manuscrisele nepublicate nu se restituie.

NICHITA
STANESCU

Însoțit
cu o carte
la mână

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de:
500.000 lei

Decupați talonul și trimiteți-l pe adresa redacției:
București, Piața Presei nr. 1, cod 71341, sectorul 1
Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți. Data limită de trimiteri a scrisorilor
dumneavoastră este **20 mai 2002**, data poștei

Comitetul organizatorilor al concursului „MAȘINA DE SCRIS”

Editoria „Mașina
de scris”

La pizzeria „Cuptorul cu lemne”, din București, bulevardul Pache Protopopescu nr. 63, joi, 18 aprilie, VIP-uri, ziaristi, caricaturisti, lume, lume, s-au înghesuit să guste atât produsele oferite de patronul pizzeriei-galerie Costel Vlădăreanu cât și caricaturile expuse pe pereți de Puiu Găzdaru.

La concurență cu programul guvernamental *Fabricat în România*, Puiu Găzdaru și-a lansat cu această ocazie propriul său program satirico-umoristic „Fabricat în România”. În cele peste 150 de desene alb-negru și color, figuri de politicieni de toate culorile, mai vechi și mai noi, polițiști cu și fără vile, magistrați inamovibili și mai puțin, zâmbesc strâmb din șarjele acide pe care Puiu Găzdaru le publică zilnic în paginile *Jurnalului național*.

Prezent la vernisaj, primarul sectorului 2, Neculaie Onțanu, a anunțat că odată cu această a patra expoziție, galeria de artă din pizzerie se va numi „Galeria Sorin Postolache” subliniind încă o dată meritele celui ce a pus suflet pentru aceste expoziții-evenimente. Să mai menționăm, în încheiere, că de programul „Fabricat în România” al lui Puiu Găzdaru se va râde până pe 18 mai. Cât despre programul guvernamental...

text **Aurel Ștefan Alexandrescu**

Punctul pe F Verii lu' Vadim

Alexandru Arion

Verii politici, desigur. Pe unul dintre ei îl cheamă, ați ghicit, Le Pen. Le Pen și Le Vadim. Primul e foarte de dreapta, celăilalt nici nu mai știe de ce e. Și nici cu cine face partidul, dar asta e o altă poveste. Nici noi nu știm, ne pare rău, domnule senator. Și nici nu am înțeles vreodată.

Nu pot să nu recunosc că m-a luat un zâmbet pe dinainte când am aflat știrea că respectivul francez s-a cocotat în turul al doilea al prezidențialelor. Adică, să aibă și el falții lor, nu, coane Vadime, parol! Că noi l-am avut destul. Din păcate, însă, era un zâmbet cam amar, un zâmbet cu gâncul la spaima care l-a trimis pe români la urne, ca să voteze contra cuiva și nu pentru cineva. E și asta un fel de democrație. Democrația de frică.

Ce-i drept, vâru' Le Pen pare mai moderat decât cestăilalt. Fără execuții pe stadioane și alte asemenea. N-am auzit nici să aibă vreo *Franta Mare*, pe care să o viseze în tiraj egal cu numărul locuitorilor și fără concurență. Pe scurt, vrea francu-n țară și imigranții afară. Cam atât. Mă rog, poate că mulți dintre francezi (17 la sută) chiar gândesc că n-o fi rău așa, dar, din păcate pentru respectivul individ, ar trebui să dea de trei sferturi din echipa de fotbal chiar înainte de Campionatul Mondial de-o să-l bată la scor și echipele de cartier din Tokio, dacă-or avea curaj să se ducă acolo fără Zidane și Thierry Henry. Așa că, măcar din cauza asta, n-o să-l voteze (n.r. – aceste rânduri sunt scrise înainte de turul doi al alegerilor), după cum nici noi nu l-am votat pe-al nostru.

Din nefericire însă, verii lui Vadim s-au cam prăpăsit prin toate țările de ție și frică să nu aibă vreo nație mai puternică un moment ge-

neral de inconștientă, că istoria vine peste noi cu tăvălugul. Mai știm câțiva care au început tot cam așa... Iar la o privire atentă, fenomenul nici măcar nu mai pare atât de ciudat: e firesc ca într-un moment în care se vorbește atât de mult despre globalizare și integrare, și se și fac destule lucruri concrete în acest sens, să existe o familie de veri speculanți de idei, răspândită prin toate țările cât de cât civilizate, care să exploateze faptul că sunt atâția inși în aceste țări care nici n-au habar despre ce înseamnă termenii și ideile în cauză. Iar verii... Verii știu ce înseamnă – ba chiar, susțin eu, aderă, pe undeva, la toate aceste lucruri (că nu sunt nici proști, nici incuți și nici nebuni, oricât ar dori să pară astfel) – dar speculează prostia, incultura sau nebulia unora. Ies în față și urlă mai tare decât toți, au planuri care mai de care mai trăsne pe care mă-ndolesc că le-ar pune vreodată cu adevărat în aplicare (cum poate să creadă vâru' Le Pen că deportează 3 milioane de oameni?!), pentru că asta este șansa lor de afirmare. Și vine turul 1, la care majoritatea stă acasă. De lene, de plictiseală, din dezinteres. Și vine turul 2 la care majoritatea se scoală de pe canapea de frică, și votează: să iasă cine-o leși, dar nu vâru'! Iar vâru', oricare ar fi el, din orice țară, așteaptă liniștit, răzându-și în barbă, momentul în care n-o să mai fie turul 2...

Din acest colț de pagină, semnatul rubricii mai pune o dată punctul pe F și vă urează, vouă, cititorilor, din partea întregii redacții a revistei **Flacăra**, Paște fericit!

Prostia, frate cu românul

Efortul unei publicații de a obține imagini cu Andreea Marin în pat cu prietenul ei este nu numai o dovadă de nesimțire (așa cum, de altfel, au spus majoritatea vocilor), ci și de prostie, căci miza era un non-subiect jurnalistic. Dacă Andreea Marin ar fi fost surprinsă în pat cu un elefant ori cu Ion Iliescu, atunci, dincolo de încălcarea intimității, era ceva. Dar așa, care e poanta?

Andreea Marin,
victima unui mod bolnăvicios
de a înțelege presa.

E-literatura

Portalul literar-cultural LiterNet (www.liternet.ro) a lansat o antologie electronică de proză scurtă, în care figurează, între alții, Ana Blandiana, Răzvan Petrescu, Bogdan Suceavă, Corneliu Mihai Ungureanu, Cătălin Țârlea.

Textele sunt însoțite de desene realizate de Andrei Mănescu. Inițiativa se adaugă altor demersuri similare, dintre care nu lipsesc cărțile editate pe CD, și care marchează o tendință deja împănămantă pe alte meleaguri.

Adevărul despre Flacăra

Anul IV.
No. 32-23 Maiu 1915

Inaugurăm în acest număr un serial de-a lungul căruia vom prezenta spicuri din cele mai interesante articole apărute în revista noastră vreme de peste nouă decenii. Le-am intitulat „Adevărul despre Flacăra” pentru că aceasta este adevărata Flacăra, care arde de aproape un secol. Încă de la înființarea sa, în 1911, de către liberalul Constantin Banu, Flacăra a acoperit o largă arie de subiecte, de la cele sociale până la cele de cultură. Multe dintre articole sunt interesante nu numai ca „parfum de epocă”, ele prezentând un real interes documentar.

„O privire generală asupra aviației militare”, a apărut în numărul 32 / 23 mai 1915, un adevărat cover story.

„Războiul modern a pus în serviciul său tot ce i-a putut da știința mai nou și mai ingenioasă. Aviațiunea, cea mai recentă și mai mare descoperire a omenirii, încă abia eșită din fașă, îi dăte cu prisos concursul ei”, glosează autorul în debutul documentarului. Urmează o trecere în revistă a rolului jucat deja de aviație, de la declanșarea, cu doar un an în urmă, a celui de-al doilea război mondial. Zeppelinuri și aeroplan, detalii tehnice, înzestrarea cu armament, strategii de ambele părți – toate acestea sunt descrise de elevul pilot Ion Popescu, fără

a ultă referințe la aeronautica românească și posibilitățile ei din acel moment.

Cover story-ul mai include un scurt istoric al aviației autohtone, dublat de un rezumat internațional al domeniului – un domeniu care, să nu uităm, avea doar 9 ani vechime! În primii ani, „luteala” avioanelor era de 50-60 de kilometri pe oră, iar autonomia de zbor putea atinge peste 100 de kilometri...

În 1909, Blériot traversa Canalul Mânecii, un an mai târziu Chavez survola Alpii (murind stupid la aterizare), în 1912 apar hidroavioanele, iar aeroplanele participă pentru prima dată la un război (în Tripolitania). În 1915 recordurile ajungeau la 226 km/h, 8.000 m altitu-

dine și 26 de ore zbor fără întrerupere. „Ce ne rezervă viitorul? N'ar fi deloc îndrăzneț să întrevădem adevărate orașe aeriene, cu mișcări fantastice, într'un timp nu prea îndepărtat”.

Cele trei pagini dedicate subiectului (din 12, câte avea revista) sunt completate cu fotografiile unor pionieri ai aviației: Aurel Vlaicu, Puiu Sturza, Poly Vacas, Gogu Mihăilescu și alții. Nu lipsește nici poezia: Ștefănescu (frecventă pe atunci practica de a nu folosi și prenumele) oferă cititorilor patru strofe sub titlu – care altul? – „Icar”.

Tudor Călin Zorojanu

114

FLACĂRA

AVIATORII

NOSTRI

FLACĂRA

115

Capitan Pătruș

Puiu Sturza

Ștefan Van Veen

G. Mihăilescu

O PRIVIRE GENERALĂ ASUPRA AVIAȚIEI MILITARE

Aviațiunea militară a pus în serviciul său tot ce i-a putut da știința mai nou și mai ingenioasă.

Aviațiunea, cea mai recentă și mai mare descoperire a omenirii, încă abia eșită din fașă, îi dăte cu prisos concursul ei”, glosează autorul în debutul documentarului.

Urmează o trecere în revistă a rolului jucat deja de aviație, de la declanșarea, cu doar un an în urmă, a celui de-al doilea război mondial.

Zeppelinuri și aeroplan, detalii tehnice, înzestrarea cu armament, strategii de ambele părți – toate acestea sunt descrise de elevul pilot Ion Popescu, fără

a ultă referințe la aeronautica românească și posibilitățile ei din acel moment.

Cover story-ul mai include un scurt istoric al aviației autohtone, dublat de un rezumat internațional al domeniului – un domeniu care, să nu uităm, avea doar 9 ani vechime!

În primii ani, „luteala” avioanelor era de 50-60 de kilometri pe oră, iar autonomia de zbor putea atinge peste 100 de kilometri...

În 1909, Blériot traversa Canalul Mânecii, un an mai târziu Chavez survola Alpii (murind stupid la aterizare), în 1912 apar hidroavioanele, iar aeroplanele participă pentru prima dată la un război (în Tripolitania).

În 1915 recordurile ajungeau la 226 km/h, 8.000 m altitu-

dine și 26 de ore zbor fără întrerupere. „Ce ne rezervă viitorul? N'ar fi deloc îndrăzneț să întrevădem adevărate orașe aeriene, cu mișcări fantastice, într'un timp nu prea îndepărtat”.

Cele trei pagini dedicate subiectului (din 12, câte avea revista) sunt completate cu fotografiile unor pionieri ai aviației: Aurel Vlaicu, Puiu Sturza, Poly Vacas, Gogu Mihăilescu și alții.

Nu lipsește nici poezia: Ștefănescu (frecventă pe atunci practica de a nu folosi și prenumele) oferă cititorilor patru strofe sub titlu – care altul? – „Icar”.

Tudor Călin Zorojanu

Ștefan Van Veen

În 1915 recordurile ajungeau la 226 km/h, 8.000 m altitu-

dine și 26 de ore zbor fără întrerupere. „Ce ne rezervă viitorul? N'ar fi deloc îndrăzneț să întrevădem adevărate orașe aeriene, cu mișcări fantastice, într'un timp nu prea îndepărtat”.

Cele trei pagini dedicate subiectului (din 12, câte avea revista) sunt completate cu fotografiile unor pionieri ai aviației: Aurel Vlaicu, Puiu Sturza, Poly Vacas, Gogu Mihăilescu și alții.

Nu lipsește nici poezia: Ștefănescu (frecventă pe atunci practica de a nu folosi și prenumele) oferă cititorilor patru strofe sub titlu – care altul? – „Icar”.

Tudor Călin Zorojanu

Ștefan Van Veen

Ștefan Van Veen

Ștefan Van Veen

DIN ISTORIA AVIAȚIEI ROMÂNE

Aviațiunea militară a pus în serviciul său tot ce i-a putut da știința mai nou și mai ingenioasă.

Aviațiunea, cea mai recentă și mai mare descoperire a omenirii, încă abia eșită din fașă, îi dăte cu prisos concursul ei”, glosează autorul în debutul documentarului.

Urmează o trecere în revistă a rolului jucat deja de aviație, de la declanșarea, cu doar un an în urmă, a celui de-al doilea război mondial.

Zeppelinuri și aeroplan, detalii tehnice, înzestrarea cu armament, strategii de ambele părți – toate acestea sunt descrise de elevul pilot Ion Popescu, fără

a ultă referințe la aeronautica românească și posibilitățile ei din acel moment.

Cover story-ul mai include un scurt istoric al aviației autohtone, dublat de un rezumat internațional al domeniului – un domeniu care, să nu uităm, avea doar 9 ani vechime!

În primii ani, „luteala” avioanelor era de 50-60 de kilometri pe oră, iar autonomia de zbor putea atinge peste 100 de kilometri...

În 1909, Blériot traversa Canalul Mânecii, un an mai târziu Chavez survola Alpii (murind stupid la aterizare), în 1912 apar hidroavioanele, iar aeroplanele participă pentru prima dată la un război (în Tripolitania).

În 1915 recordurile ajungeau la 226 km/h, 8.000 m altitu-

dine și 26 de ore zbor fără întrerupere. „Ce ne rezervă viitorul? N'ar fi deloc îndrăzneț să întrevădem adevărate orașe aeriene, cu mișcări fantastice, într'un timp nu prea îndepărtat”.

Cele trei pagini dedicate subiectului (din 12, câte avea revista) sunt completate cu fotografiile unor pionieri ai aviației: Aurel Vlaicu, Puiu Sturza, Poly Vacas, Gogu Mihăilescu și alții.

Nu lipsește nici poezia: Ștefănescu (frecventă pe atunci practica de a nu folosi și prenumele) oferă cititorilor patru strofe sub titlu – care altul? – „Icar”.

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Tudor Călin Zorojanu

Gimnastică artistică

Furtună de-a binelea!

Aureolată cu cinci titluri consecutive obținute la campionate mondiale, echipa feminină de gimnastică a României s-a văzut în imposibilitatea de a participa la recentele întreceri europene care au avut loc în Grecia.

Alexandra Marinescu a fost nevoită să suporte trei operații la coloana vertebrală și și-a încheiat cariera la 15 ani.

Așadar, la senioare ne-am prezentat până la urmă și fără Andreea Răducan. În atari condiții, Oana Petrovski (16 ani), lipsită de aportul unor coechipiere, a obținut un „bronz” la sărituri și s-a clasat pe un onorabil loc 5 la individual compus. Această ultimă probă a fost câștigată (la mare luptă cu olandeza Verona Van De Leur) de Svetlana Horkina (23 de ani, împliniți pe 19 ianuarie), aflată la cel de-al treilea titlu continental consecutiv. Rusoaica a egalat astfel recordul deținut de Nadia Comăneci prin performanțele din anii 1975, 1977 și 1979. Dacă privim și ierarhia în concursul pe echipe (Rusia, Olanda, Italia), constatăm că a dispărut eterna „triletă” România – Rusia – China și aceasta nu numai din cauza modificării codului de punctaj. Este vorba de schimbarea unor generații (cazul nostru) sau de infuzia specialiștilor ruși în „țara lalelelor”. La nivelul juniorilor, echipa României s-a

clasat pe poziția secundă, ca și Floarea Leonida la individual compus și sol, dar cu „aur” la bâmbă. „Argint” pentru Iuliana Chindea (sărituri) și „bronz” pentru Monica Roșu (sol și sărituri).

Dar în apele învolburate ale gimnasticii românești, cum spuneam în numărul trecut al revistei, izbucnise deja furtuna de gradul nouă înainte de „europenele” din Elada. Pornind pe firul unor vorbe aruncate în treacăt de marea campioană Aurelia Dobre, cotidianele de sport (și altele) au avut o pâine bună (chiar cozonac!) de mâncat. Astfel, s-a dovedit pe rând că Gina Gogean, Alexandra Marinescu, Daniela Silivaș, Monica Zahiu și Celestina Popa au fost „îmbătrânite” în acte cu un an (doi – Silivaș!) spre a se eluda normativele Federației Inter-

naționale și ale CIO care, pentru senioare, ridicaseră limita de vârstă treptat (de la 14 la 15 și apoi la 16 ani).

Ar fi multe de comentat pe marginea celor de mai sus, însă ne vom limita la a spune că Silivaș, Marinescu și Zahiu au recunoscut fal-surile în speță. Dar cum se putea opune de exemplu Alexandra, care avea pe atunci 11 ani? Mai trist este că metodele ceaușiste de a raporta producții agricole record la hectar și de a obține cât mai multe medalii sportive (cazul Silivaș) au continuat și după 1990. Prin forțarea organismului tânăr de a suporta rigurile unui concurs la o categorie superioară de vârstă au fost obținute nu doar medalii nemeritate, ci, mai ales, a fost periclitată sănătatea sportivelor respective. Analizând care sunt con-

secințele medicale deosebit de grave ale faptului că o gimnastă își începe cariera la 6 ani, profesorul Ioan Drăgan, directorul Institutului Național de Medicină Sportivă a făcut și o afirmație șocantă: „Noi am inventat lucrul pe durere”. Departe de a se fi încheiat, se pare că oficialii vor să mușamalizeze scandalul respectiv.

Credem totuși că gimnastele înseși nu sunt de blamat, ba din contră, ele s-au autodepășit, învingând concurențe mai mature. În orice caz, cele șapte medalii cucerite de junioare ne dau dreptul să sperăm că nu vom asista la un gol între generații și că revirimentul senioarelor se va produce chiar la J.O. de la Atena, 2004.

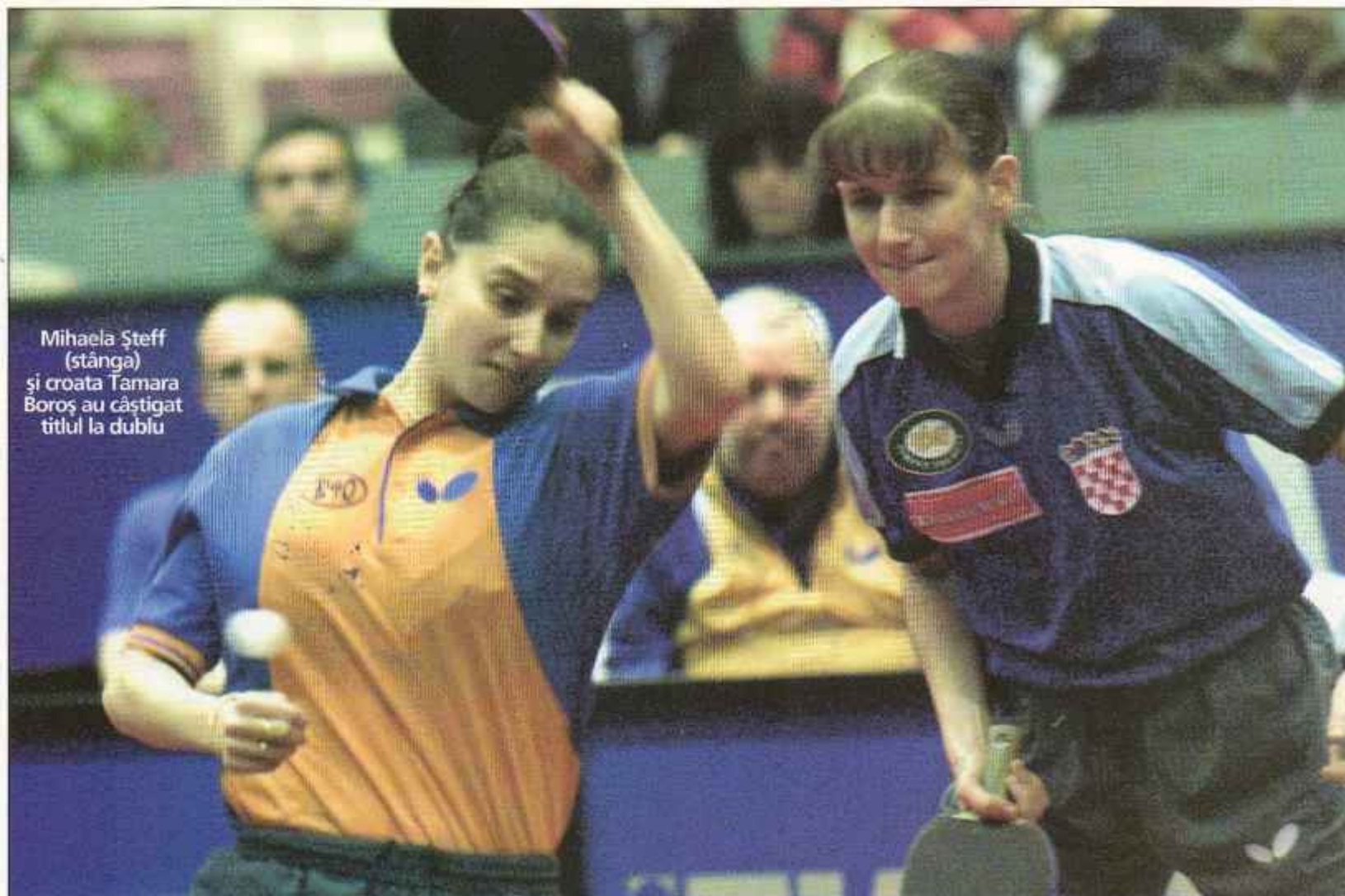
Nicolae Vieru, președintele forului nostru de specialitate și vicepreședinte al celui internațional, deși recunoaște că „suntem puși într-o situație extrem de delicată”, se prevalează de faptul că „nu numai în România au existat astfel de metode”, concluzionând: „Ce-i mai grav este că, până la urmă, cele care vor avea de suportat consecințele sunt tocmai sportivele.”

Ministrul Tineretului și Sportului, Georgiu Gingăraș, consideră că prin demersul jurnalistic imaginea României are de suferit și nu trebuie să mai săpăm în trecut. Ca urmare, a cerut colaboratorilor să emită un ordin, o hotărâre ceva prin care sportivii (în special cei de la gimnastică) să fie obligați să-și comunice anul nașterii printr-un act notarial întocmit pe proprie răspundere.

La închiderea ediției

Nu numai că MTS nu va iniția o anchetă în cazul măsurării vârstelor, ba, mai mult, la propunerea acestei instituții, Președintele României a semnat un decret privind conferirea Ordinului național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler, cui credeți? Lui Nicolae Vieru!

Mihaela Șteff
(stânga)
și croata Tamara
Boroș au câștigat
titlul la dublu

Le-am ping-ponguit pe nemțoaice!

Deși unele mențiuni scrise în presa noastră datează abia din 1926 privind practicarea jocului cu mingea de celuloză, în ultimele decenii România a devenit o prezență constantă între primele cinci țări din lume la nivelul tenisului de masă, alături de China sau Japonia.

De altfel și mai înainte, în perioada 1936-1958, Angelica Rozeanu (40 de titluri de campioană națională, dintre care 18 la simplu) a cucerit 24 de medalii de aur la întrecerile mondiale, din care 16 de aur (campioană a lumii la șase ediții consecutive, 1950-1955). Alte sportive longevive au fost Ella Zeller-Constanti-

nescu și Maria Alexandru care, alături de Geta Pitică, au adus faimă tricolorului. În 1992, la Stuttgart, echipa alcătuită din Otilia Bădescu, Emilia Ciosu, Adriana Năstase-Simion și Maria Bogoslov Rotaru și-a adjudecat titlul european. Ei, bine, după zece ani, la sfârșit de Mărțișor și început de Prier, de această dată la Zagreb, performanța a fost reeditată, „autoarele” numindu-se Mihaela Șteff (locul 9 în ierarhia mondială), Ana Gogorită și Adriana Năstase. Lipsind Otilia Bădescu (nerefăcută după o operație de menisc), Adriana a fost arma secretă a echipei. Într-adevăr, aceasta a adus punctul victoriei

(3-2) atât în semifinalele cu Ungaria (deținătoarea trofeului continental), cât și în finala cu Germania. Având ca obiectiv dobândirea a una-două medalii, un frumos succes realizat de cele trei jucătoare și de antrenorul Gheorghe Bozga, mai ales ținând cont că la precedenta ediție a „europenelor” ne clasasem doar pe locul 9. În concursul individual, Mihaela Șteff (cap de serie nr. 2) a fost singura care a atins faza „sferturilor”, iar în proba de dublu – alături de croata Tamara Boroș – a cucerit o nouă medalie de aur.

Textul: **Pompiliu L. Dumitrescu**

Foto: **EPA-Rompres**

CONCURS

**SANKT
PETERSBURG**
INCĂLZEȘTE INIMA

Nume:
Preznume:
Vârsta:
Profesie:
Stare civilă:
Adresa:

Telefon:

4

PREMIU „SANKT PETERSBURG” PE ADRESA DUMNEAVOASTRĂ!

Citiți cu atenție articolele din acest număr al revistei și veți reuși, într-un mod plăcut, să vă încălziți inima. Răspundeți corect la întrebarea de mai jos, și puteți câștiga unul din cele 4 premii:

- * 1 bax vodcă „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax gin „SANKT PETERSBURG” 0.7 l.
- * 1 bax lichior „SANKT PETERSBURG” 0.5 l.
- * 1 bax gin tonic

Completați talonul și expediați-l, până pe data de 20 mai 2002, împreună cu răspunsul pe adresa: Publicațiile Flacăra, București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

ÎNTREBARE:

Care sunt cele două proprietăți ale Regelui Mihai în România?

RĂSPUNS:

.....

Toyota Corolla este o mașină din clasa C. În România
va ataca segmentul de piață al VW Golf, Renault
Mégane, Ford Focus și Peugeot 307.

Toyota Corolla costă
între 13.804 și 17.898 euro,
în funcție de dotări

„Toyota este o mașină performantă pentru România”

Interviu cu domnul Stratos Vakkas, director general Toyota România

▼ După 1990, în România au apărut tot felul de mărci străine de mașini, la care românii au visat ani de-a rândul. Printre acestea s-a numărat și Toyota. Cum apreciați prezența firmei Toyota în România?

– Este foarte adevărat ce ați afirmat despre visul românilor; am avut aceeași experiență în Grecia. În ceea ce privește Toyota, în primii 6-7 ani după 1989 nu s-au făcut investiții pe piața românească. Firmele care reprezentau Toyota aici nu au prea avut activitate. Toyota Hellas din Grecia a dat undă verde către Toyota din Japonia în 1999 și astfel ne-am „instalat” aici în anul 2000. Am înregistrat o creștere semnificativă a vânzărilor, de la 30-50 de mașini înainte de acest moment la 100 în prima jumătate a anului, apoi, în 2001 – 390 de mașini, iar pentru acest an preconizăm vânzarea a 600 de mașini.

– Această politică a „pașilor mărunți” este o caracteristică a politicii firmei?

– Nu, nu este tipică firmei-mamă din Japonia; aceasta este foarte prudentă în mișcările pe care le face, dar odată intrată pe o piață, aplică politica „pașilor mari”. Acest lucru se întâmplă acum, în Europa; se fac investiții mari – avem o uzină în Anglia, una în Franța, o alta, recent inaugurată, în Cehia. Și în România, firma aplică politica „pașilor mari”, creșterea vânzărilor fiind de 50% de la an la an. Ceea ce a fost înainte de 2000 nu poate fi numită „politică a pașilor mărunți” pentru că, de fapt, nu a fost deloc.

– Toyota este o mașină bună pentru România?

– Da, este o mașină foarte potrivită pentru condițiile de climă din România (unde este și foarte cald și foarte frig și mult praf) precum și pentru starea drumurilor care, deocamdată, nu este cea mai bună. Studii tehnice independente de cele ale companiei Toyota, făcute de S.U.A. și Germania asupra acestei mărci, au confirmat înaltele standarde de calitate și funcționare ale mașinilor Toyota și le-au situat în top. Și pentru România este o mașină performantă.

– Cum apreciați concurența de pe piața românească?

– Este o competiție strânsă, bună; cele mai mari firme au aici reprezentanțe, jumătate dintre ele de mulți ani. Avem un oarecare handi-

cap pentru că am venit aici destul de târziu și ne va fi mai greu, comparativ cu cei care au început acum 6-7 ani.

– Credeți că în această competiție va ajunge cineva să domine, la un moment dat?

– Deja se poate spune acest lucru despre Renault (exceptând, desigur, Dacia și Daewoo) datorită modelelor Clio și Mégane care se fabrică în Turcia și vin la prețuri foarte bune. De asemenea, s-a impus marca Volkswagen, cu îndelungată tradiție pe piața românească. De doi ani, ne alăturăm și noi acestor firme.

– Ce greutăți a întâmpinat Toyota în România?

– Prima problemă, în primele 6 luni, a fost aceea de a găsi un loc bun pentru prezentare și service. În rest, nu cred că se poate vorbi despre alte greutăți, decât cele obișnuite oricărei afaceri: birocrăția, starea generală a economiei, puterea de cumpărare a populației, absența clasei

de mijloc care abia se formează. Sunt dificultăți la care ne așteptăm și să nu credeți că nu am văzut asta și în alte locuri! Avem în urmă experiențele Toyota Hellas în Grecia, acum 16 ani, când situația economică nu era grozavă, precum și Toyota Bulgaria. Vom depăși aceste probleme din România așa cum am făcut-o și în țările numite mai înainte.

– Ce ați găsit încurajator pentru dezvoltarea afacerii?

– Cel mai important lucru este că am găsit aici tineri plini de energie, dispuși să învețe și să muncească din greu. Sunt bucuroși și mândri că putem să ne bazăm pe astfel de oameni în compania de aici. Este esențial pentru viitor. Alt element încurajator este acela că publicul românesc iubește mașinile – vedem asta zilnic – dar nu oricum, ci pe cele foarte bune și cu un design frumos. Sunt de asemenea conștienți că economia românească merge pe drumul cel bun chiar dacă acesta este mai lung. Este clar pentru noi că viitorul zonei balcanice este în România.

– Ce se regăsește în firmă din personalitatea dumneavoastră?

– Vreau să cred că trei dintre trăsăturile mele la care țin cel mai mult caracterizează și compania pe care o conduc: deschidere, sinceritate, onestitate.

Toyota România speră să vândă până la sfârșitul anului 600 de autoturisme, dintre care 200 din modelul Corolla.

Corolla de 1,4 litri consumă în oraș 8,4 litri, iar în regim extraurban 5,7 l/100 km – consumuri apropiate de cele ale mașinilor Ford Focus și VW Golf

Bisericile Apocal

Chiar dacă fiecare dintre cele șapte biserici-cetăți a primit mesajul potrivit, după starea și faptele sale, Apocalipsa este adresată întregii creștinătăți, sub forma unui avertisment înaintea

Smirna este una dintre cele două cetăți care au primit doar laude în Apocalipsă. Astăzi, în jurul bisericii de altădată se întinde orașul Izmir, al treilea ca mărime din Turcia.

ipsei

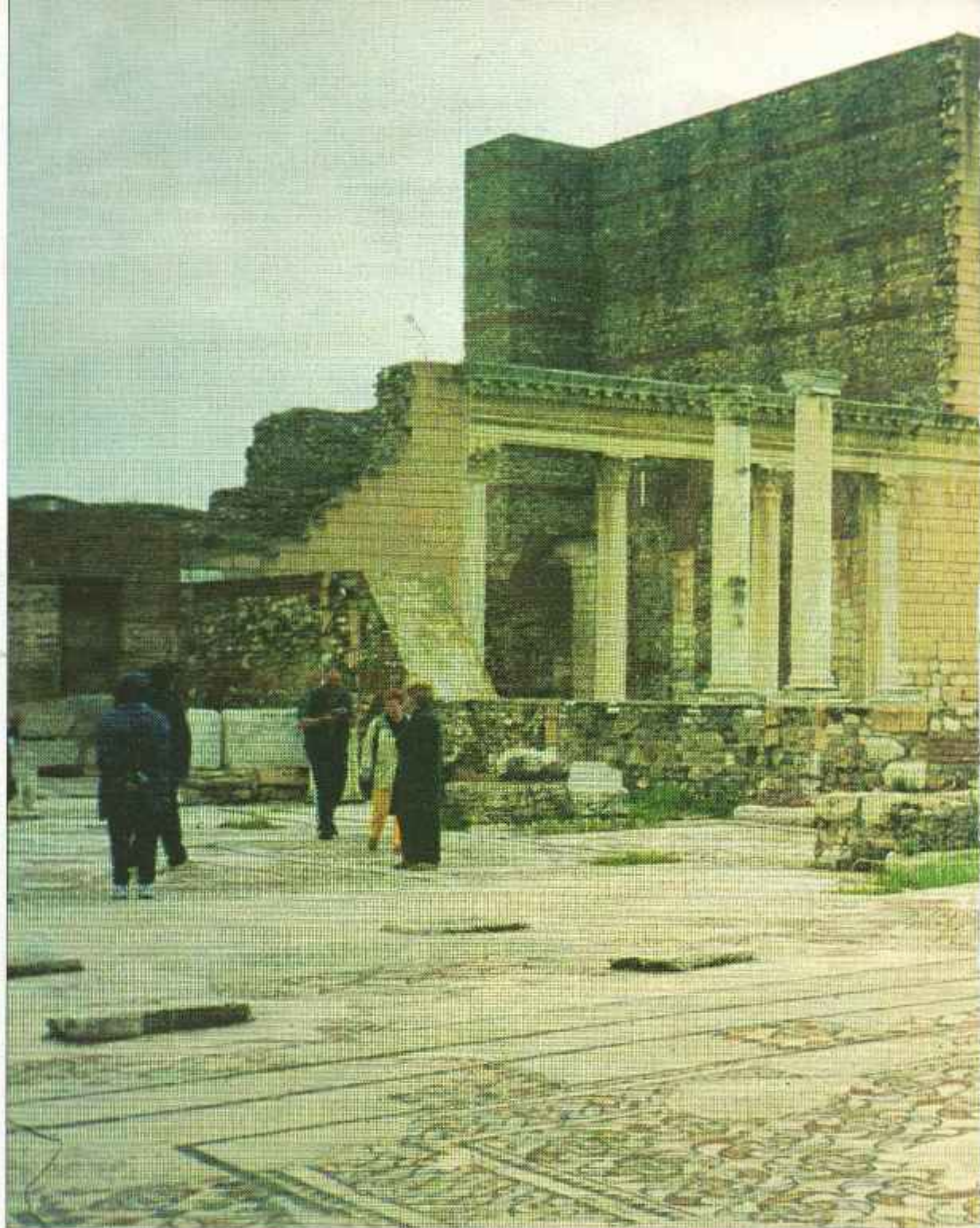
Vremii Judecății.

Poștașul Apocalipsei a străbătut 730 de kilometri, în șapte zile de mers fără odihnă, pentru a duce scrisorile Apostolului Ioan la destinație. Prin bunăvoința Biroului de pelerinaj al Patriarhiei Române, care și-a inaugurat, recent, programele în Asia Mică, am refăcut și noi acest traseu. Și am văzut că, poate nu din întâmplare, profețiile Apocalipsei s-au cam îndeplinit. Cetățile laudate de Apostolul Ioan au supraviețuit prin orașe mari. Își poartă „cununa vieții”, trudesec întru veșnicie. Gloria cetăților criticate în Apocalipsă a apus demult. Acolo n-am găsit decât ruine.

documentar

Redactarea Apocalipsei ar data, după toate aparențele, din anul 95, când împăratul Domițian, supranumit „al doilea Nero”, a declanșat un val de persecuții împotriva creștinilor. La acea vreme, ultimul supraviețuitor dintre apostoli, Ioan, era episcop în Efes. Se pare că autoritatea sa în zonă l-a deranjat pe romani, astfel încât a fost exilat în Insula Patmos. Acolo, Dumnezeu i s-a arătat, i-a revelat Vremea Judecării, poruncindu-i să scrie Apocalipsa. Se crede că Ioan ar fi dictat această carte unui discipol, iar scrisorile care o alcătuiesc au fost trimise spre șapte biserici-cetăți: Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea. Apocalipsa este, probabil, cartea cea mai controversată din toată Biblia. Pe de o parte, stârnește curiozitatea multor cititori lacomi după supranatural. Pe de altă, îi descurajează prin limbajul ei simbolic. Părinții Bisericii spun că este în zadar să pretinzi că înțelegi mesajul Apocalipsei, în toată complexitatea lui, dar nici nu poți veni cu acest pretext ca să-l faci să dispară din orizontul nostru spiritual. Așa stând lucrurile, vă dați seama că n-o să mă apuc să vă povestesc eu Apocalipsa. Nici n-aș putea. Vom merge fiecare, copăcel-copăcel, pe drumurile ei întortocheate, atunci când și dacă vom avea nevoia de-a ne pregăti pentru veșnicie. Dacă va fi să fie, eu aș înhăma inima și sufletul la această povară frumoasă, mintea mai puțin. Înainte de inaugurarea unei statui, se acoperă capodopera cu o pânză. Apoi, printr-o ceremonie, se procedează la „dezvelirea, descoperirea” ei. Acesta este exact sensul cuvântului „Apocalipsa” (în greacă *apocalypsis*), tradus cel mai adesea prin „revelație”. Să citim, totuși, împreună, prima dintre cele șapte fericiri transmise de Ioan: *„Fericit este cel care citește, și cel care aud cuvintele profeției și păzesc ce este scris în ea, căci vremea este aproape.”* În rest, fiecare cu fericirile sale. Mie nu-mi rămâne decât să vă doresc Apocalipsă ușoară!

*„Știu faptele tale, că ai
numele că trăiești, și ești
mort. Fii veghetor și
întărește ce rămâne, care
este pe cale să moară.
Dar ai în Sardes câteva
nume care nu și-au
murdărit hainele.”*

Sardes — Biserica Somnului

Într-o zi, o fetiță a venit plângând la școală. Învățătoarea a vrut s-o mângâie. Între două suspine, fetița i-a spus că și-a pierdut certificatul de naștere pe care i-l dăduse mama, pentru a-l duce la școală. Fetița s-a explicat în felul următor: „Am pierdut scuza mea că m-am născut într-o zi.” Istoria, povestită de Yhon N. Alexander, face referire la ce s-a petrecut cu Biserica din Sardes. Ea pierduse, își uitase originea divină și nu se mai preocupa de Domnul care

îi dăduse naștere. Dacă nu-și găsea „certificatul de naștere” își pierdea definitiv rațiunea de a exista. Chiar dacă „îl mergea numele că trăiește”, viața ei spirituală se stinsese și credința i se întunecase. La poalele unui munte, ruinele de acum sunt cuprinse de bălării și uitare. De-abia dacă putem să trecem, de frica scaietilor, spre ce-a mai rămas din Templul lui Artemis. E clar, Sardes nu și-a mai găsit „certificatul de naștere”.

Filadelfia Biserica credincioșiei

„Știu faptele tale. Iată, ți-am pus înaintea ta o ușă deschisă, pe care nimeni n-o poate închide, pentru că ai putere mică, și totuși ai păzit Cuvântul Meu și n-ai tăgăduit Numele Meu”.

Filadelfia și Smirna sunt singurele biserici cărora Apocalipsa nu le adresează nici un cuvânt de mustrare. Și poate nu este întâmplător faptul că doar aceste două cetăți au supraviețuit în timp, devenind aglomerări urbane prospere. Orașul Filadelfia, supranumit „al dragostei frățești”, se laudă și acum cu autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu. În Biserica Sf. Ioan, cititoră chiar printre coloșii fostei cetăți, am auzit cea mai frumoasă rugăciune din lume – *Rugăciunea pentru înmulțirea dragostei.*

Efes Biserica dragostei dintâi

„Știu faptele tale și osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suporta pe cel rău: și ai pus la încercare ce-și zic apostoli și nu sunt, și i-ai găsit mincinoși. Și ai răbdare, și ai suferit din pricina Numei Meu și n-ai oboșit. Dar am împotriva ta că ți-ai părăsit dragostea dintâi. Amintește-ți deci de unde ai căzut și pocăiește-te și fă faptele tale dintâi. Dar dacă nu, voi veni la tine și voi muta lampadarul tău din locul lui, dacă nu te pocăiești.”

Se pare că Efesul nu s-a pocăit și Dumnezeu a mutat lampadarul din locul lui. Din faima cetății de altădată au mai rămas doar niște ruine, descoperite în 1895. Chiar și așa, însă, urmele măreției se citesc ușor, în coloane și mozaicuri, în ziduri și resturi de statui. Uite, acolo sunt băile romane, orice străin de cetate trebuia să se spele înainte de a intra. Aveau și ei problemele lor, mai o epidemie de ciumă, mai o holeră, că febra aftoasă și boala „vacii nebune” încă nu se inventaseră. Torta cu un șarpe încolăcit cica semnifică farmacia, de unde înțelegem că aici a fost un spital. S-au găsit și ceva unelte, din fildeș și metal, folosite în chirurgia primitivă. Zona VIP, adică a Regilor, e ticsită cu mozaicuri și semne de destrău material. După aducțiunile descoperite, aici era apă rece și caldă permanent, un lux foarte mare pentru acele vremuri. Nu mai zic și de ale noastre. Pe aproape se află și latrinele, foarte importante pentru oamenii

bogați. Povestea are un întreg ceremonial. Aici se vorbeau secrete de stat, se dădeau concerte, se aranjau afaceri. Pentru că piatra latrinei era, totuși, rece, sclavii veneau înainte, ca s-o încălzească cu propriile lor trupuri. Bine reconstituită, Biblioteca lui Hadrian este cea mai impunătoare construcție din Efesul actual. După Alexandria și Pergam, această bibliotecă era celebră, la timpul ei, adăpostind peste 2.000 de papirusuri. Ca să vezi, avea și un tunel subteran, orientat cam spre direcția bordurilor. Se spune că de atunci au prins bărbații dragul de bibliotecă, deși nu se exclude nici posibilitatea ca prostituatele să fi venit să citească papirusuri, între două programări. Însemnele descoperite în dreapta bibliotecii, pe drumul principal, sunt considerate primul panou publicitar din lume. O cruce, talpa unui picior stâng și o inimă s-ar traduce astfel: „La intersecția de străzi, în stânga, te așteaptă o femeie cu inima frântă.”

Tiatira — B

Ruinele cetății antice Tiatira sunt înghesuite într-un părculeț, la periferia localității Akhizar. Printre blocuri și magazine, de-abia am descifrat drumul cel bun. Localnicii nu ne-au putut ajuta, nu prea le au ei pe astea cu cetățile Apocalipsei. Așezați pe scaune, în fața veșnicului ceai turcesc, care umple terasele, bărbații se uitau la autocarul nostru ca la urs. Aici nu este o zonă turistică, nu pricepeau ce bolovani căutăm. Și mai și ploua. Mă rog, am găsit și urmele de

„Știu necazul tău și sărăcia ta – dar ești bogat –, și hula din partea celor ce zic că sunt iudei și nu sunt, ci sunt o sinagogă a Satanei. Nu te teme de ceea ce vei suferi. Fii credincios până la moarte, și-ți voi da cununa vieții.”

Smirna Biserica Suferinței

Orașul Smirna a fost întemeiat cu aproape 1.000 de ani înaintea erei creștine. Distrus de cuceritorii lidieni, în secolul VII î.Hr., el a fost reconstruit în secolul IV î.Hr., pe vremea lui Alexandru cel Mare. De atunci se dezvoltă continuu, fiind portul principal la Marea Egee, pe coasta de răsărit. Orașul modern de acum se numește Izmir și este al treilea, ca mărime, din Turcia. După ce am urcat pe un drum șerpuit și abrupt, de zici că mergeam direct spre cer, am văzut acele ruine de cetate. Singure, poate stânenite de orașul din jur, poate mândre de el, zidurile depun mărturie despre supraviețuirea prin suferință. Privit de sus, Izmirul are, într-adevăr, o aură de oraș care a învins. În față se vede Agora, mai spre dreapta vechi cetate, mai spre stânga un cârd de copii gălăgioși, în joacă lor, că este și ea un templu. Apoi șoselele, marea, vapoarele. Niște turcoaice țin covoare și suveniruri, chiar la intrarea în cetate. Oare așa să arate veșnicia?

„Știu faptele tale și dragostea ta și credința ta și slujba ta și răbdarea ta și faptele tale din urmă, că sunt mai multe decât cele dintâi. Dar am împotriva ta că tu lași ca femeia Izabela, care își zice profetesa, și încață și înzală pe robii Mei, să currească și să mănânce din fetele uluse idoloilor.”

Biserica Tradiției

cetate, printre care se jucau niște copii zdrențăroși și murdari. Își construiau și ei propria lor fortăreață. Tiatira a fost singura cetate fără protecție naturală. Se spune că de aceea spiritul de colectivitate era foarte dezvoltat, oamenii nu se puteau baza decât pe ei înșiși, nu aveau nici munți, nici văi. Și dacă de cuceritori s-au mai apărat, cu Izabela a fost ceva mai greu. Iar de aici până la pietre, știți povestea, nu mai este decât un pas.

Pergam Biserica amestecului

„Știu unde locuiești: Unde este tronul Satanei... la voi, unde locuiește Satana. Tu ții Numele Meu și n-ai tăgăduit credința Mea nici în zilele lui Antipa, martorul Meu credincios, care a fost ucis la voi. Dar am căteva împotriva ta.”

Pergamul primește, în Apocalipsă, și laudă și mustrare. Acolo lucrurile erau amestecate, domnea compromisul, acel cancer al creștinătății. Se dorea împăcarea unor lucruri care nu pot fi împăcate, pentru că cerul și iadul nu fac niciodată pace. Cetatea a folosit ghicitor și descântece, avea un spital renumit, unde moartea nu putea să intre, iar bolnavii se tratau după interpretarea viselor. Pentru a evita greutățile, creștinii din Pergam au căutat să-și

îndulcească soarta, pactizând cu idolatria. Și de aici a ieșit un amestec mârșav.

După ce povestesc istoricii, dar și după mărimea ruinelor de acum, dacă se poate spune așa, la Pergam totul trebuia să fie mai mare decât în altă parte: colonade, biblioteci, temple. Configurația terenului, însă, n-a îngăduit ca amfiteatrul să-l depășească în dimensiuni pe cel din Efes. Și atunci s-a bătut recordul în ceea ce privește înclinarea pantei. Spectatorilor așezați

pe trepte aproape că le venea amețala când priveau un spectacol. Din atâta grandoare, tot ruina s-a ales.

În celebra bibliotecă de 200.000 de volume crește iarba, în templul Atenei nu se mai închină nimeni, cel al lui Jupiter a ajuns prin muzeele Europei. Pelerinilor nu le mai rămâne decât să se închine. Și nu în biserică, ci în fața acestei desfășurări nesocotite de trufie deșartă a omului.

„Știu faptele tale; că nu ești nici rece, nici fierbinte. Aș vrea să fii rece sau fierbinte! Așa, pentru că ești cald, nici fierbinte, nici rece, te voi vărsa din gura Mea. Pentru că zici: Sunt bogat și m-am îmbogățit și nu am nevoie de nimic, și nu știu că tu ești cel nenorocit și vrednic de milă și sărac și orb și gol.”

Cetatea Laodiceea ne-a dat cel mai mult de furcă. Ruinele se află pe o colină, fără localități în jur, fără drumuri de acces. Am lăsat autocarul și am luat-o pe un fel de scurtătură, într-o mică încercare de alpinism. După ce ne-am umplut de noroi, de scaieți, de polen galben de floare, am ajuns în locul cu pricina. Pustiu. Ba nu, pășteau niște oi, în fosta sală de bal. Și mișunau șopârle și șerpi, prin templele zeilor cică nemuritori.

Aici a fost o risipă de bogăție și de strălucire, odată. Laodiceea este singura biserică în dreptul căreia Apocalipsa nu consemnează nici o faptă bună.

Text și foto: **Liliana Petruș**

EXIMBANK
ROMANIA

Eximbank – 10 ani

Eximbank a împlinit 10 ani de prezență pe piața românească, timp în care și-a câștigat un loc binemeritat în sistemul bancar. Ultimul an a însemnat pentru bancă un proces de restructurare, redimensionare și consolidare a activității sale. În luna martie 2002 banca a fost recapitalizată cu 350 de miliarde de lei, capitalul social ajungând astfel la 667 miliarde de lei. Profitul brut pe primul trimestru al anului este de 60 de miliarde de lei.

Principalele obiective pe care și le-a fixat *Eximbank* pentru acest an sunt: să sprijine derularea unor exporturi românești în valoare de peste 2,3 miliarde; să introducă noi mecanisme de sprijinire a exportatorilor cum ar fi linii de credit cumpărător sau credite furnizor; să intensifice colaborarea atât cu organisme financiare internaționale cât și cu bănci comerciale românești.

Președintele *Eximbank*, doamna Mariana Diaconescu, a declarat cu prilejul împlinirii a 10 ani de la înființarea băncii: „*Eximbank* și-a dobândit identitatea și și-a delimitat poziția în sistemul bancar românesc, a reușit stabilirea unui nou tip de relații cu clienții bazat pe o comunicare permanentă și pe o reacție promptă și competentă la solicitările acestora, prin construirea unui mecanism modern, complex și flexibil de sprijinire a exportatorilor, care să faciliteze accesul acestora pe piețele internaționale în condiții egale de concurență.”

În anul 2001, 17% din exporturile României au fost susținute de *Eximbank* prin operațiuni de garantare,

finanțare, asigurare atât în cont propriu cât și în contul statului. Banca s-a implicat în proiecte majore, de interes național, asistând companii mari cum sunt: *Tractorul Brașov*, *TAROM*, *Termoelectrica*, *SNP Petrom* și *RomTelecom*. De asemenea, *Eximbank* are încheiate și acorduri de refinanțare cu bănci comerciale românești: *Banc Post*, *Banca Românească*, *RoBank* și *Romexterra*.

Eximbank a încheiat ultimul an cu un profit brut de 110,6 miliarde de lei, cu niveluri foarte bune ale indicatorilor de solvabilitate, lichiditate și un trend ascendent al profitabilității.

Cea mai recentă inițiativă a *Eximbank S.A.* este aceea de a sprijini exportatorii din industria de IT&C. Pe 24 aprilie 2002 a avut loc la sediul băncii un seminar-dezbateri la care au participat, alături de domnul ministru Dan Nica și domnul Varujan Pambuccian, Președintele Comisiei pentru Tehnologia Informației și Comunicațiilor al Camerei Deputaților, numeroase personalități din acest domeniu. „*Eximbank* va finanța activitățile de export ale firmelor din domeniul tehnologiei informației, care reprezintă o prioritate a Guvernului României”, a declarat Președintele Băncii cu această ocazie.

Toate aceste evoluții sunt argumente care dovedesc că *Eximbank* și-a asumat o misiune: susținerea comerțului exterior al României, pe care și-o îndeplinește cu succes.

Caracteristica lunii mai

Începând cu 11 mai opoziția dintre Saturn și Pluton va crea blocaje, mai ales în ceea ce privește comunicarea, călătoriile, transporturile, dar și semnarea unor acte oficiale. Perioada va fi tensionată, singurele realizări putând să apară în domeniul social.

Cristina Vanea

Berbec (21.03. - 20.04)

Fiți foarte atenți dacă doriți să semnati contracte sau alte acte oficiale. Mai ales în a doua jumătate a lunii ați putea avea încurcături în acest domeniu. Posibile realizări în familie sau în gospodărie.

Leu (23.07. - 23.08)

Activitățile sociale vă vor interesa în mod special. În grupul dv. de prieteni vor fi unele divergente, dar până la urmă acestea se vor rezolva. Dispuneți de un surplus de energie pe care l-ați putea direcționa spre domeniul profesional.

Săgetător (23.11. - 21.12)

Pe la mijlocul lunii ar trebui să vă odihniți ceva mai mult, altfel ați putea avea probleme cu inima. Traversați o perioadă deosebit de agitată, în care riscați să faceți greșeli care vă vor costa mult în viitorul apropiat.

Taur (21.04. - 20.05)

Se întrevăd cheltuieli, mai mult sau mai puțin așteptate. Încercați să fiți ceva mai atenți în manevrarea banilor, altfel n-ar fi exclus să suferiți o pagubă. Dacă aveți de dat un examen, succesul este garantat.

Fecioară (24.08. - 22.09)

La slujbă sunt posibile tot felul de surprize. O activitate pe care ați început-o de mai mult timp ar putea fi finalizată, cu o singură condiție: să munciți ceva mai mult. Inspirația vă va ajuta să luați decizii a căror valabilitate se va dovedi în scurtă vreme.

Capricorn (22.12. - 20.01)

La serviciu evenimentele se precipită, dar aveți puterea să depășiți toate obstacolele cu care vă veți confrunta. Evitați discuțiile în contradictoriu cu colegii. O propunere de colaborare vă va demonstra cât sunteți de apreciat.

Gemeni (21.05. - 21.06)

Veți fi deosebit de agitat, iar evenimentele se vor succede cu mare repeziciune, lucru care vă va pune adeseori în încurcătură. Ar fi de dorit să nu întreprindeți ceva nou și să vă manifestați cu prudență în toate direcțiile.

Balanță (23.09. - 23.10)

Mintea vă este plină de idei, dar cum împrăștiată, așa că este bine să rămâneți în stadiul de a face planuri. Relația cu superiorii ierarhici se va îmbunătăți spre sfârșitul lunii. Veți avea parte de o serie de cheltuieli care vă vor da peste cap echilibrul bugetar.

Vărsător (21.01. - 18.02)

Din punct de vedere sentimental lucrurile nu evoluează chiar așa cum vă doriți, dar nici nu este momentul să încercați să schimbați ceva. Planurile pentru timpul liber vă vor fi date peste cap pe la jumătatea lunii.

Rac (22.06. - 22.07)

Acordați mai multă atenție sănătății dv., care v-ar putea crea oarece probleme. Sunt posibile câștiguri prin intermediul activităților de colaborare și parteneriat. Partenerul de viață ar putea avea și el o realizare în plan material.

Scorpion (24.10. - 22.11)

Aveți tendința de a cheltui mai mult decât vă puteți permite, ceea ce ar putea duce la neînțelegeri cu partenerul de viață. Este posibil ca o mai veche problemă de sănătate să-și găsească rezolvarea prin intermediul unei intervenții chirurgicale.

Pești (19.02. - 20.03)

Este posibil ca în apartamentul dv. să se producă o stricăciune a cărei remediere vă va costa timp și nervi. Situația se va îmbunătăți spre sfârșitul lunii, mai ales că atunci veți beneficia și de ajutorul rudelor. Pe cât posibil nu dați curs reacțiilor impulsive.

OROLOGIE
SUNĂ ȘI AFLĂ
CUM STELELE
ȚI INFLUENȚĂZĂ VIAȚA!
01-8990016

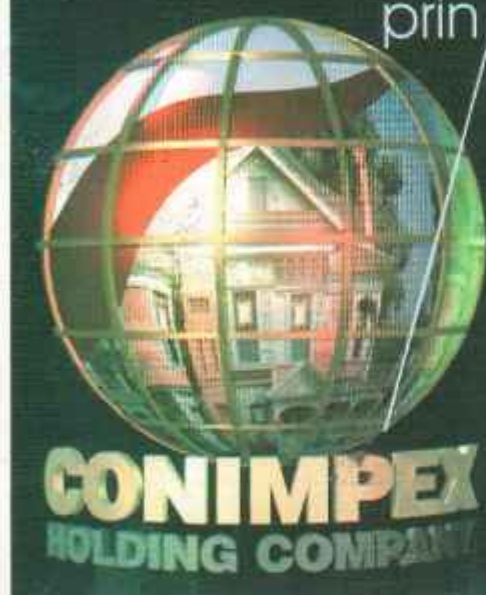
PARTY non-stop!
Haidie să ne
districăm!
01-8990695

PARTY non-stop!
01-8990672

LINE DE TAROT
NON STOP
DACA AI PROBLEME DE
SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE
SUNĂ ȘI NOI TE VOM AJUTA!
01-8990078

01 8990081
IN DIRECT
OROLOGIE
NON STOP
CARTOMANTIE
DEZLEAGĂ MISTERUL
IMPREUNA CU NOI!
LINE DE TAROT

de la idee, la cheie
prin

CONIMPEX HOLDING CO. Calea 13 Septembrie nr. 129, bl. T3-A, Sector 5, BUCUREȘTI
CONSTRUCȚII ȘI SERVICII telefax: 01 411 33 46, 424 44 99, 095 108 736, 095 108 735

delta rfi

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

350 JURNALIȘTI

50 ȚĂRI 93.5FM

ASCULTĂ CE MICĂ E LUMEA

Potul de vânzare

prima

trebuie doar să crezi

Hidru

Iantu

Rocsana

Cabral

Nadine

Andreea

Gămușă

Cătrinel

Dan

Sărbători fericite de Paști ... din n(ouă) motive diferite și populare!

11-10-
TIMPUL E VIAȚĂ.
ASIGURAREA DE VIAȚĂ
DE CARE AVEȚI NEVOIE.

AS **ASIBAN SA**
ASIGURARE-REASIGURARE

Administratia centrala

Strada Mihai Eminescu nr.45, sector 1, Bucuresti ROMANIA

Tel: +40-1-210 13 07; +40-1-210 18 60; +40-1-210 24 02; Fax: +40-1-210 21 59; +40-1-210 29 86; e-mail: ASIBAN.SA@algoritma.ro